

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Bruun, Laurids.; Laurids Bruun

Historier.

Kjøbenhavn : P. G. Philipsen, 1886

223 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

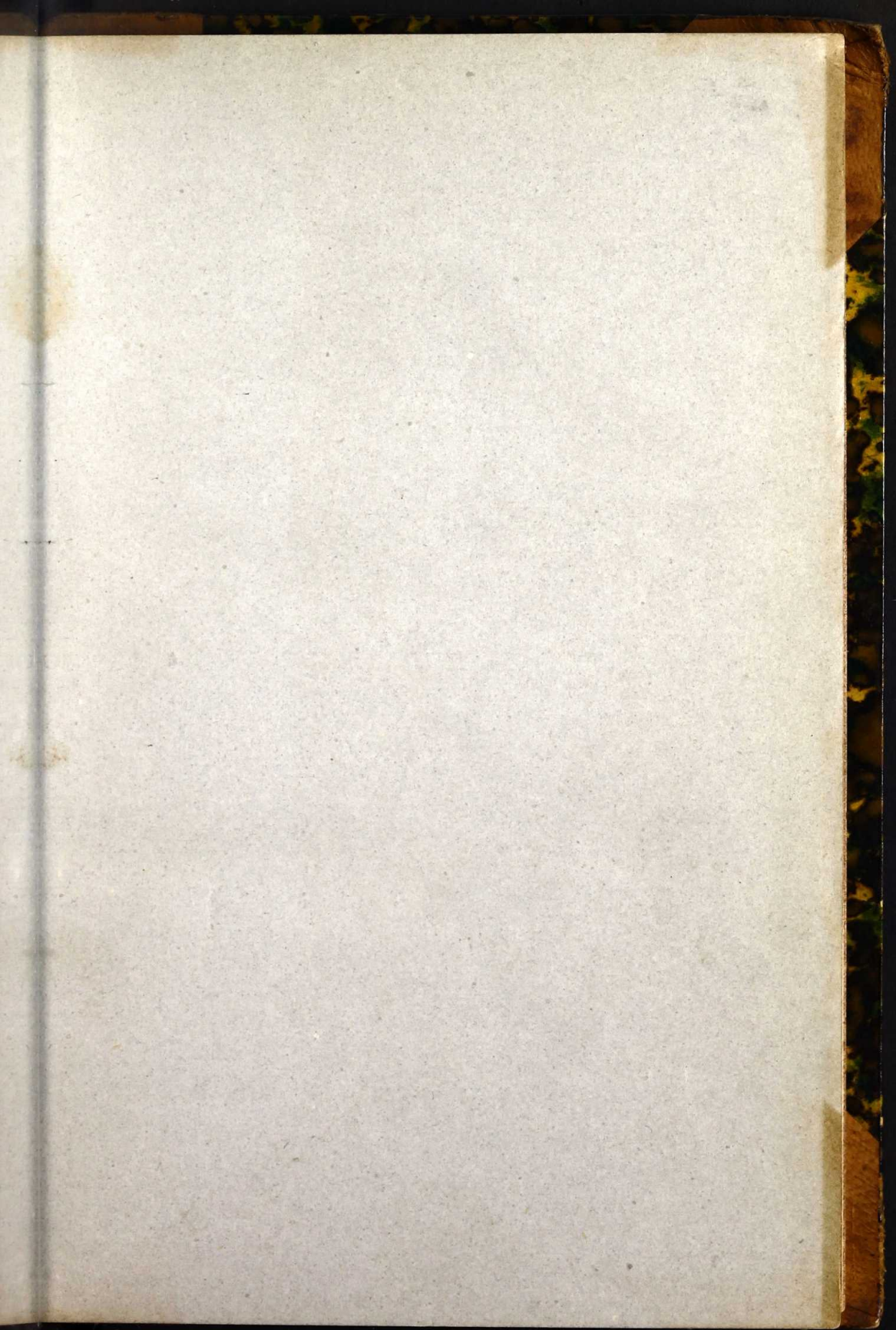
57.-102.

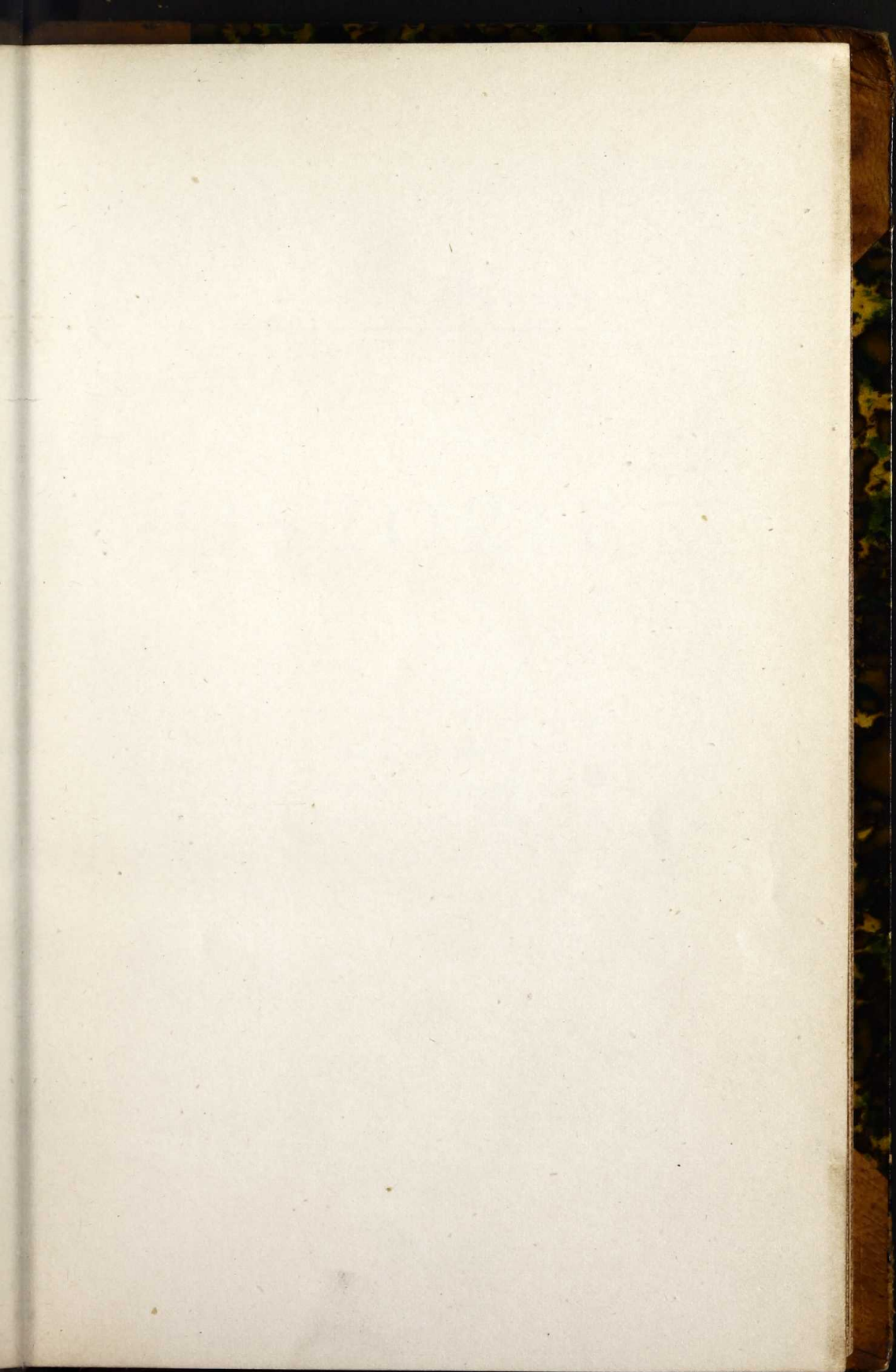
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021108279

Laurids Bruun.

HISTORIER.

En Købstadidyl.

En Landsbytragedie. — For god.

Befriet. — Hjertesorg.

Et Minde.

KJØBENHAVN.

P. G. PHILIPSENS FORLAG.

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & Co.

1886.

INDHOLD.

	Side
En Kjøbstadidyl	I.
En Landsbytragedie	41.
For god	91.
Befriet	137.
Hjærtesorger	167.
Et Minde	187.

EN KJØBSTADIDYL.

(1884.)

EN KJÖBETADIDY

Det kunde godt have været en Præstegaard, for Straataget var mosgroet og sad mer end tilstrækkelig skødesløst paa sin hvidtede Nederdel, og Vinduerne var smaa og skæve og halvt skjulte af Espalier af vilde Roser.

Og hun kunde godt have været Præstedatter, for hun havde en af de rigtige Straahatte, der sad upaaklagelig bagvendt ned over en lille, meget forpjusket Haarknude, og en rigtig hjemmesyet, lyserød Sommerkjole, der var altfor rigelig over Brystet og nede ved Hofterne posede helt fornøjelig ud under Bæltet.

Han kunde for den Sags Skyld ogsaa godt have været Student — det vil sige Rus — naar han da havde gidet bestille noget, for Eynerne manglede han ikke: derom herskede der den skønneste Enighed mellem ham, hans Fader og hans Rektor. Han maatte — paa Grund af for megen ufordøjet, æsthetisk Læsning, havde Rektor sagt — blive siddende et

Aar endnu, medens Kammeraterne gik ind til et højere Liv med Studenterhue.

Han gik og surmulede og var gnaven paa dem allesammen, men især paa Rektor og sig selv. Naar han havde været lidt flittig paa Slutningen, kunde han sagtens have bestaaet, endog med første Karakter — magelig! hvor kunde Rektor vide, hvad han duede til, naar han tog sig sammen? men han skulde vise dem noget andet, — og saa plagede han sin »gamle« saa længe om at komme paa Landet, at han tilsidst sendte ham ned til en langt ude beslægtet af sig, Agent Strøm, Kjøbmand i det lille Fjordby, hvis Byfoged var baade Byskriver, Politimester og Brandmajor.

Han kom med Dampskibet Broby & Co., og Lørdag Eftermiddag Klokken fem laa han ved Landgangsbroen.

Det var dog mærkeligt, at der ingen var til at tage imod ham. Han havde ventet at finde en talrig Familie med aabne Arme og nogle smaa Kusiner og Fætttere, der betragtede ham som en Begivenhed. Det saarede ham i Grunden, at han ingen Begivenhed var.

Der var ingen andre end en Toldkontrollør med en falmet Uniformshue, en sort Pudel, og saa et Par Kanalsjovere, der bød sig til at bære hans Vadsæk.

Det var en skrækkelig Hede, og Indtrykket af Byen var alt andet end vederkvægende. Med Vadsækken i Haanden slentrede han op ad en lang, snorlig Gade, der kaldte sig Storgaden. Brostenene var kuglerunde og laa spredte hist og her. Gaden var blændende hvid, Husene allesammen hvide, og oppe tilvenstre hævede Kirken sig i ligefrem ukristelig Hvidhed.

Udenfor en Skomagerbutik laa et Dregebarn tværs over Fortovet med en vældig Mellemmad med Kommenost og betragtede hans ny Panamahat i stum Forbavselse.

Han nærmede sig og spurgte efter Agentens Hus. Det var det tredje fra Toldforvalterens. Hvor Toldforvalterens Hus laa, paa hvilken Side, eller hvorledes det saa' ud, var det ikke muligt at faa ud af ham.

I stum Fortvivelse vandrede han op ad Gaden med Rejsetæppet over Skulderen og Vadsækken daskende om Benene. Da han var naaet op til Kirken, der laa højt, og opdagede, at Gaden var dobbelt saa lang, som han havde troet, samlede han al den Energi, som Varmen endnu ikke havde faaet Bugt med, til et Spring over Grøften; efter denne Kraftudtømmelse sank han ned paa Stengærdet langs Kirkegaarden, aldeles blottet for Tanker og Fornemmelser, med Blikket stift hæftet paa en

Gravsten, der stod tæt inde ved Vejen og forsøgte paa at indbilde uskyldige Sjæle, at afdøde Jens Iversen Lam, Hestehandler, havde været elsket som faa og savnet som ingen og efter dette Livs Sorg og Møje var vandret bort til en bedre Verden. — —

Der kom noget skinnende gult spaserende oppe i Gaden.

Han fulgte det med Øjnene. Det kom nærmere og nærmere. Se se: det var en ung Pige med en ualmindelig stor Straahat nede paa en temmelig opstaaende Næsetip.

Hun havde ikke bemærket ham og kom gaaende ned ad Gaden med den for nykonfirmerede ejendommelige Gang, naar de ikke rigtig har faaet Bugt med den lange Kjole. Han rejste sig op og rømmede sig, da hun var lige ud for ham. Hun bøjede Hovedet tilbage, saa at hun lige kunde titte frem under Hatten.

— Gud, det var jo en ung Herre — med Rejsetæppe —, og hvad var det dog for en grinagtig Sommerhat, han havde paa. —

— Undskyld Frøken — begyndte han, idet han hilste og fremviste et meget lyst Haar, der paa Grund af Varmen sad i lange Tjavser, tæt klistret ind til Panden.

— Maaske er det en Student — tænkte hun — ganske pæn og fin i Tøjet —; hun fik hurtig samlet lidt kvindelig Værdighed og blev rød i Kinderne, hvilket strax afspejlede sig paa ham.

— Undskyld Frøken — De skulde ikke kunne sige mig, hvor Agent Strøms Hus ligger? —

— Agent Strøm? — skulde det være ham? saa var Damperen altsaa kommen; — jo — det er mig — det er os! — saa er De vel Fætter — hun blev højrød — jeg mener Hr. Hjort? —

— Ja, det er mig! og De er maaske Frøken — Kusine — Bertha? —

— Jo, det er mig! —

Han sprang over Grøften og rakte hende Haanden. Saa stod de lidt.

— Det var da morsomt! — sagde han.

— Ja, ikke sandt — sagde hun.

Han var ganske køn og varm ligesom hun og meget forlegen — og saa kunde hun pludselig ikke lade være at le af Panamahatten. Det var en hel Forløsning, at hun lo.

— Skal vi ikke være Dus? — sagde han og kunde ikke begribe, hvor han pludselig havde faaet den Dristighed fra.

— Jo, lad os det! — sagde hun, og saa smilede de begge to.

— Maa jeg ikke hjælpe — hun undgik Du'et — med at bære Vadsækken? —

— Nej, mange Tak, jeg kan godt selv! —

Saa gik de lidt ved Siden af hinanden uden at sige noget.

— Det er frygtelig varmt! — sagde han.

— Ja rædsomt! Fader siger, at Sæden er ganske sveden i Toppen; og det er slemt for Landmanden. —

— Det forstaar sig! man skulde ikke tro, at det kunde være saa varmt under vor Breddegrad. —

Han saa' egenlig ud som en Student; man skulde saamænd ikke tro, at han gik i Skole endnu, tænkte hun.

Det er dog ogsaa forbandet, at jeg ikke blev Student! hvad bryder hun sig om saadan en Skoledreng, tænkte han.

Da de havde naaet Huset, var de allerede bleven ganske fortrolige. Hun havde faaet sagt ham, at de skulde til Bal i Etablissemmentet om Fredagen, og forestillet ham, hvor rædsomt kedeligt der ellers var i den lille By; at hendes bedste Veninde, Toldforvalterens Karoline Hansen var rejst til Hovedstaden iforgaars og skulde være Vinteren over hos sin Onkel, Oberst Frederiksen, der abonnerede; forrige Vinter havde hun selv været fjorten

Dage i Kjøbenhavn hos sin Tante; men saa var Tante bleven syg, saa hun havde slet ikke faaet set sig rigtig om. Han havde allerede paa Familjens Vegne inviteret hende hjem til Kjøbenhavn i Vinteren — helst i Juleferien, naar han havde Tid, for hans Rektor havde ikke villet lade ham gaa op, saa nu maatte han gaa og slide et helt Aar til, medens hans Kammerater gik omkring med Studenterhue og bestilte ingenting. Det kunde hun saa godt forstaa maatte være grusom ærgerligt.

Udenfor sit Hus stod Agenten med store Svedperler paa sit runde, røde Ansigt, Hatten bag i Nakken og en lille Merskumspibe i den ene Mundvig, beskæftiget med at beskære sin Hæk. Den løb altfor hurtig i Vejret og trængte til at samle sig lidt i Bunden — akkurat som Menneskenes Børn, sagde han.

— Naa saa det er unge Hjort, — velkommen, velkommen! — det er svært, saa De er kommen til at ligne Deres Fa'r! hvorledes har han det? —

Jo Tak! han skulde hilse saa mange Gange og takke, fordi han vilde have ham.

— Ja, De maa tage det, som det falder; Kirsebærrene er forbi; men jeg tror nok, at der er nogle Stikkelsbær endnu paa de

nederste Grene, hvad Bertha? — Sikket vel-signet Vejr! — Ja, De er vel svært sulten? —

Han var da ikke saa meget sulten, i saadan en Varme kunde man ingenting spise! —

— Ja, Du sørger nok for Foder til Studenten, Bertha! — av! det er sandt: det blev nok ikke den Gang. Ja, ja, vi kan ikke alle være lige flittige; det kommer nok. — Mo'er er vist oppe i Strygestuen og lægge til Vask! —

Agentinden var en væver, lille Kone med milde, graa Øjne — og et Ansigt og en Figur, der fortalte om mange Børns Opdrættelse, Mæslinger og Skarlagensfeber og megen anstrængende Hængen-Gardiner-op, Storvask og Syltning. Hun havde haft syv Børn; af dem levede nu kun Bertha og to Smaafyre, der om Sommeren sjælden saas hjemme, — og saa en, der endnu laa i Vuggen, og som de kaldte Berthas Barn.

Agentinden havde i sine unge Dage sværmet for Kristjan Winther og Maaneskin og Michael Wiehe og haft mange romantiske Tilbøjeligheder. I de stille Sommeraftener, naar Familien havde drukket The, satte hun sig af og til hen til det gamle Klaver, der stod i Hjørnet af Havestuen, og sang med Resterne af sin kønne Stemme, der Aar for Aar vandt i Inderlighed, hvad den tabte i Styrke, de gamle,

kendte Sange fra hendes Ungdom: »Farvel du Hus, hvor min Fader bo'er« og »Fuglen sit Øje lukker« o. s. v.; siden hun blev gift, havde hun ingen ny lært. Saa laa Smaafyrene paa Gulvet og rørte sig ikke af Stedet, og Agenten sad i Lænestolen med sin Merskumspibe og tænkte paa Fortiden, og Bertha i Sofaen med Armene over kors og drømte om Fremtiden, indtil Klokken blev ti og Agenten rejste sig og sagde:

— Ja ja Børn; Drømme komme fra Maven. Lad os saa komme til Ro. —

Klokken ti blev alt lukket og slukket. Agenten var en præcis Mand. Nu i sine modnere Aar havde han slaaet sig paa Landvæsenet og efter sit femogtyveaars Jubilæum som Kjøbmand tilkjøbt sig en Snes Tønder Land lige udenfor Byen. Forretningen besørgedes mest af de to Kommisser, hvoraf den ældste var digterisk begavet og gik paa Frierben til Bertha, foruden at han haabede paa at avancere til Fuldmægtig.

Da Uret paa den hvide Kirke slog syv, havde Bertha vist ham hver Krog i Huset og Haven, der kunde have nogen Interesse.

Nu var de havnede nede ved Stikkelsbærbuskene, — hun paa Knæ paa hans Lomme-tørklæde med Aftensolens Glans i sine store, skælmske, graa Øjne og uden Spor af Forlegen-

hed fortællende ham om det sidste Skovbal i »Etablissementet«, en Forlystelsesanstalt, der laa paa den anden Side af Noret, omgivet af Ungkrat og et Par gamle Bøgetræer, som man kaldte »Lunden«, — medens han laa paa Ryggen, med Hovedet hvilende paa den ene Arm og Panamahatten paa Maven, og nød hendes livlige Fortælling, Minespillet, Aftenluften, det grønne, og dertil Stikkelsbær, som hun plukkede til ham — alt i harmonisk Blanding.

Da de havde drukket The, fik han en Cigar og maatte med ud at se paa Agentens Lam, som skulde være rene Pragtexemplarer, især Bukken med den sorte Plet i Panden. Den havde et mageløst Talent til at stange, saa ung den var, og Skindet laa i tykke Folder ned ad Halsen, — til Foraaret en komplet Præmiebuk, sagde Agenten.

Da de saa var kommen hjem og havde holdt lidt Mørkning for aabne Havestudøre, set Taagen stige op af Stikkelsbærbuskene, og Kirkeuret havde slaaet ti, blev han fulgt ovenpaa af Bertha og den ene af Smaafyrene, — og efterat have staaet og passiaret lidt med Drengen paa Ryggen, set, om han nu ogsaa havde alt, hvad hun kunde tænke sig, han behøvede, — om Hovedgærdet var højt nok, for han kunde godt faa en Pude til, — efter at

have mindet ham om at tælle Ruderne, førend han gik i Seng og huske, hvad han drømte den første Nat, og truet ham med at dundre paa Bræddevæggen Klokken halv fem — for hendes Værelse laa lige ved Siden af, — fik hun endelig sagt »God Nat og sov vel« for sidste Gang, og flere Minuter efter kunde han høre hende snakke godt for og tysse paa Drengene, der var søvnige og uartige og ikke vilde klæde sig af. — —

Den næste Dag var det Søndag. Han vaagnede ved at et Par Solstraaler kiggede ind i Spejlet og blev kastet tilbage, lige i Ansigtet paa ham.

Han stod op, gik hen og aabnede Vinduet og indaandede den dugfriske, skarpe Luft, der steg op til ham fra Haven. Lige over for Vinduet stod et Par Lindetræer og duftede, og op ad Gavlmuren slyngede sig et Kirsebærtræ i Espalier, hvorfra et Par enlige, spanske Kirsebær, lidt længere nede, sad og smilede op til ham.

Det begyndte at røre sig i Værelset ved Siden af. Der var nogen, der laa og strakte sig i en Seng, der stod lige indenfor Væggen. Nu stødte et Knæ imod, nu ramte en Albu; det var ikke til at tage Fejl af. Han kunde tydelig høre, at hun rejste sig op i Sengen.

Det maatte vist være en Jærnseng, saadan det lød; hys! hvad var det? — Helliget vorde — —! Giv os i Dag — —!

Han kunde akkurat høre Begyndelsen af hver Bøn; hvor det lød nydelig og saa fromt!

Nu ligger hun paa Knæ i Sengen i hvid Natkjole med langt udslaaet Haar, — ja, det kan nu ikke være saa meget langt, for Knuden er jo temmelig lille. Hænderne holder hun foldede foran Brystet, — mon hun har lange Ærmer, der falder ned over Albuerne? — mon hun ser op ad med Øjnene eller holder dem lukkede? — det var ogsaa ærgerligt, at han ikke kunde forestille sig, hvorledes hun saa' ud. Hver Gang han havde stillet hende op og skulde til at betragte hende nærmere, faldt det hele sammen, — saa kunde han ikke faa Hovedet til at sidde — og Øjnene kunde han slet ikke faa fat paa.

Hun var egentlig sød — og sikken et Udtryk hun havde i Øjnene, naar hun lo! Sæt de blev forelskede i hinanden; det kunde i Grunden være ganske morsomt; saa kunde han jo erklære sig en Aften, naar de roede paa Noret — eller i Nøddegangen; den var udmærket til at være forelsket i; — der kunde de spasere med hinanden om Livet, og naar

han saa blev Student, vilde han rejse derned i Ferien og saa —

Saa var det nok bedst at komme i Klæderne. Vandkanden var klinket, og Sæbeskaalen havde en Revne; men rent og pænt var det altsammen. Paa Haandklædet var der syet et stort C. S., der slyngede sig ind i hinanden. Mon hun havde syet det? — Det manglede rigtignok en Strop i den ene Ende; men det var da ikke saa underligt og desuden ganske overflødigt; man kunde jo hænge det i den anden.

En Time efter var hele Familjen paa Vejen til Kirke, Agenten i Søndagspuds med lang, graa Frakke og sort Silkehat og Agentinden under Armen.

De kom i god Tid. Agenten trykkede højtidelig Degnen i Haanden, og Bertha gjorde et lille Ophold hos Toldforvalterens for at høre, om der var Brev fra Karoline Hansen, hvilket der naturligvis ikke var. »Line var immer saa forsømmelig til at skrive«. De hilste ærbødig paa den værdige Præstefrue og hendes lange Døttre, der — klædte efter nyeste Mode — mødte meget tidlig for at give Audiens.

Agentens havde deres egen Stol lige over for Præstens, og Kristjan kom til at sidde ved Siden af Bertha, helt inde ved Muren — lige-

som ved et Tilfælde. Der var meget daarlig Plads, saa de var nødt til at sidde tæt op til hinanden, — og da han saa tilmed ingen Salmebog havde, var han nødt til at se med i hendes, hvorfor det viste sig at være meget mere bekvemt, naar han lagde Armen paa Stolen bag om hendes Ryg. Saa begyndte Salmesangen.

Agenten satte med god Samvittighed i af sine Lungers fulde Kraft; han havde ikke en Tone i Livet. Kristjan var ganske flov ved det; men Bertha syntes slet ikke at lægge Mærke dertil. Naar det blev altfor tindrende falsk, rykkede Agentinden ham blidt i Ærmet: saa hørte han pludselig op, til Verset var forbi. Agenten kendte sin Svaghed. Naar han var i godt og ydmygt Humør, kaldte han sig Kirkens Mislyd, der tjente til at øve Menigheden i Langmodighed.

Præsten var en ung Mand med begejstrede Øjne og temmelig voldsomme Bevægelser. Man sad i en evig Skræk, for at han skulde falde ud over Prædikestolen.

Stemningen i Menigheden var som sædvanlig meget opløftet. Hvis han ikke havde siddet ved Siden af Bertha, og der ikke havde været saa forfærdelig varmt, og Bænken saa ugudelig haard, vilde han rimeligvis ogsaa have

været meget andægtig. Nu sad han bare og var angst for, at Præsten skulde glemme, hvad det var, han vilde sige, og for Resten var han optaget af Bertha, der slet ikke syntes at lægge Mærke til hans Nærhed.

Det var dog en ganske overordentlig fin Profil, hun havde, især naar hun saadan løftede Hovedet lidt paa skraa for at betragte Præsten. Han fik saadan en Lyst til at stryge noget Haar tilbage, der havde forvildet sig ned under Øret.

— Gid han dog vilde lade være med at sidde og se saadan paa mig — tænkte hun; det passede sig dog virkelig ikke i Kirken; han var vist ikke meget religiøs. Hvor hun glædede sig til Skovballet, der skulde være om Fredagen! hvordan mon han vilde synes om Charlotte Jensen, der naturligvis vilde møde i sin lysegule Taftes og snakke op som sædvanlig. Hvad for en Kjole skulde hun tage paa, den lyseblaa eller den hvide? — den hvide var saa forjasket, og — det havde hun nær glemt — Garneringen var jo gaaet af, da hun faldt med Kommissen sidste Søndag — den Klodsmajor. Det var dog en dejlig Prædiken idag, bare en lille Smule for lang — gid han dog vilde tage den Arm væk fra Rygstødet; hun kunde slet ikke læne sig tilbage.

Prædiken var forbi, og Salmen sunget til Ende. Han aandede atter frit ude paa den lille Kirkegaard efter først at have givet sin Skærv til Fattigbøssen, der med store Bogstaver forkyndte, at »give er bedre end at tage«, hvilken Inskription den efter Agentens Forklaring havde faaet, efter at den to Gange var bleven brudt op og plyndret for hele sit Indhold.

Nogle Dage efter satte Bertha sig efter Middagsbordet ovenpaa i Strygestuen, hvor der var dejlig køligt, og syede ivrig paa Kjølen, som hun skulde have paa til Skovballet den næste Aften. Hun sad henne ved det aabentstaaende Vindue, der vendte ud til Haven.

Dér kom Agenten og Kristjan gaaende ned gennem Nøddegangen med Hængekøjen, som de befæstede nede ved Lysthuset, tværs over Gangen, mellem to solide Nøddetræer.

Agenten tog en Havestol inde fra Lysthuset, satte sig med det ene Ben hvilende paa det andet og nød Livet i rolig Fordøjelse af Middagsmaden, rygende sin egen »Fandens fine« Portorico af en lang Pebertræs Pibe med en stor, sort Kvast.

Kristjan laa paa Ryggen i Hængekøjen, og Panamahatten paa Jorden nedenunder ham. Han tog nogle kraftige Drag af en af Agen-

tens halvvejs forstoppede Merskumspiber og anstrængte sig for at bedøve de højst generende Fluer, der kildrede ham i Næse og Øren. Saa hittede han paa at sende Røgen til Vejrs i Ringe; i det stille Vejr kunde man forfølge dem helt op over Nøddetræerne.

Han følte sig, som om han længe havde været Student, og nu indtog en eller anden agtet Stilling i Samfundet.

Pokkers sød Pige, den lille Bertha! han laa og tænkte sig i alle Slags elskværdige Situationer med sin Kusine, indtil han opdagede, at Agenten fixerede ham, som han syntes, med et ironisk Blik. Han følte, at han blev rød i Kinderne, og vendte sig om paa Siden.

Agenten sad netop og overvejede, om han skulde lægge alle Lammene til eller slagte de to magre; hvis der var noget ironisk i hans Blik, maatte det være ganske tilfældigt.

Bertha kunde tydelig se dem begge to oppe fra Vinduet.

Det var meget ubesindigt af ham at ligge i Solen uden Hat. Han kunde let faa Solstik. — Skulde hun gaa ned og sige det til ham? Det var saa flovt, og hvad kom det desuden hende ved? —

Dér havde han kastet sin ny Panamahat paa den snavsede Jord. Han var vist ikke

meget ordenlig; hvor nemt kunde han nu ikke komme til at træde i den, naar han sprang ud af Hængekøjen; men saadan var jo de unge Mennesker!

Nu rejste Agenten sig og gik ud til sine Lam. Kristjan lod Armene hænge slapt ned fra Køjen, saa de næsten berørte Jorden. Hun kunde se, at han snakkede med sig selv.

Gud véd, hvad han laa og tænkte paa! — mon det var paa Examen, som han ikke havde faaet? den tossede Rektor kunde da ogsaa sagtens have ladet ham gaa op.

Nu rørte han sig ikke mere. Mon han sov? — det maatte hun dog virkelig have at vide. Hun gik ind i sit eget Værelse ved Siden af og tog sin ny Theaterkikkert, som hun havde faaet til sin Konfirmation af den ældste Kommis.

Jo minsandten laa han der med lukkede Øjne og aaben Mund og sov. Merskumspiben var gleden ned paa Panamaen.

Hun fik pludselig en Idé og var lige ved at le højt, men tog sig i det. Hun listede sig ned ad Trapperne, kom til Syne i Havestudøren nedenunder, og saa paa Taaspidserne ned ad Nøddegangen, til hun var helt henne ved ham. Saa tog hun et Græsstraa, og efter at hun havde staaet og betragtet ham lidt,

kildrede hun ham i Næsen med det — ganske sagte, — og saa var hun lige ved at løbe og ønskede, hun aldrig havde gjort det; men han vaagnede ikke og laa saa morsomt og snappede efter Vejret, i smaa, hurtige Tag, saa hun absolut maatte kildre ham en Gang til, — lidt stærkere; han drejede Hovedet om paa den anden Side; det var utaalelig grinagtigt! — og saa en lille Gang til —

Av, der vaagnede han!

Han rejste sig op og saa' hende løbe saa hurtig, hun kunde ned ad Nøddegangen med hans Panamahat i den ene Haand og Merskumpiben i den anden. Kjolen raslede og slog fra den ene Side til den anden; han kunde høre, at hun lo, saa det klukkede i hende.

I en Fart var han ude af Hængekøjen. Da han var lige i Hælene paa hende, kastede hun begge Dele og forsvandt oppe i Huset.

— Naa saa hun vilde drille ham! sikken et Barn! — men sød var hun! —

Oppe ved Vinduet stod Bertha omme bag Gardinet og saa' ham børste sin Hat af, og længe efter sad hun og lo indvendig. — —

Den næste Aften skulde Ballet staa. Klokken otte holdt »tykke Olsen«, Vognmanden, for Døren med samt sine to brune. Agenten stod præcis paa Stentrappen med

Uret i Haanden. Saa kom Kristjan; Damerne lod vente paa sig. Agenten blev gnaven.

Langsomhed var den eneste Fejl, hans Kone havde; men den havde hun, og den var desværre gaaet i Arv til Bertha — hun var nemlig heller ikke færdig — og det var sørgeligt; han vilde raade sin unge Ven til aldrig at tage en Kone med den Fejl. For hvert Minut, der gik, blev Fejlen stedse mere og mere uforsvarlig; og et Guds Held var det, at det kun varede fem Minuter, inden de kom, da det ellers nødvendigvis maatte være endt i Skilsmisse.

Faa Minuter efter rullede de ned ad Landevejen, Bertha lutter Smil og Forventning, Agenten lutter Varme, og Agentinden, som var bange for at køre, lutter Angst. Kristjan saa' gnaven ud. Den tossede Examen kom ham altid paa tværs i Tankerne, naar han skulde med til en eller anden Fornøjelse. — —

I Etablissementet var Dansen allerede begyndt i det fri.

Paa en Tribune, malerisk drapperet med rødt, sad Musiken, Byens samlede Orkester, to Violiner, en Fløjte og et Blæseinstrument, og gjorde sig prisværdige Anstrængelser i Retning af Takten, som jo ogsaa var det vigtigste. Hotelværtens Søn fungerede som Balinspektør

og blev hæftig misundt for sin smukke, røde Komitésløjfe.

Dér dansede hele Byens intelligente og kommercielle Ungdom; Farmacevterne holdende deres Damer fast og tæt ind til sig, som om de var Svovlsyreballoner eller Salvekrukker, Kommisserne med Butikssmil og den ene Arm strakt lige ud, som om de maalte et Stykke Tøj op — enhver efter sin Karakter og Livsstilling. Der var ogsaa to velfriserede Studenter, der hjemsøgte et Par Onkler der paa Egnen, — og saa Løjtnanten fra Lillemosegaard, Dammernes Yndling. Han var ugift og Egnens bedste Danser, med Haaret à la malcontent, temmelig rød i Hovedet og ikke meget talende, men »urimelig sød«, som Charlotte Jensen udtrykte sig. Samme unge Dame var ganske rigtig mødt med sin lysegule Taftes med en dejlig Besætning af naturlige Roser paa Brystet; utiladelig nedringet og væmmelig koket, sagde Veninderne; men erklæret Primadonna var hun mellem Herrerne, skjønt de ikke rigtig vilde være ved det.

Langs Siderne af Danseestraden sad Forældrene og kritiserede hverandres Afkom, betragtede Kjolerne og forundrede sig indigneret over, hvor Jensens havde Raad til at mæje deres Datter saaledes ud, og beklagede de

stakkels Andersens, der ikke havde Raad til at give deres Døtre nye Kjoler; for dem, de havde paa, vidste jo dog Gud og Hvermand, skrev sig fra deres Konfirmation; de kunde da ogsaa være bleven hjemmel naar man ikke havde Raad, saa —; men saaledes havde det jo altid været med Andersens.

Da de kom hen til Estraden, blev Bertha strax omringet, kysset og hilst af en Mængde Veninder, som Kristjan slet ikke kendte noget til. Hun saa' ud, som om hun rent havde glemt hans Tilværelse, smilede til højre og venstre, nikkede til en og hilste paa en anden og svarede meget distræt paa hans kritiske Bemærkninger om Publikum og lod slet ikke til at finde dem morsomme — ja fik næppe Tid til at sige Tak, da han skilte hende af med hendes Overtøj.

Saa kom der pludselig en Springfyr stigende i Polkatrin, med sirlig snoet Overskæg og Skilning midt ned i Panden, Manchetter helt ned over Fingrene med store elegante Manchetknapper af et eller andet Metal og en vægtig, guldsquinnende Urkæde.

Med en mageløs Ugenerthed beholdt han Berthas Haand i sin og udtalte højt sin Beundring af hendes smagfulde Paaklædning.

Bertha syntes at tage hans Flovser meget naadig op.

Kristjan sendte ham et langt og knusende Blik; men den ældste Kommiss, snart Fuld-mægtig — det var nemlig ingen anden — lod hverken til at bemærke Øjnene eller det blussende Ansigt; han følte sig aabenbart som Herre over Situationen.

Bertha holdt saa meget af Komplimenter, ligemeget af hvem. Herregud! det vilde jo ligefrem være Synd, naar han nu havde gjort sig saadan en Umage med at sige den. Hun var alligevel generet af Kommissen og ønskede ham temmelig langt væk for hans Paatrængenheds Skyld. Kommissen mærkede fuldt vel Kristjans tilintetgørende Blik og lovede sig selv ved førstkommende passende Lejlighed at »aale« dette Kjøbenhavnerfrø, men lod sig ikke mærke med noget.

Kristjan følte sig ganske overflødig, og Kommissen var næppe kommen tre Skridt bort, førend han halvt fornærmet spurgte hende, hvad det var for en flabet Kavalier.

Det kunde Bertha slet ikke lide — saadan en Vigtighed — og erklærede, at hun syntes slet ikke der var noget flabet ved ham — og saa bad hun ham om at lægge Tøjet i Vognen.

I Vognen! Jo Tak, det skulde han nok besørge. Hun gjorde ligefrem Nar af ham; at en ordenlig og dannet Pige kunde synes om saadan en Diskespringer! — han havde rigtig nok tiltroet hende bedre Smag! men han skulde saadan ignorere ham; han skulde — det kunde saamænd være ham ganske og aldeles ligegyldigt, hvem hun syntes om, naar det ikke havde været for det, at hun saa' ualmindelig dejlig ud i Aften.

Haaret var bleven sat ordenlig op med et bredt, blaat Baand omkring Knuden. De graa Øjne var en halv Gang saa store som ellers og havde faaet et særeget Spil, og Nakkebøjningen var saa fin, og Huden saa skær, hvid og rød, og Hagen saa mageløst buet, især naar hun smilte, og den blaa Kjole sad saa nydelig, og — saa valsede hun ud med Kommissen, ligesom han kom tilbage fra Vognen.

Han holdt hende tæt ind til sig, med Armen fast om hendes Liv, saa at hun ligefrem maatte bøje Overkroppen tilbage, og den anden Arm strakt lige ud og Hovedet bøjet ned mod hendes Ansigt. Dér sagde han en Kompliment; hun drejede Hovedet og blev rød. Kristjan knyttede Hænderne og ønskede ham meget langt bort.

Bertha vilde helst være fri for Kommissen og vilde gjerne danse af; men hun maatte sandelig gøre ham den Ære at valse endnu et Par Omgange. De kom lige forbi Kristjan; hun syntes, han saa' saa trist ud; han kendte jo heller ingen, og saa smilede hun glad og opmuntrende hen til ham.

— Se, hvor hun morer sig! — tænkte han; hun lær mig lige op i Ansigtet! — Jeg er naturligvis ikke god nok, saadan en Skoledreng. Det havde jeg dog ikke troet om hende — det havde jeg dog ikke troet om hende, gentog han ved sig selv, til han mærkede, at Taarer af Arrigskab og krænket Stolthed stod ham i Øjnene; saa vendte han sig brat om. Han skulde vise hende, at man ikke saaledes kunde negligere ham, — han skulde ikke dause en eneste Dans med hende!

Han tog en kraftig Beslutning, gik midt ind mellem de ledige, lod sig præsentere af Agenten til højre og venstre og befandt sig pludselig midt i den vildeste Inklinations-Hopsa med Charlotte Jensen, alle Damernes Forargelse. Idet han ivrig konverserede denne Dame, skjønt han stadig fulgte Bertha og Kommissen med Øjnene, dansede de to Par forbi hinanden.

Saa havde han altsaa dog givet sig i Lag med Charlotte Jensen, tænkte hun, og se, hvor han bøjede sig ned over hende, medens han talte, — og hvor hun lo og slog med Hovedet, den kokette, uopdragne Tingest! Hun havde dog tiltroet ham bedre Smag! — hun fik ligesom et Slags Sting og takkede Kommissen, som elegant og meget lykkelig førte hende hen paa en af Bænkene under et stort Bøgetræ.

Nej Tak! hun trængte ikke til Forfriskninger.

— Ikke engang et lille Glas Limonade? —

Hun vendte sig til Siden og gav sig til at tale med Apothekerens Datter Sofie, der ikke fandt synderlig Afsætning og derfor ikke kunde taale at danse saa meget.

Saaledes blev det ved. Han maatte jo være vred paa hende. Mon det skulde være for de tossede Narrestreger der nede ved Hængekøjen igaar Eftermiddags? — Hun havde virkelig ikke ment noget ondt dermed; han behøvede da heller ikke at være saa stikken paa det.

Nu saa' han hen paa hende. Skulde hun smile? nej, hun vilde lade som slet ingen Ting. —

Der var for Resten ikke saa morsomt, som hun havde ventet. Musiken gik saa trægt, og Kommisserne var saa friserede — og Studen-

terne vidste ikke, hvorledes de skulde sætte deres Næseklemmer af lutter Vigtighed. Bare de var vel hjemme igen!

Hendes Faders yngste Kommiss gjorde sig utrolige Anstrængelser for at konversere hende, medens de dansede omkring; han var lidt trykket af Situationen, for den ældste Kommiss havde hele Tiden Øje med ham henne fra Skænken.

— Om hun var træt? — nej, slet ikke! — om hun morede sig? — Tak, udmærket! —

Han førte hende hen under Træet, takkede for Dansen og satte sig ved hendes Side, ganske blottet for ethvert Samtaleemne, viftende sig med sit Lommetørklæde, som om han var meget varm.

Hun sad og saa' paa de dansende og fulgte ét Par med stedse ivrigere Opmærksomhed. Nu dansede han af; han saa' godt, at hun sad ledig. Vilde han dog endelig ikke komme og engagere hende? der var en nervøs Trækning over hendes Øjenbryn; Pupillerne var meget store, og hun var helt rød i Kinderne.

Nej, dette var ikke til at holde ud! — det var jo dog ligefrem uartigt af ham, naar han var deres Gæst, — og nu sendte Charlotte Jensen hende et hoverende Blik, syntes hun.

Hvad? kom han hen til hende? —

Jo — jo — der var han.

Han stod lige for hende, lidt rød i Hovedet og kejtet; han bukkede ikke, og det varede noget — og da det saa kom, var det i saadan en underlig, naadig Tone:

— Vil du danse næste Dans med mig? —

Hun mærkede, at hendes Øjne blev vaade, og det var ligesom der stod hende noget i Halsen, som hun maatte sluge ned.

— Nej Tak! — sagde hun, idet hun rejste sig, vendte ham Ryggen og gik.

Dér stod han. Paa Bænken sad den yngste Kommis og vidste ikke, hvordan han skulde se ud. Kristjan sendte ham et udfordrende Blik, skjønt han var ganske uskyldig; men han maatte jo gøre noget. Saa gik han sin Vej. — —

Det blev sent. Kristjan og Bertha havde endnu ikke danset sammen. Han stod henne ved Skænken og trak i sine hvide Handsker. Han havde danset meget; nu gad han ikke mere; den eneste, han brød sig om, havde næppe talt et Ord til ham hele Aftenen.

Gid han var vel hjemme! gid han aldrig var kommen til Fjordby og aldrig havde set hende. Hun var jo halvvejs forlovet med Kommissen, havde Charlotte Jensen fortalt ham, og gjort ham opmærksom paa, hvor kærligt, ja næsten kælent han bøjede sig ned over hende

under Dansen, hvorledes han havde trykket hendes Haand i femte Tur i Lanciers'en, som lige var forbi, — og han havde jo selv set, hvor fortrolig han bag efter havde siddet og konverseret hende paa Bænken. Saa havde han altsaa dog gættet rigtig! — hvor mon de nu var henne, begge to? — paa Bænken sad de ikke længer! og han, som havde troet saa sikkert, at hun syntes rigtig godt om ham — lige indtil denne Aften. Alt Modet var taget fra ham. Hvad brød han sig nu om den tossede Examen?

Han var gaaet bag om Estraden og var kommen ind paa en lang, bugtet Skovvej med ungt Bøgekrat paa begge Sider. Hist og her stak der noget brungult Løv fra forrige Aar frem mellem det grønne og gav en raslende Lyd, naar et Pust af Aftenvinden kom ind under de gamle Bøgetræer, der hist og her hævede sig over de unge. De lange, sorte Snegle laa tværs over Vejen, hvor Fugtigheden havde holdt sig fra den sidste Regn; og inde ved Græskanten kravlede nogle unge Frøer, irriterende blottede for al Følelse for det menneskelige. Der var ingen Sympathi at hente noget Steds derude.

Saa hørte han Musiken spille op til den nyeste Galop og den taktfaste Lyd af de dan-

sende Par, der fór ned i en lang Række fra den ene Ende af Estraden til den anden, Støj og Latter, af og til Knaldet af en Sodavandsflaske. Musiken drog ham mod hans Vilje hen mod Estraden; han maatte se, om de dansede sammen; det var ham næsten en Tilfredsstillelse at pine sig selv.

Han var lige slaaet ind gennem Krattet for at komme hurtigere hen til Estraden, da han hørte nogen komme gaaende ned ad Skovvejen, nogen — som spaserede ganske langsomt og talte temmelig sagte. En Anelse slog ned i ham. Han stod naglet til Jorden og stirrede gennem Krat og Mørke.

Jo, det var Bertha og Kommissen.

— Vi er altid kommen saa godt ud af det sammen, De og jeg! — hørte han ham sige — Deres Fader har aldrig haft noget imod det! —

Saa hviskede han noget, som han ikke kunde høre, uagtet hans hele Legeme sitrede af anspændt Opmærksomhed.

— Kæreste Frøken Bertha! — atter en Hvisken.

— Nej, nej! — lød det fra hende, og han syntes at høre, at hendes Stemme var graadkvalt. De var nu lige ud for ham.

— Det har De dog givet mig Grund til at haabel — lød det og saa atter en Hvisken — — giv mig da en Grund hvorfor! —

— Jeg er saa ung — og — nej, nej! — jeg kan ikke! —

Hun gik hurtigere. Han fulgte efter og bøjede sig tættere ind imod hende.

— Lad mig gaa, hører De! — De skal lade mig gaa! — kom det med Graad i Stemmen — jeg vil ikke sige Dem mere! —

Hun næsten løb op ad Gangen.

— Saa Farvell — lød det vredt. Han drejede sig hurtig og gik den samme Vej tilbage. Ned ad Gangen kunde Kristjan høre hende kæmpe med Graaden og pudse Næsen i det lille, fint broderede Lommetørklæde med det store Navnetræk.

Han stod først og sundede sig lidt, medens Glæden arbejdede sig frem i ham.

Hvad var det dog, han havde hørt? — en Kærlighedserklæring — og et Nej: — nej, nej, jeg kan ikke! — og en uforskammet Nærgaaenhed — og en Grund: De skal lade mig gaa, hører De! — jeg kan ikke sige Dem mere! havde hun sagt.

Han greb med begge Hænder om det nærmeste Træ og ruskede det frem og tilbage. Han mærkede nok, at han tabte sine hvide

Hansker; men det faldt ham ikke ind at tage tage dem op. Hvad mere var det, som hun ikke vilde sige? — den søde, elskede, velsignede, lille Bertha! han maatte tænke sig om, hvor han var, for ikke at raabe det højt.

Sikken et Fæ, han havde været, at han havde kunnet tro paa noget saa umuligt Vrvøll! — og hvordan havde han ikke været imod hende! — derfor var hun vred; han kom til at bede hende om Forladelse.

Alle de kærtegnende Ord, han kendte, udøste han over hende. Kærlighedsbenævnelser for den elskede Genstand, han havde læst i Romaner som ganske lille Dreng, dukkede op, han vidste ikke hvorledes.

Men, naar alt kom til alt, hvad hjalp det saa ham, det han havde hørt? — Om det hjalp? — vist hjalp det ham! — hvorfor skulde hun ellers have været vred paa ham? — hvorfor havde hun ellers siddet saa stille og set saa bedrøvet ud? — det var jo ikke for Kommis-sens Skyld! — At han dog ikke havde kunnet forstaa det før! — Men hun havde drillet ham dernede i Haven? — Aa! — saadan var de unge Piger! — det, vidste han godt, havde ikke noget at betyde — tværtimod!

Hun gik først meget hurtig; men da hun

hørte, at han ikke kom efter, sagtnede hun sin Gang.

Hvor hun var ulykkelig! — det havde vist ikke været sandt, som han havde sagt, at han holdt saa meget af hende; hvor kunde han ellers have nænnet at gøre hende saa angst og bedrøvet? — Havde hun ikke skyndt sig afsted, havde han kysset hende, det var hun sikker paa! — det var en hel kvalmende Fornemmelse at tænke sig. Hun tørte sig uvilkaarlig om Munden med sit Lommetørklæde.

Nej, det havde hun dog aldrig tænkt sig! han havde nok altid været saa høflig mod hende og kaldt hende Frøken, — længe før hun var konfirmeret; det havde hun ogsaa holdt meget af og rigtig godt kunnet lide ham for, men aldrig saadan — paa den Maade — uf nej! — og saa havde han givet hende Chokolade og Konfekt, naar hun kom ind i Butiken, — det vilde han naturligvis aldrig gøre mere; men det brød hun sig heller ikke om — ikke det mindste.

Saa faldt Musiken hende pludselig i Øre, — og saa kom Graaden op i hende igen.

Hvad skulde hun nu gøre? — gaa tilbage til Estraden turde hun ikke; Alverden kunde jo se, at hun havde grædt, — og Moder vilde

spørge hende, hvor hun havde været henne, — og saa vilde hun komme til at græde igen! — og Kristjan — Kristjan! — hvorfor var han dog saaledes imod hende? hvor kunde han nænne det? — Hun havde dog aldrig fornærmet ham eller gjort ham Fortræd, — nej — jo-o! det var stygt af hende at jage ham op af hans Søvn dernede i Haven igaar Eftermiddags — og hvor kunde det ogsaa falde hende ind? — at kildre en ung Herre, som hun næsten slet ikke kendte noget til, — i Næsen? det var jo ligefrem upassende! — hun mærkede Blodet i Kinderne; hun kunde ikke forstaa, at hun slet ikke havde tænkt paa det før! han maatte jo tro, at hun ingen Skam havde i Livet; — ja, det var naturligvis det, han troede, — og derfor var han vred og bedrøvet! — mon han ogsaa var bedrøvet? — jo! — det gjorde ham ondt; for det havde han vist ikke troet om hende. Gud give, det var saadan; saa holdt han dog en Smule af hende.

Ja, for hun holdt meget af ham — rigtig meget!

Skulde hun bede ham om Forladelse? — nej, det kunde hun ikke; — men hvis han nu slet ikke kom hen til hende og blev ved med at være vred? — aa nej! — det kunde hun ikke holde ud; — saa vilde hun gaa lige hen

til ham og spørge ham ærlig og oprigtig, hvorfor han var vred paa hende, — han var da nødt til at svare!

Hun var lidt efter lidt naaet helt hen til Musiken; saa stod hun stille, aldeles raadvild, og turde ikke vove sig videre. Men der var ikke noget at gøre: derhen maatte hun jo! hun tørrede sine Øjne og tittede frem bag Tribunen.

Gudskelov! Kommissen var der ikke mere; han maatte være tagen hjem med det samme. Hun gik hen og satte sig paa Bænken under Træet og anstrængte sig for at lade, som om der ingen Ting var passeret, men var frygtelig forlegen, naar nogen saa' paa hende.

Hvor var Kristjan henne? hun kunde ikke opdage ham nogetsteds, skønt hun ledte efter ham med Øjnene overalt.

Saa saa' hun ham pludselig komme gaaende nede fra den anden Ende af Estraden, — og i samme Øjeblik mærkede hun, at hans Øjne havde opfanget hendes. Alt Blodet strømmede til Vejrs; det bankede hende i Tindingerne; det brændte i hendes Kinder; helt nede paa Halsen kunde hun mærke det.

Hvad var det? — han kom jo gaaende lige hen imod hende — ikke langsomt og kejtet, som før, — men hurtig og let, — og han smilede jo til hende! — nej dog! aldrig

havde hun set saa glad og godt et Udtryk i hans Ansigt; det var næsten, som om det oplyste hele Estraden. Nu kunde hun bede ham om Forladelse — og det skulde hun ogsaa — ja — ja!

Hun bøjede Hovedet let, men kunde ikke faa sine Øjne fra hans. Med Blikket maalte hun hvert Skridt, de kom hende nærmere, og da han var helt henne hos hende, rejste hun sig uvilkaarlig; da han rakte Haanden ud imod hende, var hendes allerede fremstrakt, — og da deres Læber mumlede noget om Tilgivelse, havde de allerede vexlet den med Øjnene. Ret som om Musiken kun sad der for deres Skyld og længe havde iagttaget dem i det fjærne, spillede den nu livlig op til en Mazurka. Umærkelig gled hun ind i hans Arm. Saa dansede de den første Dans med hinanden. — —

Lidt før Ballet hørte op, tabte den yngste Kommis af Forbavselse sin ene Hanske.

Thi inde i Krattet, omme bag Musiken, saa' han en ung Herre lægge sin Arm om Livet paa en ung Dame og bøje sit Hoved tæt ned imod hendes paa en højst mistænkelig Maade — ikke én, men flere Gange; og det var tydeligt, at der ikke blev gjort Modstand, — og det var meget rart, tænkte Kommissen;

for det var dog ubehageligt at skulle træde hjælpende til i en saadan Situation. —

Da de ved Midnat kørte hjem, sad de, ligesom de havde siddet i Kirken om Søndagen, han med Armen bag om hendes Ryg; men denne Gang var der ikke noget i Vejen — undtagen for Agenten og Agentinden; men de sov.

Og imedens laa den ældste Kommis — i Skjortærmer, med Hovedpine — hjemme paa sin Sofa og drak Sodavand med Agentens Kognak i.

Kristjan fik aldrig sine hvide Hansker igen. Efter al Sandsynlighed har Etablissementets Karl — der ellers tjente paa Lillemosegaard, men efter Baller og lignende Højtideligheder fejede og skyllede Estraden — gjort sig ikke lidt vigtig og givet Partiet med dem ved Høstgildet, som en Uge efter blev fejret paa Gaarden, hvis han da har kunnet passe dem. — —

To Dage efter rejste Kristjan til Hovedstaden efter Ordre fra sin Fader for at begynde paa sit sidste Skoleaar.

Det var ikke faa Kærtegn, der blev vexlet, og Løfter, der blev givet, mellem ham

og hende den sidste Aftenstund ude paa Noret
i den lille, hvidmalede Baad.

Kærtegn — ja og Løfter; for naar to
skilles, er der gerne én, der rejser, men en
anden, som sidder ene tilbage.

EN LANDSBYTRAGEDIE.

(1884.)

Handwritten text, mostly illegible due to fading and bleed-through.

EN LANDSBYTRAGET

1743

Af en Landsby at være, var den ikke saa lille; men for Kjøbstadfolk var Livet temmelig trist.

Den notable Kreds udgjordes af Præstens, Doktorens og Postexpeditøren, som var Ungkarl. Ved særlige Lejligheder kunde den udvides med Skolelæreren og Manufakturhandleren. De havde deres faste Aften om Ugen, hvor de skiftedes til at komme sammen hos hinanden — Herrerne til en L'hombre, Damerne med deres Arbejde og undertiden en Whist efter Theen.

Ved disse Spillepartier havde det for Herrerne længe været et dybt følt Savn, at de ingen ordenlig Fjerdemand havde. Skolelæreren og Manufakturhandleren var dels ikke rigtig præsentable i Kredsen, dels kunde de ikke spille L'hombre. Da man desuden hverken gad lære dem det eller have Ubehageligheden af at spille med en Begynder, maatte man se at faa Savnet afhjulpet paa en anden Maade.

Det traf sig saa heldigt, at Byens og nærmeste Omegns Folk i længere Tid havde baa-ret paa et andet, lige saa dybt følt Savn. Naar nemlig en eller anden fik en Sygdom, som krævede mere end almindelig Apothekerhjælp, maatte man lade de nødvendige Medicinalvarer hente fra Kjøbstadens Apothek, der laa omtrent to Mile borte. Dette afstedkom, navnlig i Aarets travle Tid, mange Besværligheder, da Egnen endnu ikke havde faaet sin Bane.

Doktoren, der som Læge paa Landet ydede den fornødne øjeblikkelige Apothekerhjælp, havde tidligere set temmelig skævt til Egnens Anstrængelser for at afhjælpe dette Savn.

Men efter at have været Genstand for et stærkt selskabeligt Tryk fra Kredsens øvrige Medlemmer, bekvemmede han sig endelig til at sætte sig i Bevægelse hos højere vedkommende om Tilladelse for Kjøbstadens velstaaende Apotheker til at oprette et Filial i Landsbyen.

Kredsen var stolt af sin Ide. Her kunde man slaa to Fluer med et Smæk. Ganske vist havde man ingen Sikkerhed for, at man ramte dem begge; men Lægen forsikrede, at det efter hans Kendskab til Farmacevter maatte anses for umuligt, at en Provisor ikke skulde kunne spille L'hombre: Stillingen førte det med sig.

Tilladelsen blev erholdt. Et af Byens større, grundmurede Huse blev omdannet til et helt Apothek med Laboratorium, Materialkælder og Beboelse for Apothekeren med Familje.

Interessen var stærkt spændt med Hensyn til Kredsens ny Tilvæxt. Nogle havde erfaret, at det skulde være den unge, ugifte Kandidat inde fra Hovedapotheket, en af Byens Løver. Andre vidste for sikkert, at den bekendte, gnavne og skaldede Provisor, Bøndernes Skræk, vilde overtage det og i den Anledning gifte sig med en ung Kone. Det hed sig endog, at Apothekeren selv tænkte paa at genoprette sit noget svækkede Helbred ved en lille landlig Virksomhed.

Da Apotheket havde staaet færdig i en Maanedes Tid, flyttede en Kandidat fra Hovedstaden, der havde søgt og faaet Pladsen, ind tilligemed sin unge Kone.

Han havde et fransk Navn og tilhørte en Emigrantfamilje, der var kommen ind under den store Revolution. Man vidste ikke, hvilken Stilling Familjen oprindelig havde indtaget i sin Hjemstavn. Her i Landet havde hans Fader ejet en lille Ejendom i en af Landets mest skovrige Egne. Folk, der havde kendt

ham, mindedes ham som en vældig Jæger, der ikke bestilte andet end at gaa paa Jagt og som Følge deraf forsømte sin Gaard. Bønderne kaldte ham »den gale Franskmand« og vidste mange Historier at fortælle om hans Færd, naar de havde truffet ham i Skoven og skjult sig bag Træerne, for at iagttage ham. Der gik det Rygte om ham, at han ikke kunde skyde fejl. En Havekarl berettede, at han havde set ham fra sit Vindu skyde begge Øjnene ud paa Mikkell, der laa omme bag hans Havegærde og sendte lystne Blik efter hans Høns. Naar Jagttiden var hørt op, og der slet intet var at skyde, morede han sig med at stille Fugleskræmsler op i sin Have og klæde dem paa som Mennesker; saa laa han i Vinduet og skød snart Hatten af, snart en Arm, snart et Ben. Det kaldte han at skyde »Sansculotter«. Han omgikkes ingen uden et Par Skovridere der paa Egnen; men heller ikke af dem var han synderlig afholdt. Bønderne paastod, at han havde »et ondt Blik«. En Ko var død, Dagen efter at han havde skudt en Krage ned, der sad paa dens Ryg.

Han havde været gift med en dansk Dame, som døde, da hun fødte ham Sønnen. Denne var en sorthaaret Fyr, der lignede Faderen paa en Prik.

Det første, han lærte ham, var naturligvis at skyde. Allerede som otteaars Dreng gik han og plaffede ned, hvor han kunde, og Faderen tog det ikke sig nøje, om det en Gang imellem blev en Due eller Høne — ja endog en Hund, som havde bidt én af Kyllingerne.

Da han var bleven konfirmeret, døde Faderen pludselig. Man fandt ham liggende i Skoven. Da begge Bøsseløb var ladte, formodede man et Hjærteslag.

Der blev kun lige til Begravelsen. Gaarden og alt Indbo maatte sælges. Den Skovrider, der havde kendt den gamle bedst, tog sig af Sønnen og fik ham anbragt paa et Apothek hos en Ven af sig.

Saaledes voxede han op, overladt til sig selv. Bøssen var hans eneste Tilflugt i den knapt tilmaalte Fritid. Han var ikke Ven med nogen af de andre paa Apotheket; men da han altid var høflig og passede sig selv, følte de nærmest Medlidenhed med ham. Naar han en sjælden Gang blev vred, aabnede han Øjnene helt. Da blev man uhyggelig berørt af deres sælsomme Udtryk, som man syntes, man maatte kalde ondt.

Som Medhjælper og Kandidat tjente han paa et af Hovedstadens Apotheker. Her gjorde han Bekendtskab med Datteren i Huset. Hun var ganske ung, lige konfirmeret og forelskede

sig i hans fremmede Udseende og myndige Skikkelse. Han friede hos hendes Fader, der gik for at være en rig Mand, og fik ja.

Han var høj og mager med stort, sort Kindskæg, men temmelig skaldet. Hun var ti Aar yngre og kunde staa under hans Arm. De havde kun været ganske kort forlovede, og hun kendte egenlig slet intet til hans Karakter, men var meget indtaget i hans mandige, ordknappe Væsen, hurtig som han var til at overse, snar til at fatte Beslutning og fast i at udføre, hvad han engang havde bestemt. Disse Egenskaber blev dobbelt store i hendes Øjne, som fra Barnsben var vant til at se sin skikkelige, vrøvlevorne Fader tage saa mange Bestemmelser om en Ting, som Dagen havde Timer, og hvilken Kontrast var han ikke til de Kavalerer, der kom i hendes Hjem og alle uvilkaarlig med Ærbødighed veg til Side for den store, mørke Skikkelse!

Saa blev de gift. Han lod hende i Reglen have sin Vilje og var ikke meget mere talende i hendes Selskab end overfor andre. Kun enkelte Gange sagde han, hvorledes et eller andet efter hans Vilje skulde være — lidt sagte, men men Øjnene helt aabne. Saa turde hun ikke prøve at handle derimod.

Da han hørte om den ledige Plads som Bestyrer af Filialet, bestemte han sig strax til at søge den. Livet i Hovedstaden tiltalte ham ikke. Han længtes bort mod tavse Egne, mod Skove, hvor han kunde pleje sin gamle Tilbøjelighed, Jagten.

Saa snart de blot nogenlunde var komne i Orden, udvexlede Apothekerens Visit med Kredsens Medlemmer.

Doktoren var en lille, undersætsig Mand med smukt, rødbrunt Skæg, dybt liggende, ildfulde Øjne og noget skuespilleragtigt udbredt over sit Væsen. Hans Kone var svagelig, holdt hyppig Sengen og gik sjælden ud.

De to Mænd følte sig ved første Øjekast ikke særlig tiltrukne af hinanden; men senere blev det bedre. Doktorens Livlighed passede godt til Apothekerens ordknappe Væsen.

Kredsen vidste ikke rigtig, hvad den skulde mene om de nyankomne. Den unge Kone var nydelig, maaske lidt koket; men hun havde en dejlig mathvid Teint og et smukt gyldenbrunt Haar, førte sig overmaade net og lod til at se meget op til sin Mand, skjønt hun vistnok kedede sig ikke saa lidt under deres daglige Samliv. For Resten var hun i interessante

Omstændigheder og allerede som saadan Genstand for Interesse.

Apothekeren lod til at være en besynderlig Fyr. Hvad det selskabelige angik, viste han sig at spille en særdeles god L'hombre; for saa vidt maatte man altsaa erklære sig tilfreds. Om hans øvrige Egenskaber og hele Karakter vovede ingen at have nogen almindelig Mening forud. Strax var der intet at udsætte paa ham; han iagttog de selskabelige Former og var tilsyneladende paa sin tavse Maade elskværdig imod alle.

Men der var noget — noget højst ejendommeligt over ham, som man ikke kunde blive klog paa; man indskrænkede sig derfor til — som Præsten plejede at sige — at haabe, at man gensidig maatte komme til at erfare hinanden.

En Lørdagften var Kredsen efter Tur forsamlet hos Doktorens til L'hombre. Ingen af Damerne var til Stede. Husets Frue var gaaet til Ro allerede Klokken ni, Apothekerfruen var sengeliggende og Præstekonen havde Stovvask.

Apothekeren havde lige meldt Solo Kulør, da hans Medhjælper, et ganske ung Menneske,

kom forpustet ind i Stuen for at hente sin Principal og Doktoren til Fruen. De vidste strax Besked, skjønt det ikke var ventet endnu.

Henved Klokken tolv kom Barnet til Verden, omtrent en Maaned for tidlig. Patienten og Barnet var begge meget svage. Doktoren saa' til dem flere Gange om Dagen, men tvivlede stærkt om Barnets Liv.

Det forbavsede ham at se, hvor lidt Indtryk det gjorde paa Apothekeren. Naar Doktoren kom inde fra hans Kone, spurgte han flygtig til hendes Befindende og inviterede ham til at drikke en Kop Kaffe, et Glas Kognak eller hvad der nu kunde være. Om Eftermiddagen gik han paa Jagt.

Barnet blev svagere og svagere, omend skjønt det blev behandlet med størst mulig Omhu, indsvøbt i Bomuld og badet i lunken Rødvin. Det hjalp altsammen intet. Ugedagen efter var det ophørt at leve.

Barnets Død tog stærkt paa hende, og det varede længe, inden hun rigtig begyndte at komme sig. Doktoren lod sin Kone sende hende Vindruer og Duer under hendes Reconvalescens.

En Formiddag, da han kom og saa' til hende, sad hun i Lænestolen, der var rykket hen til det aabentstaaende Vindu, som vendte ud til den lille Have.

— Naa, hvordan gaar det, lille Frue, første Gang, De er oppe? — spurgte han.

— Tak, jeg befinder mig rigtig vell! — svarede hun med et Smil og vendte Ansigtet om imod ham. Han syntes, hun havde forskønnet sig. Der var kommen noget finere, mere aandigt over hendes Træk. Hendes Teint var bleven gennemsigtig klar, og det gyldenbrune Haar var sat temmelig skødesløst op bag i Nakken.

De følte sig lidt generte begge to. Det var jo første Gang hun var oppe efter Sygdommen. De talte om ganske ligegyldige Ting; medens hun laa, havde de næsten været fortrolige. Det trak paa hende fra Vinduet. Han lukkede det og lagde Sjalet, der var gledet ned, til rette om hendes Skuldre.

Hun spurgte ham, om han ikke havde set hendes Mand og beklagede sig halvt i Spøg, halvt i Alvor over, at hun saa' saa lidt til ham. Hun var ganske skinsyg paa Jagten, sagde hun. Nu havde han endogsaa lejet Jagt-retten over hele Mosen, et Par Tusend Tønder Land; saa blev det vel rent galt.

Da han gik, bad hun ham hilse sin Kone; han bad hende hilse sin Mand.

Hver Dag sad hun oppe et Par Timer om Formiddagen; det begyndte at gaa hurtigere

fremad, og snart blev hun saa rask, at det tidligere Samliv med Kredsen, særlig med Doktorens, der havde været saa meget for hende under hendes Sygdom, atter kunde begynde. Ét foruroligede hende stadig under hendes Reconvalescens: at hun ikke kunde blive klog paa sin Mand; hun var baade bedrøvet og angst ved at tænke paa, hvor lidt han havde givet sig af med hende under hendes Sygdom. —

Da hun havde været oppe en Maanedes Tid og allerede var saa godt som udskreven, fik hun en Dag Telegram om, at hendes Fader var død pludselig efter et Par Dages Sygeleje. Hun var fortvivlet over, at hun ikke havde set ham og faaet sagt ham Farvel. Apothekeren læste Telegrammet, lod sig som sædvanlig ikke mærke med nogen Følelse, men gjorde strax Anstalter til at rejse til Hovedstaden for at være til Stede ved Begravelsen og Ordningen af Arvesagerne. Ogsaa ved denne Lejlighed smærtede det hende dybt at se, hvor liden Deltagelse han viste hendes Sorg; hun havde en Følelse, som om hun stod ganske ene i Verden. Lægen raadede hende paa det indstændigste fra at udsætte sig for Rejsens Besværligheder og Begravelsens Sindsbevægelse.

Apothekeren var i ualmindelig godt Humør, da han skulde rejse. Han klappede hende paa

Kinden og sagde i Spøg til Lægen, at han skulde svare ham til hans Kone, naar han kom hjem.

Hver Gang, Doktoren havde Ærende paa Apotheket, var han inde at hilse paa hende. Fra sit Dagligstuvindu, hvor hun plejede at sidde med sit Sytøj, kunde hun se, naar han kom gaaende hurtig op ad Vejen, og hun forsøgte at skjule for sig selv, at hun kom i nervøs Bevægelse, naar hun hørte hans Stemme inde i Apotheket hos Medhjælperen. Naar han kom ind ad Døren, blev hun rød i Hovedet og var angst for, at han som Læge skulde gennemskue hende.

Hun gjorde sig Umage for at være stiv og kold i sin Opførsel. Han havde i Reglen en Vittighed paa Læberne; men hun tvang sig til at være usympathetisk. Naar han var gaaet, ærgrede hun sig over sig selv.

Hvor meget havde han ikke været for hende under hendes Sygdom? Hvad ondt var der i at smile, naar han smilte, og række ham Haanden til Goddag og Farvel?

Hver Dag foresatte hun sig at være ganske naturlig, og Dagen efter var hun bange for sig selv. Der var en Stemme i hendes Indre, der bød hende at være kold, naar hun var alene; naar hendes Mand kom hjem, kunde hun

være elskværdig. Hun holdt standhaftig ud, skjønt hun kunde se, hvor det pinte ham.

Hun ventede med Længsel sin Mand for at høre noget fra sit Barndomshjem, om sin Faders sidste Timer, om Begravelsen — men ogsaa for det unaturlige Forhold til deres Husven, Doktoren.

En Uges Tid efter kom han uventet kørende med Diligencen og holdt udenfor Apotheket. Da hun opdagede ham fra Dagligstuvinduet, løb hun ud paa Stentrappen for at tage imod ham. Strax da han saa' op paa hende, blev hun forbavset over Udtrykket i hans Ansigt. Det var, som om han havde forandret sig i den korte Tid. Saa tænkte hun, at det maaske var Sindsbevægelse efter Begravelsen, som havde fundet Sted Dagen før. Hun blev baade rørt og glad, lagde Haanden paa hans Skulder og vilde kysse ham til Goddag. Han greb hende om Haandledene, tog vredt hendes Arme væk og gik ind i sit Værelse uden at sige et Ord.

Hun blev urolig og angst. Der var det samme Udtryk i hans Øjne, som hun havde set en Gang tidligere, da han var vred for Alvor.

Da han lidt efter kom ind i Dagligstuen, sad hun og syede henne ved Vinduet og turde

slet ikke tale til ham, skjønt der var saa meget, hun vilde spørge ham om. Han gav sig til at spasere op og ned ad Gulvet paa tværs af Værelset, men saaledes, at han rykkede hende nærmere ved hver Omdrejning. Da han endelig var naaet helt hen til Vinduet, stod han pludselig stille lige foran hende. Ængstelig for, hvad der vilde komme, saa' hun spørgende op til ham fra Sytøjet.

— Véd Du, hvad Du er? — kom det saa endelig. Hun stirrede forbavset paa ham.

— Du er saa fattig som en Tigger! —

— Jeg forstaar Dig ikke. —

— Da er det let at forstaa. Din Fader har ikke en Gang efterladt sig til at komme i Jorden for. —

Hun tænkte først paa sin stakkels Moder; men saa gik det pludselig op for hende, hvor stødende det var, som han havde sagt.

— Det var da godt, at vi havde Raad til at give ham en ordenlig Begravelse — sagde hun.

— Hvad mener Du med vi? — jeg — ikke Du! —

— Jeg forstaar Dig ikke. —

— Da har Du en svag Forstand. —

Han var traadt hende et Skridt nærmere. En stor, blaa Aare svulmede i Panden og forgrenede sig op under Haaret.

— Din Fader var en Kæltring; han har bildt mig og os alle ind, at han var en rig Mand — en Kæltring og Bedrager, siger jeg. —

Hun havde rejst sig. Det var, som om Blodet pressede sig sammen om Hjærtet. Hendes svage Legeme gennemrystedes af Angst for den Sum af bitter Erfaring, som Livet bød hende, sammentrængt i dette ene Øjeblik. Hun støttede sig med Haanden mod Sybordet.

— Saa var det Pengene, Du elskede, da Du friede til mig. —

Han greb hende om Armen. De stod saaledes et Øjeblik og betragtede hinanden. Hans Læber bevægede sig som til et Smil. Øjnene var helt aabne og havde et Udtryk af haanende Kulde, som hun følte, at hun aldrig vilde glemme.

— Jeg hader Dig — hviskede hun kraftløst — Du er ond! —

Han smilte, slap hendes Arme og vendte sig for at gaa.

Der gik en konvulsivisk Trækning igennem hendes Legeme; det sortnede for hendes Øjne; hun var for svag. Han hørte en Lyd som af et Fald. Da han vendte sig om, laa hun udstrakt paa Gulvet med opløst Haar, som Gardinbøjlen havde revet op i Faldet.

Medens han stod og betragtede hende, gik Døren forsigtig op, og Medhjælperen, der havde hørt Støjen og den pludselige Stilhed, kom tilsyne i Døren.

— Hvad vil De? — spurgte Apothekeren hvast.

Den unge Medhjælper stod fastnaglet ved Synet. Der var kommen Taarer i hans Øjne af inderlig Medynk.

— Hente Lægen! — svarede han og var ude af Døren. Efter at have betragtet hende en Stund, løftede han hende op, bar hende ind i Sovekamret og lagde hende paa Sengen.

Lidt efter kom Lægen forpustet; han var meget bleg.

— Deres Kone er falden? er det slemt? —

— Jeg véd ikke; hun er i Sovekamret. —

Apothekeren undveg hans Blik. Lægen var oprørt, men tvang sig til ikke at lade sig mærke med noget.

— Hvad sagde De til Doktoren? — spurgte Apothekeren sin Medhjælper, da de blev alene.

— At Fruen havde faaet et Tilfælde og var falden pludselig om. —

— Godt. De kan beholde Deres Plads! — Medhjælperen saa' forarget efter ham.

Doktoren havde løst hendes Kjole op for at skaffe hende Luft. Han knælede ned ved

Sengen og holdt hendes Hoved med det opløste Haar imellem sine Hænder. Hun saa' paa ham med et bevidstløst Blik som et anskudt Vildt, lukkede derpaa Øjnene og aabnede dem atter.

Saa rejste hun sig paa Armen og betragtede ham. Scenen med hendes Mand stod med ét for hendes Øjne. Hun faldt tilbage og hulkede.

— Hvorledes har De det nu? er det ikke bedre? — sagde han ømt, som til et Barn. Hun svarede ikke og lod ham tørre hendes Øjne med det opløste Haar.

— Stakkels lille Frue! —

Hun græd stærkere. Han klappede hende paa Kinden. Saa saa' hun, at ogsaa han havde Taarer i Øjnene, og gennem hans varme Medfølelse gik det pludselig op for hende, at hun nu stod ganske ene i Verden. Medens hun hulkede, som om det aldrig skulde faa Ende, tænkte hun paa sin Fader og sit Barn. Hvorfor havde Gud dog taget det fra hende? Var det maaske, for at dets uskyldige Sjæl aldrig skulde lære dets Fader at kende og aldrig tage Arv efter ham, eller havde han taget det, fordi det var født med Synden i sit Hjærte, altfor ulykkeligt til at leve? Usigelig angst ved Tanken om det Liv, der aabnede sig for hende

ved hendes Mands Side, lagde hun i øjeblikkelig Følelse sin Arm om hans Hals og trykkede sig ind til ham, som om hun bønfuldt ham om hans Beskyttelse. Af hele sit Hjærte følte han, hvad der foregik i hende, og trykkede et Kys paa hendes Kind, der var vaad af Taarerne.

Hen paa Eftermiddagen kom hendes Mand ind til hende i Sovekamret. Han stod stille og saa' paa hende. Hun lukkede Øjnene og lod, som om hun sov.

— Hvorledes har Du det? — spurgte han. Hun svarede ikke.

— Dette siger Du ikke til noget Menneske, forstaar Du? —

Hun nikkede mekanisk. Saa hørte hun ham hente Bøssen inde i Apotheket. Lidt efter gik han paa Jagt.

I de første Dage derefter saas de kun meget lidt. Senere udviklede der sig en stille Overenskomst imellem dem, som det daglige Liv førte med sig. Hver skøttede sit. Naar de var sammen, talte de kun det nødvendigeste. Han tilbragte sin Tid i Apotheket eller paa Jagt. Undertiden tog han til Kjøbstaden, hvor han i Reglen opholdt sig et Par Dage i Træk.

Forhaanelsen havde sat sig fast i hendes Sjæl. Hun ansaa' sig fritagen for enhver For-

pligtelse overfor ham og følte ethvert Baand løst imellem dem.

Naar det undertiden saa' ud, som om han atter søgte at nærme sig hende, trak hun sig ind i sig selv og søgte med ængstelig Omhu at undgaa hans Selskab. Samtidig voxede Kærligheden til Doktoren næsten umærkelig. Hun følte intet Samvittighedsnag. Denne Følelse bevarede hendes Sjæl for den grufulde Tomhed, der viste sig for hende, hver Gang hun forsøgte at tænke sig Livet uden ham. Al den varme Kærlighed, som hendes Hjærte havde baaret paa i saa lang en Tid, svulmede og fyldte hendes Hjærte, og hun udøste den over ham, der havde trøstet og staaet ved hendes Side i al hendes Sorg. —

Medhjælperen spiste hver Dag med ved Bordet; men siden hin Dag var der foregaaet en Forandring med ham. Han havde tidligere været munter, næsten overgiven, men var nu stille og opmærksom og blev rød i Hovedet, naar hun talte til ham eller rakte ham noget. Hans Plads ved Bordet var lige over for Bufetten, hvori der var et Spejl mellem to smaa Sideskabe.

En Dag skændte hendes Mand paa sin knappe, haarde Maade over Maden: hun passede ikke sine Ting. Hun svarede som sæd-

vanlig intet, men følte sig generet over, at Medhjælperen hørte derpaa. Hun saa' op fra sin Tallerken, og i Spejlet mødte hendes Øjne tilfældig hans Ansigt. Han bøjede Hovedet, som om han var greben paa fersk Gerning i noget ondt; men hun var rørt over det tilbedende Udtryk i hans Øjne, og da de strax efter rejste sig fra Bordet, sagde hun mildt:

— Velbekomme, kære Holm! — idet hun rakte ham Haanden. Han holdt den et Øjeblik i sin, saa' forvirret op paa hende og sagde:

— Mange Tak, Frue! — vendte sig og gik hurtig ud af Stuen.

En Dag, da Apothekeren om Formiddagen var tagen til Kjøbstaden, kom Doktoren op ad Middag for at se til Fruen, som i de sidste Dage atter havde skrantet. Han blev paa hendes Indbydelse og spiste med.

Medhjælperen havde set ham komme og bad Pigen, om Maden maatte blive sat over til ham i Apotheket, da han havde travlt. Han havde glædet sig saa meget til at være alene med hende ved Bordet.

Det var en varm Dag. De drak Kaffen nede i Lysthuset. Doktoren tændte en Cigar og sad og legede med hendes Broderi, der laa paa Bordet.

— Hvornaar venter De Deres Mand hjem? —

— Jeg véd saamænd ikke. Han bliver undertiden et Par Dage borte. Gud maa vide, hvad han har at bestille der inde. —

— Han er ikke god ved Dem! —

— Det har han ikke været siden — forleden Dag. —

Han saa' op paa hende og mindede hende i sit Blik om hin Dag. Hun blev rød i Hovedet og turde ikke se paa ham.

Saa lagde han sin Haand paa hendes, der laa paa Bordet. Hun rystede let, men trak den ikke til sig. Han vedblev at se paa hende, indtil hun med en svag Hovedbøjning betragtede ham med et Sideblik. Saa blev hun trukken ind til ham, og uden Modstandskraft lænede hun sit gyldenbrune Haar op til hans Kind. Han bøjede hendes Ansigt ind imod sit og kyssede hende ømt.

Pigen kom gaaende oppe i Gangen; der var Bud efter Doktoren. Han maatte strax afsted, men lovede at komme igen til The. Hun blev siddende i Lysthuset med Armene over kors, bankende Hjærte og stirrede op i Luften.

Om Aftenen spaserede de i Haven, han med Armen om hendes Liv, hun med Hovedet mod hans Skulder. Saa gik de ind i Have-

stuen, hvor de blev siddende og talte sammen i Mørke.

Hun fortalte ham sit tidligere Liv som Barn og ung Pige i Hovedstaden, sit Forhold til Manden og hele Tomheden ved deres Samliv.

Han fortalte, hvorledes kun hans Livsgerning havde opretholdt ham i Samlivet med en uhelbredelig svag Kone, der var ham inderlig taknemlig — og hvilken ulyksalig Følelse det var, at have sat svage, usle Børn i Verden. Var han dog aldrig bleven gift!

Tiden gik hurtig for dem. Endskejont de begge følte, hvor forkert det var — ikke overfor hendes Mand, men overfor dem selv og hans stakkels Kone, var disse stjaalne Timer i hans Selskab for hende alt, hvad der var tilbage af Glæde i Livet; for ham var de en Tid af Lykke og inderlig Fred og som Læge en ejendommelig Tilfredsstillelse at værne om en stakkels Sjæl, som Livet ubarmhjærtig havde knuget med sine haarde Hænder.

Der hørtes Trin ude i Entréen. Det var Apothekeren, der var kommen med Dili-gencen.

De kendte disse Trin og fór op. Hans praktiske Sans meldte sig først nu. Hvor ufor-sigtigt? her sad de i Mørke. Situationen maatte

gøre selv den mest tillidsfulde mistænksom. De hørte ham gaa ind i Apotheket. Hun fik hurtig tændt Lys; tilfældigvis stod Lampen paa Dagligstubordet fra den foregaaende Aften, en Uorden, som netop kun fandt Sted, naar han ikke var hjemme. Da Vinduerne vendte ud mod Haven, kunde han ikke fra Vejen have set, at der var mørkt.

Døren gik, og Apothekeren traadte ind. Hun havde lukket Bogskabet op og stod og ledte efter en Bog. Han sad og bladede i Album'et.

— Godaften! De her, Doktor? —

— Godaften, godaften! — han rejste sig støjende, tilsyneladende overrasket og rakte ham Haanden.

— Jeg skulde netop have været hjem. Paa Vejen saa' jeg ind til Deres Frue. Det er rigtig kedeligt, at hun ikke kan holde op med at skranke. Hun tager sig ingen Motion, tror jeg — hvad lille Frue? — ja vi har talt om det; frisk Luft er den første Betingelse, for at man i Længden kan føle sig rask. —

Han talte hurtig og med Vægt, idet han lagde sin Haand paa hans Arm. Hun havde vendt sig halvt om og sagt Godaften.

— Det maa hun selv sørge for. Du har jo ikke andet at bestille! — Vi faar Tor-

den til Natten, Doktor! — Han kastede sig i Gyngestolen, der fór voldsomt tilbage.

— Ja, det har været meget lummervarmt hele Dagen. —

— Her er Bogen, som De talte om — sagde hun og rakte Doktoren en lille, net indbunden Bog.

— Bogen? — naa — Tak skal De have! — han skyndte sig at læse Titelbladet.

— Den vil more hende; det er ypperlige Vers! — det er min Kone, som keder sig saa forskrækkelig; hun bad mig laane nogle af Kaalunds Digte hos Dem. —

Han saa' paa Uret.

— Tiden er nok løben fra mig. Jeg maa hjem! —

— Bliver De ikke og drikker en Toddy? —

— Nej, mange Tak! Min Kone er ikke rolig, før hun ser mig. Godnat, Frue! —

De hilste ligegyldig, næsten vredt paa hinanden; men han trykkede fast hendes Haand.

— Godnat, Apotheker! De maa endelig ikke — jeg kan godt selv finde ud. — Han vendte sig halvt om i Døren imod hende:

— Muligvis ser jeg saa ind til Dem imorgen Formiddag, hvis jeg faar Tid. —

— Det er snavs med vore Koner, Apothe-

ker — vedblev han, da de var komne ud i Entréen.

— Vist er det saa, Doktor. —

— De maa skam se at faa hende til tage sig nogen legemlig Bevægelse — en ordenlig lang Tur hver Dag. Mig vil hun jo ikke lystre! — lød det næsten beklagende.

— Da skal jeg nok faa hende til det. Godnat, Doktor! —

Da de var komne til Ro, sagde han:

— Jeg maa bede Dig i det mindste være behagelig mod de Gæster, som kommer i mit Hus. Doktoren lod en Ytring falde om, at Du ikke vilde lystre ham. —

— Jeg troede ikke, jeg skulde lystre andre end Dig! —

— Du troede — en Læge har man for at lystre ham. —

— Hvis man selv synes, ja! —

— Nej ubetinget! jeg kan ikke have Dig liggende syg! Herefter skal Du hver Dag spásere en halv Mils Vej eller saa. — Han vendte sig om paa Siden. Hun tav, opfyldt af andre Tanker.

Den næste Dag var hendes Mand til Stede, da Doktoren kom. De talte ikke om den foregaaende Dag. Da han spurgte til hendes Be-

findende, smilte hun og sagde, at hun syntes, det var bedre.

— Min Kone var henrykt over Bogen. Jeg skulde takke Dem mange Gange. —

Hun blev rød i Hovedet og fik travlt med at lede i sin Sykurv. Da han skulde til at gaa, sagde han til Apothekeren:

— Jeg haaber da, at De har foreholdt Deres Kone Nødvendigheden af at gaa Ture. —

— Vi talte om det iaftes; hun begynder idag! —

— Jeg har tænkt paa at gaa ad Landevejen til Byrup og tilbage ad Mosestien — saadan Klokken halv to; saa kan jeg lige faa samlet Appetit til Middagsmaden. Det maa vel være godt, Hr. Doktor? —

— Det er udmærket! Det vil sige — De skulde hellere gaa efter Middag. De kender nok det gamle latinske Ord —

— Saadan Klokken halv fem? —

— For Exempel ja; saa kan De samle Appetit til Aftensmaden! —

Da han gik, vexlede de et Blik til gensidig Forstaaelse. —

Klokken halv sex plejede de herefter at mødes paa Mosestien. Han havde i Reglen Eftermiddagen nogenlunde til sin Raadighed.

Det var, som om de havde kendt hinanden i mange Aar. De talte om alt og alle, men mest dog om dem selv.

Udenfor Byen skiltes de. Han gik saa ad Hovedvejen, hun ad en lille Marksti bag om Byen, der førte lige forbi Apothekerens Have.

Det varede ikke længe, før Sladderen begyndte at komme op. Naar de gik forbi Gaardene, hilste Karlene med dulgte Smil, og Pigerne skubbede til hinanden. Saa blev de forsigtige, skiftede hyppig Vej for ikke at vække Opsigt, holdt sig til Stier, private Markveje og færdedes meget i Smaaskovene i Omegnen, hvor de ikke saa let kunde ses. —

Byen var for lille og Vejene for faa til, at det kunde gaa upaaagtet hen. Der gik alle Slags Rygter om dem. En havde mødt dem med hinanden under Armen nord for Byen i Hegnet. En anden paastod at have set dem kys ses inde i Egekrattet.

Et Par Gange traf de endogsaa Apothekeren, som var paa Vej til Mosen for at jage. Det var da ganske tilfældigt, at de havde mødt hinanden, Doktoren under Udøvelsen af sin Praxis, hun paa sin daglige Spaseretur. De spøjte over, at Byen var saa lille, at man ikke kunde gaa to Skridt udenfor den uden at støde paa hinanden.

Naar han kom hjem fra disse Ture, holdt der i Reglen én eller to Vogne udenfor hans Dør og ventede ham. —

Hans Kone sørgede meget over, at hans Virksomhed lagde saa stærkt Beslag paa ham. Han kunde ikke lide at høre hende tale om hans overdrevne Samvittighedsfuldhed mod sine syge og blev i daarligt Humør, naar hun fra Sofaen, hvortil hun var lænket den meste Tid af Dagen, strøg ham over Panden og klagede over, hvor bleg og anstrængt han saa' ud. Han viste hende en næsten rørende Omhu, naar han var hjemme. Der skulde være dødsstille i hele Huset, naar hun sov, og vé den, Pige eller Barn, der vækkede hende. Han nægtede hende intet, lod hente fra Kjøbstaden med Diligencen alt, hvad hun tilfældig kunde ytre et Ønske om at faa. —

Kredsens sædvanlige Sammenkomster var allerede bleven afbrudte, da Bruddet skete mellem Apothekeren og hans Kone. Fra den Dag holdt han sig for sig selv og søgte med Undtagelse af Doktoren sin Omgangskreds i Kjøbstaden. Hun havde aldrig rigtig haft Smag for den gamle Kreds med dens faste Vaner og ufri Klikevæsen. De var og blev fremmede for hinanden.

Kredsen gjorde flere forgæves Forsøg paa at drage dem til sig. Men da ogsaa Doktoren faldt fra, og de udgaaede syntes at danne en Kreds for sig hos Apothekerens, fik de Lov at skøtte sig selv. Da Sagens Sammenhæng blev bekendt — baade Opdagelsen og Mistanken skrev sig fra Postexpeditøren, der intet havde at bestille — manglede det ikke paa Forargelse og Følelse af moralsk Pligt til at gøre noget, og alle var enige om, at dette tilkom Præsten. Denne var en fredsommelig Mand, der ikke havde megen Lyst til at blande sig i andres Hjerteranliggender. Under ihærdigt Tryk fra sin Kone drev han det dog til enkelte forblommede Sætninger baade til Apothekerfruen og Doktoren, naar han en sjælden Gang traf sammen med dem. Men de var saa forberedte og forsigtig ikklædte, at Meningen med dem ikke var til at opdage. Da alt blev ved det gamle, blev han ked af den ubehagelige Anspændelse. Der var ingen Virksomhed for ham. Han opgav dem, vendte det døde Øre til sin Kones Formaninger og lukkede sig inde i sit Studerekammer med sine Bøger. — —

En Dag var Apothekeren tagen til Kjøbstaden med Morgendiligencen. Han spaserede langsomt op ad Byens Hovedgade for — som han plejede — at tage ind i Gæstgivergaarden.

Foran ham gik to Gaardmænd fra Bragelse, Annexsognet til Byrup. Han kendte dem af Udseende og kunde ikke undgaa at høre Brudstykker af deres Samtale paa den store, tomme Gade, hvor Stilheden kun afbrødes, naar en Vogn kom rullende ind fra Landet. De talte først om Vintersæden, som den ene var meget glad over allerede at være færdig med. Han hørte, at der skulde være Hestemarked paa det lille Torv i den modsatte Ende af Byen. Saa fortalte den ene, at hans Kone forleden Dag havde forløftet sig paa en stor Bryggerkedel, saa hun maatte lægge sig og ikke var til nogen Ting.

— Kørte Du ikke efter Doktoren? — spurgte den anden.

— Jo vist gjorde jeg, igaar Eftermiddags; men han var som sædvanlig ikke hjemme. Der holdt allerede én Vogn og ventede ham. —

— Saa fik Du ingen Læge hentet? —

— Nej, jeg fik ej; da jeg kørte hjem over Byrup Bakke, mødte jeg ham paa Landevejen med et Kvindfolk under Armen. Han var svært optagen og kendte mig ikke, før jeg sagde Goddag. Saa bad jeg ham om at køre med til min Kone; men det kunde han ikke. —

— Han har farlig at bestille, den Doktor! —

— Ja han har nok saa, baade her og der. De siger der nede i Byen, at det er ikke rigtig fat mellem ham og Apothekersken! —

— Var det kanske hende, han gik med? —

— Det kender jeg ikke noget til; hende har jeg aldrig set; men det er vel troligt. —

— Saa kører de nok ordenlig rundt med Apothekeren; han er jo aldrig hjemme! —

Han drejede forsigtig ned ad den første Sidegade, de kom forbi, at de ikke skulde vende sig og opdage, hvem det var, der havde gaaet bag dem hele Tiden. Uvilkaarlig knyttede han Hænderne og gik stærkere til.

Hun, Tiggertøsen, som han skulde forsørge, bedrog ham altsaa. Doktoren, der kaldte sig hans Ven, holdt ham aabenlyst for Nar.

Det kunde være Folkesladder. Det Rak maatte have noget at løbe med. Saa kom han til at tænke paa, hvor ofte han havde truffet Doktoren hos sin Kone, naar han kom hjem fra Kjøbstaden eller fra Jagt, under Paaskud af, at hun stadig skrantede og maatte have Lægehjælp.

Det hele stod klart for ham. Løgn og Bedrag altsammen. Han havde raadet hans Kone til at gaa Ture, ja faaet ham selv, hendes Mand, til at tvinge hende dertil.

De lo ad hans Dumhed, naar de spaserede med hinanden under Armen om Eftermiddagen. Doktoren nød som en Gunst, hvad hun nægtede ham som hans Ret.

Det var derfor, hun adlød ham i alt, undgik ethvert Sammenstød — hun, der var saa trodsig, dengang hendes Fader var død!

Forbitrelsen fra hin Tid over et forfejlet Maal brød op paa ny. Bedragen af Faderen, belemret med en Kvinde, der forspildte hans borgerlige Agtelse og holdt ham aabenlyst for Nar! Den Magt i Livet gennem Penge og en anset Stilling, som han havde ofret alt — Ven-skab og ægteskabelig Lykke, forspildt, knækket over af en Kvinde og af ham, som kaldte sig hans Ven!

Folkene i Byen, enhver Bondetamp i Sog-net grinte ad ham, der ikke kunde passe paa sin Kone!

Doktorens Falskhed, hendes Frækhed, Folks Sladder og Latter — alt havde summet om hans Øren, drevet sit frie Spil for hans Øjne, uden at han blot havde haft Anelse derom eller nogen gjort ham opmærksom derpaa. —

Om Eftermiddagen tog han hjem med Diligencen. Da han kom ind i Havestuen, var der ingen. Men nede i Lysthuset sad hans Kone

og syede, og Doktoren laa tilbagelænet i Have-stolen med en Cigar.

Det kogte i ham. Han tvang sig til at være rolig, men greb hendes Sax, der laa paa Bordet, og bøjede den krum.

De kom gaaende op mod Huset. Da de opdagede ham, syntes han at bemærke en flygtig Generthed over deres Ansigter; men da de sagde Godaften, var de fuldkommen rolige; ogsaa han var saa behersket, at intet Blik røbede, hvad han havde hørt.

Det var, som om hans Tanke stod stille, som forsøgte den at samle sig paa noget, der maatte komme — noget, som rugede dybt nede i hans Sind, kæmpede for at komme op og kun søgte en Anledning. —

Den næste Formiddag var hun træt og havde Hovedpine. Hun gik ind i Apotheket.

— Skal De med Medicin til Doktoren idag? — spurgte hun Medhjælperen.

— Ja, Frue! —

— Vil De saa gøre mig den Tjeneste at tage denne Recept med og spørge, om jeg kan vedblive at bruge den, eller om Doktoren vil skrive en anden, som han talte om? —

Receptkonvoluten var lukket. Han blev rød i Hovedet og turde ikke se paa hende.

— Apotekereren gaar vist derover om lidt, hvis Fruen vil have det besørget lige med det samme. —

— Saa! — ja — nej — det er dog bedst, De tager den med. Jeg er bange, han glemmer det. —

— Det skal jeg. —

— Tak, kære Holm! —

Hun nikkede til ham. Han tøvede lidt med Recepten i Haanden, som om han vilde sige noget. Hun betragtede ham.

— Det skal jeg! — gentog han derpaa sagte og puttede den i Lommen.

Apotekereren, som havde set hende gaa ind til Medhjælperen, kom nu ind i Apoteket og gav sig til at besørge nogle Recepter. Medhjælperen gjorde sig et Ærende ovenpaa, gik ind i sit Værelse og kastede sig paa Sengen.

Det kunde hun bruge ham til og alligevel sige »kære Holm«. Om han gav Apotekereren Brevet og fortalte ham alt, hvad han vidste og hvad Folk sagde?

Saa stod hendes mathvide Ansigt med det vemodige Blik, det kærlige, dvælende Smil for hans Øje og Lyden af »kære Holm« for hans Øre.

Nej, nej, nej — saa blev han jo Skyld i al hendes Ulykke! Han vilde intet sige, men

han maatte vide alt. Da han gik, tog han en af Apothekets Receptkonvolutter med sig. Paa Tilbagevejen brød han Doktorens Svar efter et Øjeblik's Kamp. Indhyllet i en Recept laa en Lap Papir, hvorpaa der stod skrevet med Blyant:

»Ved den gamle Eg, ikke før syv, da jeg har Praxis!«

Han puttede det i den Konvolut, han havde med, og lukkede den omhyggelig. Han følte sig som en Forbryder. —

Apothekeren saa' ham komme nede fra Vejen. Da han var naaet helt hen til Trappen, gik han ud for at tage imod ham.

— Hvor kommer De fra? —

Medhjælperen blev befippet.

— Fra Doktoren! — svarede han tøvende.

— Giv mig Recepten! —

— Recepten? —

— Ja, har De ikke en med til min Kone? —

Medhjælperen betragtede ham ængstelig. Der var intet mistænkeligt at opdage i hans Ansigt.

— Naa — jo — den! — Han tog den frem af Lommen. — Det er en ny Medicin, som Fruen skal bruge. —

— Tak, nu skal jeg give hende den! —

Saa gik han ind i sit Værelse og brød Konvolutten.

Beviset!

Han stod længe og stirrede paa det og forsøgte at overveje koldt og skarpt.

Saa brød alt det op, som havde ulmet dybt, dybt nede. Hans nærmeste Indskydelse var at gaa ind — slaa hende i Tindingen med knyttet Haand og derpaa gaa over til Doktoren og gøre det samme ved ham. Han maatte tvinge sig til at blive, hvor han var.

Hendes Portræt, der hang over Skrivebordet, faldt ham pludselig i Øje. Han tog det ned for at slynge det mod Kakkelovnen; men saa kom han i Tanker om, at det vilde spolere hans Hævn, hvis nogen mærkede noget. Han hængte det atter paa sin Plads og smækkede Vinduerne voldsomt op.

Længe stod han foran de aabne Vinduer med Seddelen i Haanden. Hele det store Legeme dirrede af undertrykt Lidenskab. Han aandede tungt, pressede de knyttede Hænder mod Tindingerne, gav sig derpaa til at gaa op og ned ad Gulvet med tunge, uregelmæssige Skridt.

Ansigtet var kridhvidt, Læberne smalle og tæt sammenbidte, lidt blaalige. Øjnene havde ligesom trukket sig tilbage i deres Hulninger.

Næseborene vibrerede svagt, og han bevægede uafladelig Fingrene.

Saa var Beslutningen tagen. Han havde jo Vished.

Han gik hen for Spejlet, tvang sit Ansigt i de sædvanlige Folder, lagde Sedlen i en anden Konvolut, gik saa ind i Dagligstuen og gav sin Kone den. —

Inde i Apotheket stod Medhjælperen i Dødsens Angst. Havde Apothekeren brudt Brevet? Længe stod han og lyttede efter et Skrig eller et Slag — eller et tungt Fald ligesom hin Dag. Saa hørte han Apothekeren gaa ud, og inde i Dagligstuen begyndte Fruen at synge.

Hvor blev han lykkelig, men strax efter atter bedrøvet. Hvor var det muligt at være saa yndig, saa god og dog saa fordærvet?

Hvor Skæbnen var ubarmhjærtig! Naar hun dog kunde bedrage sin Mand, hvorfor skulde saa netop Doktoren være den lykkelige — og ikke for Exempel han? han elskede hende dog saa højt.

Havde blot Barnet levet, saa var det aldrig kommet saaledes, tænkte han.

Apothekeren kom ikke hjem til Middag, og Medhjælperen bad om at faa sin Mad ind i Apotheket. Han havde aldrig haft saa lang

en Eftermiddag som nu, medens han ventede paa at se hende gaa til Stævnemødet.

Da Klokken var et Kvarter over sex, kom hun ind i Apotheket og sagde:

— Naar min Mand kommer hjem, saa sig ham, at jeg er gaaet til Byrup efter Kakkelovnsmanden; maaske kommer jeg ikke hjem før Thetid. —

Hun nikkede venlig til ham og gik nynnende ned ad Trappen.

Hvor hun dog kunde lyve — og smile! Han fulgte hende med Øjnene fra Vinduet, saa længe det var muligt. Indhyllet i sit store, blaa Sjal gik hun med smaa, hurtige Trin som én, der med Glæde gaar mod et Maal.

Lidt efter kom Apothekeren hjem. Han hørte ham gaa op og ned i sit Værelse. Det var begyndt at blive mørkt, saa man daarlig kunde se i den bageste Del af Apotheket. Han havde derfor stillet sig hen ved Vinduet, ivrig beskæftiget med at rulle nogle Piller, som skulde være færdige inden Aften.

Han hørte ham lukke sin Dør op og gaa over Trappegangen. Det slog ham, at det lød, som om han gik usikkert, slæbende Fødderne efter sig; det var ikke de bekendte faste Trin. Døren gik, og han stod derinde.

— Er hun gaaet — min Kone? —

Stemmen lød, som en Klokke lyder, naar

man holder fast om den — uden Klang. Han gav den Besked, han havde faaet.

Hvad var det?

Det lød, som nogen lo et Sted i Stuen. Han følte sig blive kold over hele sit Legeme af en uvilkaarlig Angst.

Var det Apothekeren, som gik hen til Skabet dér?

Den store ellers saa bestemte Skikkelse ligesom følte sig frem, og saa vidt han kunde se, bevægede han uafsladelig Fingrene. Han stod og famlede henne ved Skabet, trak derpaa den inderste Skuffe ud, tog en lille Pose frem og vejede den ligesom i Tanker et Øjeblik i Haanden. Saa lagde han den ned igen og tog en anden ud, der var lidt større. Medhjælperen turde ikke dreje Hovedet. Rystende af Angst lod han, som han rullede Piller, men fulgte ham med Øjnene, til han var ude af Døren.

En forfærdelig Anelse tog pludselig Vejret fra ham og pressede sig sammen om hans Hjærte. Saa sagte som muligt listede han sig hen til Skabet, trak Skuffen ud, ganske langsomt, for at se, hvad han havde taget.

Gode Gud! det var altsaa rigtigt. Raadyrkugler og Krudt.

Saa hørte han ham atter i Entréen. I et nu var han paa sin Plads. Apothekeren aabnede Døren og sagde uden at se ind:

— De maa blive i Apotheket! Jeg gaar paa Jagt og kommer sent hjem! —

Han lukkede atter Døren, og lidt efter hørte han ham gaa ned ad Stentrappen. —

Nu vidste han altsaa, hvad der vilde ske. I Forfærdelse greb han sig med Hænderne til Hovedet, holdt Aandedrættet for at lytte og forsøgte at samle sine Tanker.

Apothekeren havde altsaa læst det og vilde myrde hende. Og han var Skyld i det hele — han, som elskede hende saa højt! Hvorfor havde han ladet ham faa Brevet? Det var Straffen, fordi han havde brudt det.

Han anstrængte sig atter for at lytte, men kunde ikke for Blodet, som bankede ham i Tindingerne. —

Kunde det ikke forhindres?

Han kunde løbe efter ham, bede ham om at lade være, true ham med Politiet. Han kunde løbe hen til Præsten for at faa ham til at standse i Vor Herres og Jesu Navn. Der var ingen Tid.

Han kunde løbe i Forvejen og fortælle hende, at hendes Mand kom med Bøssen. Det eneste, der var at gøre — ja ja! men hurtig maatte det ske.

Apotheket skænkede han ikke en Tanke. Hurtig fik han sin Hat og løb ud. Han løb ad Stien bag om Byen, dels for ikke at indhente Apothekeren, der var gaaet ad Landevejen, dels fordi det var en Genvej; desuden maatte han passe ikke at blive set. Han saa' paa Uret. Klokken manglede tyve Minuter i syv.

Hvis Apothekeren kom først? — Umuligt! Genvejen var kun halv saa lang.

Det var allerede bleven temmelig mørkt. Himlen var overtrukken. I Horisonten var Skyerne stærkt graa, og Luften var tungt stille. Hvor den gamle Eg laa, kunde man ikke være i Tvivl om: Ege fandtes kun i Egekrattet. Dette stødte op til Landevejen, kun adskilt fra denne ved et Stykke Plovmark, den yderste Snip af Præstegaardens Tilliggende. Den var omgiven af en lav Grøstevold, hvorpaa der voxede Tjørn og Kaprifolier. En Bivej førte fra Landevejen ned til Skovleddet. —

Han snarere løb end gik, og pludselig dukkede Egekrattet, der hævede sig i Terrænet, op foran ham. Den gamle Egs mægtige Krone ragede frem som en uformelig Masse, medens Krattet tegnede sig mørkt i jævn Linje paa den graa Baggrund. Han stod stille for at samle sig.

Hvad skulde han sige? — At hendes Mand vilde myrde hende?

Men naar hun spurgte, hvoraf han vidste det? — han havde sagt, at han gik paa Jagt. Det var jo intet nyt. Hun havde ikke set hans underlige Gang og hørt den Tone, hvori han havde talt.

Hvad Ret havde han til at tro noget saa forfærdeligt om hendes Mand — hvad Grund skulde han angive? Han kunde jo ikke vide, at hun skulde have Stævnemøde med Doktoren. Var det ikke to Gange en Fornærmelse mod hende? — Sæt det virkelig kun var Indbildning! Gode Gud, hvad skulde han dog gøre?

Han begyndte at gaa videre; men jo nærmere han kom, desto langsommere gik han.

Hvis han nu tog Fejl, saa kunde hun aldrig tilgive ham — aldrig sige ham et venligt Ord eller trykke ham i Haanden. Han kendte jo hendes Skændsel. Hvad skulde han dog gøre?

Sæt han nu kom — lige i dette Øjeblik — lagde Bøssen til Kinden? — Han saa' det hele for sine Øjne. Det svimlede for ham. Han kæmpede for at holde sig opret.

Kunde der existere et saa forfærdeligt Menneske? Store Gud, lad det ikke ske, lad det ikke ske!

Henne fra Jordvolden omkring Krattet fløj en Krage pludselig op og vakte ham til Bessindelse med sit hæse Skrig. Han saa' paa Uret og blev forfærdet. Tiden var løben fra ham. Han kravlede over Krattets søndre Hegn, stak sig paa Tjørnene og mærkede Kaprifoliernes Duft. Saa listede han sig frem mellem Træerne og naaede Stedet.

Den gamle Eg laa en Snes Skridt fra det vestre Hegn, der vendte ud imod Plovmarken. Den havde fortrængt de unge Træer og var omgivet af en rund Plet, hvor der kun groede Græs og ganske enkelte Buske. Han standsede med tilbageholdt Aandedræt.

Dér — henne under Træet noget lyst op til den mørke Stamme! Det maatte være hende. Han gik nærmere. Hun støttede Ryggen mod Træet. Hænderne laa i Skødet. Hovedet heldede om paa Siden, ned imod venstre Skulder. Hun rørte sig ikke.

Som en Gysen fór det igennem ham: skulde det allerede — han tænkte ikke Tanken til Ende. Naturligvis sov hun. Hun havde jo klaget over Træthed om Formiddagen.

Stilheden forbød ham at kalde hende ved Navn. Han listede sig hen, ganske sagte, bøjede sig ned over hende og betragtede hende opmærksomt.

Hun drog Vejret tungt gennem den halvt aabne Mund. De lange, mørke Øjenvipper berørte næsten Kinden.

Som han stod der, fortabt i Beundring, lød der et Knald i Stilheden —

Han fornåm et Stød. Med et Suk greb han sig til Hjærtet og styrtede død ned for hendes Fødder.

Blodet strømmede ud over hendes lyse Kjole. En hvid Damp indhyllede hende ved det vestre Hegn, hvor Kragen var fløjen op, en mørk Genstand og spredte sig derpå mellem Kaprifolierne. —

Apothekeren havde set Skikkelsen nærme sig og bøje sig ned over hans Kone. Rolig, uden Følelse, hævede han Bøssen, sigtede og trykkede løs. Da Skikkelsen faldt, saa' han hende bøje sig for over; han hørte ligesom et halvkvalt Skrig; saa faldt hun tungt tilbage.

Han stirrede ind, og Billedet brændte sig fast i hans Sjæl. Medhjælperen laa med Ansigtet mod Jorden og den ene Arm strakt lige ud fra Kroppen.

Han vendte sig for at gaa — og slæbte sig langsomt hen over Jordklumperne ind imod Landevejen. Han havde en Fornemmelse af, at Marken var pløjet ualmindelig dybt og mindedes, at en Proprietær der på Egnen havde

sagt ham, at den moderne Pløjning ikke altid var den bedste.

En overvældende Følelse af Mathed, især i Knæene — og en grufuld Tomhed i Hovedet var alt, hvad han følte — og saa en svag og ubestemt Lyst til at lægge sig ned og sove.

Han vilde springe ind over Grøften til Landevejen, men kunde ikke og maatte slæbe sig møjsommeligt over den. Da han mærkede den jævne Landevej under sine Fødder i Steden for Plovmarkens Klumper, kom Tanke og Følelse til Live.

Han havde en alt beherskende Forestilling om at have naaet et Maal, som om han havde kæmpet for det i mange Aar.

Den første svage Tanke, der arbejdede sig frem, var: hvorhen? den næste: hjem! Saa svævede Ordet »Vaadeskud« for ham i Forbindelse med »ingen Vidner« og en ubestemt Forestilling om, at hun paa Grund af sin Skyld vilde være tavs.

Atter saa' han Skikkelsen for sig, bøjet over hende, hørte Knaldet og saa' ham ligge udstrakt.

Hævnet! lød det inden i ham, ikke jublende, men med en Følelse af Tryghed, Fred med sig selv. Udryddet! endnu tryggere. Strakt til Jorden, i sit Blod! —

Med ét fornam han Stilheden — Manglen paa Lyd i Modsætning til Bevægelsen i hans Indre — næsten som noget levende.

Det var, som om Atmosfæren omkring ham fortættede sig, lagde sig i Lag og blev til en Masse, — som bevægede sig, bølgede og pludselig viste sig at være den dødes Legeme, som hævede sig, blev større og større — ét uhyre Ansigt, der stirrede paa ham med Blod i Øjnene — en tung Masse, der bredte sig omkring ham til alle Sider, tog ham under Armene og satte sig paa hans Bryst som en Mare.

Han skubbede det frem foran sig. Det knugede ham stadig; men han maatte igennem. Rædslen greb ham som i en Kamp om Livet. Det lagde sig om hans Øjne, fyldte hans Øren, saa han intet andet kunde høre end Blodets Susen i Tindingerne, og forhindrede ham næsten i at trække Vejret.

Saa med ét var det foran ham. Han hørte dets Trin, faste, Slag i Slag. Det kom nærmere og nærmere, antog bestemte Omrids, og Lyden var bekendt.

Dér — midt paa Landevejen kom det imod ham! Det var, som om alt Blodet løb igennem ham ned i Jorden. Han mærkede en isnende Kulde paa sin Pande. Der — stod det lys-

levende for ham i skarpe Omrids — med den dræbtes bekendte Ansigtstræk!

Han vilde vige til Side, men kunde ikke. Han strakte Armene ud for at væрге sig. Saa stødte han mod et Legeme — i Kød og Blod. Det var Doktoren, der kom gaaende til Stævne-mødet.

Han tabte Bøssen. Med Anspændelse af al sin Kraft stødte han ham tilbage. Forfærdet, med Dødssved paa sin Pande og Rædsel i alle Lemmer fór han ind over Markerne.

Den næste Aften opdagede en Husmand, der gik fra Arbejde, hundrede Alen ud for Mosestien i et af de mange smaa Vandhuller, hvor der nylig var skaaret Tørv, — en Hat flyde paa Vandet. Den blev genkendt som Apothekerens. Dagen efter fandt man hans Lig, som var bleven siddende fast i det sejge Mosedynd under Vandet.

Saa snart det var muligt, blev hun flyttet til Kjøbstadens Sygehus, hvor hun laa af en Hjærnerystelse og i lang Tid svævede mellem Liv og Død. Da hun endelig blev udskreven, var hun sløvet paa alle Aandsevner, og intet af det forbigangne stod klart for hende.

Hendes Moder, der ved gode Bekendtes Hjælp havde faaet en mindre Lotterikollektion at bestyre, dengang hendes Mand var død, tog hende hjem til sig og sørgede dybt over sit ulykkelige Barn. —

Dagen efter Katastrofen havde Præsten en Samtale med Doktoren, der varede i fulde fire Timer. Da han endelig kom ud fra Studerekamret og Præsten havde fulgt ham til Døren, greb Doktoren hans Haand og trykkede den fast i begge sine. De stod et Øjeblik og saa ind i hinandens blege, forgrædte Træk.

Præsten havde — for hans Kones og Børns Skyld, der intet kendte til Sagens sande Sammenhæng — formaaet ham til at blive i Byen og ikke at opgive sin Virksomhed; det eneste, der maaske rummede Fred for hans oprevne Sind.

Men ved Siden deraf havde han sit eget kristelige Formaal, som han ikke betroede til nogen.

FOR GOD.

(1884).

I Landskrona var hun født og héd Emma Jonsson. Hendes Fader var ansat paa en Fabrik, en stor, stærk Mand med en mærkelig Passion for Hunde og en stærkt udviklet Stolthedsfølelse.

Ogsaa Moderen var stor og stærk, men i aandelig Henseende det modsatte af sin Mand: svag og eftergivende, let til Taarer, som han var let til Vrede.

Dette Barn elskede de begge over alt i Verden.

De havde haft to ældre. Den ene, Sønnen, havde gjort gale Streger, stjaalet af Kassen i den Butik, hvori han stod. I Graad havde han bedt om Tilgivelse paa sine Knæ. Men Faderen havde sparket til ham i ubønhørlig Vrede. Ved Laan hist og her og utrolige Anstrængelser havde Moderen skaffet Penge til ham til at komme til Amerika for. Det maatte Faderen ikke vide.

Dengang var hun ganske lille; hun havde siddet i Kakkelovnskrogen, da han bad om Forladelse; hun havde følt Sparket, som om det

var hende selv, der havde faaet det, og siden den Tid nærede hun en uovervindelig Angst for Faderen. Naar han paa sin tavse Maade vilde kæle for hende, kunde hun pludselig give sig til at græde, skjønt hun dog var saa inderlig lykkelig.

Faderen forstod ikke dette, vænnede sig derfor lidt efter lidt til ikke at beskæftige sig meget med hende; men naar han troede sig ubemærket, kunde han sidde og stirre paa hende, og selv om hun sad med Ryggen mod ham, kunde hun altid mærke det, næsten som en sviende Smærte — og hun kunde faa en saadan forunderlig Lyst til at gaa hen og sætte sig paa hans Skød og putte sig op under hans Skæg; men hun turde ikke.

Der var det mærkværdige ved det, at trods Angsten, den usynlige Skillemur, var Faderen dog den, som hun kom nærmest i sine Tanker, og i Grunden holdt mest af.

Moderen var altid god og eftergivende, og med hende kunde hun faa det, ligesom hun vilde — og naar hun var uartig, saa bare græd Moderen, og saa kyssede hun hende; saa var det godt igen. Derfor skulde det ogsaa altid være Moderen, hun skulde have Lov af, naar hun vilde noget, der gik udenfor det tilladte.

Dette mærkede Faderen; der kom noget haardt og koldt mellem ham og Moderen, ligesom en stille og stadig Bebrejdelse, fordi hun røvede al Barnets Kærlighed, saa der intet blev til ham — og paa saadan en nem Maade, bare ved at være mild, hvor hun burde være stræng. —

Han var en af Fabrikens mest betroede Arbejdere, og da han engang havde faaet Forhøjelse i Lønnen, var det første, han gjorde, at gaa hen og købe sig en stor, ækel Køter af dansk Race, naturligvis ikke ægte. En sort Pudel havde han i Forvejen. De blev skrappt dresserede, med Halsbaand og Hundepisk, der hang paa Væggen, men ikke blev meget brugt, for saa snart han saa' til dem, luskede de af med Halen mellem Benene. Ogsaa hun havde en uvilkaarlig Respekt for den Hundepisk; naar hun havde gjort noget, hun ikke maatte, og gik omkring med en ond Samvittigheds Forventning, kunde det formelig ryste i hende, naar den tilfældigvis faldt hende i Øje; for hun vidste, at han altid var retfærdig. For Resten holdt hun meget af Hundene og plejede at søge Trøst hos dem for sine smaa Hjærtesorger og tørre sine Taarer af i Pudelens lange Øren.

Naar hun om Morgenens vaagnede i sin lille Træseng, hørte hun gerne Moderen rum-

stere i Køkkenet. Saa laa hun en Timestid i halvvaagen Tilstand, og denne Tid var næsten den behageligste i Døgnet. Hun sov ikke; hun var heller ikke vaagen; som fra en anden Verden naaede Lyden i Køkkenet hendes Øre og fremkaldte Billeder af forunderlig æventyrlig Natur.

Saa blev hun vækket af Moderen, klædte sig hurtig paa, trykkede sig ved at vaske sig i det kolde Vand, og slentrede med store Øjne hen ad Gaden, indtog sin Plads i Skolestuen og hørte paa, hvad Almuelærerinden fortalte om Guds Naade og Barmhjertighed; men mest holdt hun dog af at høre om Josef og hans Brødre.

Naar hun kom fra Skole, gik det afsted foran alle de andre i vildeste Løb med Hatten bag i Nakken, dinglende i Baandet, og naar de paa deres Vej traf nogle Drengene, der spillede Klink op ad et Plankeværk, kunde det hænde, at hun fór midt ind i Spillet og sparkede til Skilingerne, saa man slet ikke kunde hitte Rede i dem. Saa galdt det om at løbe fra Drengene i den vildeste Tagfat langs med Stakittet, helt ud paa Byens Marker. —

Hun udviklede sig hurtigere end efter hendes Alder at vente. Medens hendes Klassekammerater næppe var begyndt at voxede ud og

faa Blegsot og se ud i Ansigterne som Fotografier, der ikke er retoucherede, var hun allerede stor. Skuldrene var traadt frem, Barmen bleven fyldig, Haaret mørkere og kraftigt, Trækkene udprægede med store, klare Øjne, Gangen sikker, Hofterne brede — ogsaa Kjolen var voxet.

Men hendes Aand og hendes Væsen var et Barns. Hun legede med Dukker, Sjippetov og Tøndebaand, naar hun kunde komme til det, slikkede af sin Moders Sukker, rakte Næse ad Butiksdrengen omme paa Hjørnet, naar hun var vred paa ham, og bad om Slikkerier, naar de var gode Venner.

Hun blev betragtet halvvejs som en Naturmærkværdighed i den Gade, hvor de boede; de andre Pigebørns Mødre plejede at rakke ned paa hende og kalde hende en uopdragen Tøs. —

Hun havde sin Faders Stolthedsfølelse. Engang var der en af hendes Skolekammerater, der i et Skændsmaal sagde til hende:

— Du skulde hellere rejse over til din Broder, den Tyveknægt, i Amerika! —

Saa fór hun i hende som en Kat i en Mus og pryglede hende, indtil Lærerinden skilte dem ad, og saa gik hun hjem, græd hele Dagen og vilde ikke sige hvorfor.

Hun havde ingen egenlig Veninde, eller rettere: alle de smaa Piger var hendes Veninder; dem tog hun sig af og beskyttede dem mod de store. I sin egen Klasse havde hun kun Legekammerater. Der var dog én af dem, som hun gik en hel Del med om Eftermiddagen, naar de havde læst deres Lektier. —

Paa disse Ture havde de flere Gange mødt nogle unge Løjtnanter, der havde et flot Væsen og smukke Uniformer.

Hun og hendes Kammerat betragtede dem med stor Respekt, saadan fine Herrer, som de var; blandt dem var der navnlig én, som skænkede hende særlig Opmærksomhed. Hun lo over hele Ansigtet, naar hun saa' ham, og kunde slet ikke forstaa sin Kammerat, der skændte paa hende, naar de var gaaet forbi.

En Dag kom han gaaende ganske alene imod dem, da de var ude at spasere. Men i Stedet for at gaa forbi som sædvanlig, standse han, hilste og spurgte, om de vilde besørge et Brev for ham, og skjønt hun da var konfirmeret og lige fyldt femten Aar, var hun strax villig dertil, fordi det morede hende at gøre den smukke Mand en Tjeneste, maaske ogsaa i Haab om en lille Indtægt; og skjønt hendes Kammerat stred imod, fulgte de dog med Løjtnanten til hans Bopæl.

Han var rig. Hans Moder boede i Stockholm. Han beboede tre elegante Værelser og holdt Oppasser.

De maatte gaa med ham op, for han skulde først skrive Brevet.

Veninden vilde ikke, og saa sagde han, at hun kunde gaa sin Vej. —

Da Emma kom op ad Trappen, blev hun aldeles blændet af alt det fine. Inde i Korridoren en Mahognikommode med to store Sølvlysestager, og paa Døren var der malet Blomster, og Listerne var forgyldte. Hun turde næsten ikke røre sig.

Han førte hende ind i et meget fint Værelse med nogle underlig lange Stole og højryggede, bredarmede Lænestole af det bare Fløjl og et fint, fint Tæppe paa Gulvet, som hun syntes, hun sank ned i, saa det næsten tog Vejret fra hende. Og saa var der et stort Skrivebord af brunt Træ, der glinsede!

Hun stod henne ved Døren, og efter at have betragtet det altsammen, saa' hun op paa ham, der levede i al denne Herlighed, og selv var saa smuk og fin, og hun følte en uvilkaarlig Angst klemme sig om Hjærtet.

Han stod først lidt urolig, saa' paa hende og smilede næsten genert, medens han snoede

et tyndt, lille Overskæg og puttede Spidserne af det i Munden.

Med en rask Beslutning gik han saa hen, lagde sin Arm om hendes Liv, drejede hendes Hoved lidt bag over og gav hende et Kys lige paa Munden.

Hun fik slet ikke Tid til at tænke paa det uuartige i det; det bare løb rundt for hendes Øjne, og hun svimlede, saa at hun kom til at hvile i hans Arm, og saa maatte hun hele Tiden se paa ham.

Hun hørte ham sige en Mængde Ord — at det med Brevet kun havde været et Paaskud for at faa Lejlighed til at sige hende, at han elskede hende over alt i Verden, — at han lige siden han første Gang havde mødt hende om Eftermiddagen, havde elsket hende, — at han altid vilde elske hende, — at han aldrig vilde elske nogen anden end hende.

Hvordan det var gaaet til, at hun kom til at sidde i Sofaen ved Siden af ham, at han stadig holdt hende om Livet og kyssede hende flere Gange, vidste hun ikke selv.

Hun vidste bare, at han sad der, med sit Ansigt tæt ind imod hendes, saa hun stadig mærkede hans Aande, og at han saa' paa hende med saadanne Øjne, at hun maatte vedblive at se lige ind i dem, — og hun vidste, at hun

aldrig før havde kendt en saadan Salighed, — og da han spurgte hende, om hun ogsaa elskede ham, sagde hun ja, fordi det slet ikke faldt hende ind, at der kunde være noget andet Svar.

Da hun lidt efter atter kom ud paa Gaden, hvor de kendte Huse stod graa og ligegyldige, syntes hun, at hun vaagnede ligesom af en Fortryllelse, der havde varet i lang Tid. Saa kom der lidt efter lidt en overvættes Skamfuldhed over hende; hun listede sig stille og langsomt ned ad Gaden, holdende sig tæt ind til Murene. Men paa Bunden af hendes Hjærte laa urokkelig den Salighedsfølelse, som hun aldrig før havde drømt om.

Hun gik en lang Omvej, sagde, at hun var syg og gik strax i Seng; men om Natten laa hun i Graad, angst og dog saa usigelig fortrøstningsfuld til Mode. —

Hun forandrede sig betydelig. Smaapigerne kunde ikke længer forstaa hende.

Hun gik stille omkring med Hovedet let bøjet og forsigtig Gang. Der kunde komme Rødme i hendes Kinder, tilsyneladende uden Grund; og al Løben paa Gaden og barnagtig Tøseleg var hørt op.

Moderen saa', at der var foregaaet noget. Men hun havde nu aldrig rigtig kunnet blive klog paa det Pigebarn. Faderen var glad over,

at hun endelig engang begyndte at blive voxen. Hans Opførsel mod hende blev mildere; men for Resten fik hun Lov til at gaa ene om i sine egne Tanker. —

En skøn Dag forbavsede hun dem begge med at ønske at komme ud at tjene for Føden. Det havde hun altid tidligere været bange for. Nu var hun ikke til at faa fra det, skjønt Moderen græd og sagde, at hun ikke kunde undvære hende.

Saa kom hun da i Tjeneste hos en Embedsmandsfamilje der i Byen for ikke at være for langt hjemme fra.

Hun og Løjtnanten mødtes om Aftenen udenfor Byen og spaserede lange Ture, naar hendes Herskab troede, at hun var i sit Hjem.

Da der var gaaet nogen Tid, vendte hendes gode Humør tilbage, og alle hendes Tanker drejede sig om ham. Med ham og for ham kunde hun gøre alt.

I Hjemmet saa' de hende sjældnere og sjældnere. Hun undskyldte sig med, at hun havde saa travlt om Aftenen med at vaske op, og at hendes Herskab ikke gerne saa', at hun gik hjem uden om Søndagen. Men Moderen havde stadig en Følelse af, at Grunden ikke var sikker, og med inderlig Sorg vænte hun

sig til den Tanke, at Datteren havde glemmt sit Hjem for de nye Omgivelser.

Faderen var altid venlig; men undertiden saa' han stille bebrejdende paa hende, og saa mærkede hun, at hun fik Taarer i Øjnene. —

I Forholdet mellem hende og Løjtnanten kunde der af og til komme Rivninger og Smaa-brud. Naar han ikke beskæftigede sig tilstrækkelig med hende, eller der af og til kunde falde en Ytring, der viste hende Afstanden imellem dem, kunde hun pludselig fare op og sige, at hun vilde afsted; han skulde bare overlade hende til sin Skæbne. Men det endte altid med Forsoning og inderligere Kærlighed end før.

Engang var hun nær gaaet for Alvor; for aldrig havde hun følt sig saa ulykkelig.

Hans Moder i Stockholm havde af villige Venner faaet Nys om Forholdet. Hun havde skrevet til ham derom, udtalt sit sikre Haab om, at der intet sandt var deri og sluttet med at bede Gud bevare ham for alle syndige Kvinder.

Dette Brev viste han hende.

Da hun havde læst det, blev hun blodrød i Hovedet; derpaa rakte hun ham det med et stort, højtideligt Blik, der paa én Gang var fuldt af Kærlighed og Sorg, som om hun med

Brevet for evig gav Afkald paa ham og al Lykke i Verden.

Brevet havde givet hende et Syn paa deres Forhold, som hun aldrig før havde tænkt sig, og Indtrykket var overvældende. Hun var den, for hvem han maatte vogte sig, for hvem hans Moder bad Gud skærme ham.

Efter at han længe havde talt til hende om, hvorledes han vilde svare for at skjule det hele for Moderen, og sagt, at hun slet ikke skulde bryde sig om det: hans Moder skulde intet faa at vide, -- spurgte hun ham pludselig med et fast og alvorligt Blik:

— Vil Du gifte Dig med mig? —

Han blev aldeles forbavset. Det Spørgsmaal havde han aldrig drøftet, i hvert Fald aldrig med hende.

Naturligvis vilde han gifte sig med hende, — det havde han jo sagt — hvis han kunde. Men hun kunde jo nok forstaa, at han ikke kunde — det vil sige, hans Moder var jo saa stræng. Men naar hun engang var død, og han var sin egen Herre, saa vilde han aldrig bryde sig om, hvad saa Alverdens Slægtninge sagde. Skjønt hun maatte jo huske paa, at de var opdragne paa helt forskellig Vis, og hun jo i Grunden var en lille Gaas — en rigtig sød lille Gaas — i saa meget; men det skulde de

nok komme ud over, naar hun bare selv vilde. Nu skulde de ikke tænke paa alt det kedelige Vrøvl, men kun huske paa, hvor meget de holdt af hinanden.

Hun gik hjem, ulykkelig og forladt.

Nu først saa' hun sin Lykke som en Brøde; — denne Lykke, som hidtil var forekommet hende saa naturlig, som noget, hun næsten havde Krav paa, viste sig nu for hende i den ny Belysning af hans Moders Brev som en Brøde — ikke mod ham, men mod hende selv. Hun var forfærdelig klar paa, at hun aldrig maatte se ham mere, baade for sin egen og sine Forældres Skyld, og to Nætter laa hun i stille Grad og kæmpede for at finde sig til Rette.

Der gik kun fem Dage; saa mødte hun ham en Aften, da hun skulde hjem — og saa opdagede hun, hvor løst hendes Forsætter sad om hendes Kærlighed.

Hun fulgtes med ham — og da hun om Aftenen gik hjem, havde hun en alt besejrende Følelse af, at det var unyttigt at kæmpe imod. Hun tilhørte ham, hun kunde intet andet. — —

Der gik et Aarstid, og hun begyndte at føle sig ilde tilpas, blev nervøs og bleg og forstod sig ikke paa sig selv. Hun blev meget angst, og da hun en Aften havde betroet sig

til ham, omfavnede og kyssede han hende heftig og fortalte hende, at hun skulde være Moder. Da hun rigtig havde forstaaet ham, brast hun i Graad.

Det maatte være noget forfærdeligt, noget, som ikke kunde skjules og vilde aabenbare alt for hendes Forældre.

Han kaldte hende med de kærligste Navne; hun skulde faa det saa godt og være hans egen søde lille — og meget, meget mere.

Som Dagene gik blev hun mere og mere ængstelig. Hun kom sjældnere og sjældnere hjem; hun kunde ikke træde ind i de gamle Stuer, hvor hun havde leget som lille, uden at tænke paa, at hun selv skulde blive til to, og at et andet lille Væsen maaske vilde komme til at løbe om paa de samme Steder; saa paakom der hende en unævnelig Angst for Faderen.

Hun turde intet sige. Hun lod Tiden rykke frem ganske langsomt, indtil Opklarelsen kom af sig selv. —

Det var en Søndag Formiddag. Hun havde været i Kirke med sine Forældre og følte sig saa glad og fredelig i Sindet. Hun sad henne ved det ene Vindue og syede; ved det andet lige overfor sad hendes Fader med en gul Hanhund, som skulde lære at apportere, mellem Knæene. Hunden var stridig og vilde

slet intet gøre. Først skændte han og gav den nogle Slag paa Siden af Hovedet; men det hjalp intet.

— Tag mig Hundepisken! — sagde han derpaa til hende.

Den hang paa Væggen bag ved. Hun maatte række sig op for at naa den.

— Naa skynd dig nu lidt! — sagde han gnaven; han havde Besvær med at holde Hunden.

Hun stod og rakte sig efter Pisken; han saa' op paa hende — og som et Lyn slog en Anelse ned i ham, som i samme Øjeblik blev til Vished.

Da hun, rød i Ansigtet af Anstrængelsen, vendte sig for at række ham Pisken, havde han rejst sig, og Armene, der lige havde sluppet Hunden, hang slapt ned.

Han stod for hende, kridhvid i Ansigtet med et mærkeligt, graat Blik, og hans Læber rystede svagt.

Da hun saa' ham, tvivlede hun intet Øjeblik om, hvad det galdt. Hun læste Spørgsmaalet, der dirrede i hele hans Legeme, og rødmende endnu dybere, bøjede hun Hovedet som til Svar.

Hun saa' ham et Øjeblik bevæge Læberne krampagtig, som om han anstrængte sig for

at sige noget, der ikke vilde frem fra Brystet, — saa rev han hende Pisken ud af Haanden; hun følte sig greben med Voldsomhed ved Haaret, tvungen ned mod Gulvet, og Slag i Slag faldt Pisken mod hendes Ryg. Hun udstødte et langt, smærteligt Hvin! — Hunden, der først havde sét sit Snit til at retirere henimod Døren, nærmede sig atter krybende — og idet den krøb om bag hende, saa' den bønlig paa sin Herre og tudede dæmpet. —

Da Moderen kom hjem fra et Besøg hos en Bekendt, fandt hun hende liggende paa Gulvet, besvimet, med Ansigtet nedad.

Da hun kom til sig selv igen, nærrede hun ingen Uvilje mod Faderen. Hun havde en Følelse af, at der fra hans Side var sket Retfærdighed og dog — hvad havde hun gjort, at hun skulde behandles saaledes?

Men med Angsten for Faderen voxede ogsaa Kærligheden til ham, og helst af alt vilde hun — hvor umuligt det end var — have faldet ham om Halsen og kysset ham.

Moderen tog hende mildt i Forhør; men det varede længe, inden hun vilde sige, hvem han var. Da Faderen havde faaet at vide, hvor længe Forholdet havde varet, var det ligesom der var brudt noget inden i ham.

Det var det andet mislykkede Barn — og det kæreste! Hvori kunde det ligge? Var han ikke selv en hæderlig Mand, og havde han ikke strængt opdraget dem til at blive hæderlige? Men hans Kone havde altid været svag og eftergivende, og hos hende havde de altid haft Medhold. Og uden rigtig at være sig det bevidst, kom han til at kaste en stor Del af Skylden paa hende, og Forholdet imellem dem forandrede sig noget.

Han blev tavs og mørk hjemme; Hundene blev hans eneste Trøst; han pryglede dem aldrig mere, for Hundepisken havde han brændt; men de lystrede alligevel. —

Hun besøgte stadig Løjtnanten; men hendes Besøg var ikke længer nogen Glæde for ham. For hun var saa urimelig, syntes han. Hun plagede ham med Bebrejdelser og Beskyldninger. Han brød sig ikke mere om hende til Trods for alt, hvad hun maatte lide for hans Skyld. Han blev gnaven, og en Dag gjorde hun ham saa opfarende, at han bad hende sejle sin egen Sø, naar hun ikke vilde andet end plage Livet af ham. Men næppe var Ordene undslupne ham, før han fortrød dem, og gjorde en Bevægelse for at holde hende tilbage; til hans største Forbavselse havde hun slet ikke tænkt paa at gaa sin Vej i Vrede, og

var slet ikke vred, men faldt ham pludselig om Halsen og bad grædende om Forladelse. Han maatte ikke støde hende bort! Han var hendes alt, hendes eneste! Fader og Moder vilde hun forlade for hans Skyld, bare hun fik Lov til at blive hos ham, eller, naar hun ikke kunde det, saa at besøge ham hver evige, eneste Dag! Saa talte de om Barnet.

Det skulde være en Søn, og han skulde hedde ligesom han og have langt, gult Haar og store, blaa Øjne.

Men saa kom Bekymringerne igen. Den lille uskyldige, blaaøjede Stakkel! hvad skulde der dog blive af ham her i Livet?

Han vilde jo gifte sig med hende, naar hans Moder var død, havde han sagt!

Vilde han virkelig det? —

Ja, naar han vilde det! — aa, han var dog saa god, saa god, han, hendes eneste! —

Da Tiden kom, flyttede hun hjem.

Den sidste Maaned forinden følte hun en heftig Længsel efter Løjtnanten, efter at se paa ham og holde ham i Haanden; men han turde ikke komme hjem til hende for Faderen.

Da det var overstaaet, var det ligesom han var forsvunden af hendes Hukommelse; ja der kunde endog komme Vrede op imod ham. For naar hun fattede Medynk med sig selv og

spurgte, hvorfor skulde jeg dog lide alle disse Smærter, gennemgaa alt dette, traadte Løjtnantens Skikkelse naturlig frem ved dette Spørgsmaal, og det kom derved ganske af sig selv, at han var Skyld i det hele.

Saadanne Kvaler som dem, hun havde gennemgaaet, havde hun ikke troet, at Livet kunde rumme. Hun vidste godt, at hun havde ligget for Døden; og saa kom hun i Tanker om hin Aften, da han havde sagt hende, at hun skulde være Moder.

Disse Kvaler havde hun lidt for hans Skyld, og han havde kendt dem, han havde jo forklaret hende alt!

Og disse Tanker gik videre. De vedrørte ikke længer ham og hende alene. Saa uendelig meget, hun havde hørt og set, som tidligere havde været hende dunkelt, blev nu pludselig skærende klart.

Kvinderne forelskede sig, Mændene forlystede sig; men Forlystelsen gik ud over Kvinderne. De fik Smærterne, de fik Skammen, medens Mændene gik fri omkring; — og saa blev de oven i Kjøbet vrede, naar Kvinderne beklagede sig, naar de til Gengæld for alt, hvad de maatte lide, blot forlangte, at de skulde holde rigtig meget af dem.

Men Barnet var hendes! hun havde lidt for det, og det var en Dreng med gult Haar og store blaa Øjne.

Der var ogsaa noget andet, som hun halvt tænkte, halvt følte. Det var, at han havde taget hendes Ungdom fra hende; i de tre lange Uger, hvor hun intet andet havde at bestille end at tænke, beskæftigede hun sig meget med denne Tanke og græd meget over sig selv.

Det forekom hende, at det kun var saa kort siden, at hun havde leget med andre Børn; og da hun havde lært ham at kende, havde hun i Begyndelsen ogsaa syntes, at det var en Leg, den dejligste, hun kendte, indtil hun lærte, at det var Alvor, — og saa var hun, der næppe selv var færdig, pludselig bleven til to. Og hun havde en Følelse af, at der var gjort en stor Synd mod hende, at hun havde faaet Livets tunge Sorger, førend hun rigtig havde mærket sin Ungdom, at hun var bleven Moder, før hun var bleven voksen; og hun følte, at der et eller andet Sted maatte ligge et tungt, tungt Ansvar, sandsynligvis paa ham, for han havde kendt alt og alligevel gjort hende dette.

Løjtnanten havde af al Ævne søgt at undgaa hendes Fader, efter at hun dengang havde lidt den haarde Behandling, og dog havde han

indset, at det kun var Galgenfrist; en Gang maatte de mødes og tales ved; men skjønt han selv syntes, at han burde gaa til Faderen, ventede han dog med Angst paa, at denne skulde komme til ham.

Faderen nærede ikke noget særligt Had til Løjtnanten efter hvad der var passeret. Han var vant til og opdragen i sin Kreds til at tænke, at naar en Pige kommer galt afsted, er Skylden hendes egen. Desuden kendte jo enhver de Herrer Militære, som nu i saa mange Aar havde været Byens moralske Underholdningsstof.

Men var han end ikke værre og mere skyldig end saa mange andre Herrer af hans Stand — saa maatte han i alt Fald ikke haabe paa at slippe billigere end efter yderste Forordringer, som Loven og en ulykkelig Pige og hendes Familje kunde gøre, og medens hans Stolthed forbød ham at beklage sig overfor denne Mand, hans Datters Forfører, skælde ham ud eller paa anden Maade at indlade sig med ham uden rent forretningsmæssig, saa bød den samme Stolthed ham personlig at kræve ham for alt Besvær, al Udgift og mindste Bagatel i Sagens Anledning, uden derfor at give ham den ringeste Faderrettighed.

Saa gik han altsaa en Morgenstund, da der ingen Feltøvelse var, og han af den Grund var temmelig sikker paa at træffe ham, op i hans Bolig.

Løjtnanten var ikke staaet op. Oppasseren meldte, at der stod en ældre Herre udenfor, som sagde, at han ikke kunde vente. Løjtnanten lod ham derfor komme ind i Sovekammeret. Han laa magelig i den fint udstyrede Seng med en Cigar i Munden og en Bog ved Siden af paa Stolen.

Han kendte strax paa Ansigtstrækkene, at det maatte være hendes Fader. Han blev rød i Hovedet, rejste sig halvt op i Sengen og havde en uhyggelig Følelse af Værgeløshed.

Han bad ham tage Plads; men den anden blev staaende, og i en Tone, der ikke var fri for Spot og som løb Løjtnanten koldt ned ad Ryggen, begyndte han tørt og forretningsmæssig at afgøre Sagens praktiske Side.

Undskyldninger, Selvbefrejdelse og Beklagelser laa Løjtnanten paa Tungen; men det var ham ikke muligt at faa et Ord frem. Saa nikkede han til Svar.

Faderen nævnede alle Udgifter til den mindste Detail, medens Løjtnanten stadig nikkede og ved hver ny Post følte ligesom et

elektrisk Stød og et Glas koldt Vand ned ad Ryggen.

Han forelagde ham tilsidst et Dokument til Underskrivning, hvorved Løjtnanten forpligtede sig til indtil Barnets tyvende Aar at forsørge det langt rigeligere, end Loven fordrede, og iøvrigt frasagde sig al Ret over det.

Han betænkte sig ikke et Øjeblik paa at skrive under.

Det var selvfølgelig ikke Faderens Agt at beholde disse Penge. De skulde sættes ud for Barnet hver Skilling og med Renters Rente tilfalde ham, naar han blev myndig.

Barnet skulde blive hos ham, Bedstefaderen, og han vilde opdrage det.

Heller ikke troede Løjtnanten, at hendes Fader vilde gøre sig en Indtægt deraf; men naar han omtalte denne Historie for sine Venner, lod han altid, som om han troede det. —

Hun fik atter en Tjeneste ude i Byen, og Barnet blev hos hendes Forældre. Men hun var langt fra lykkelig.

Om Natten kunde Tankerne falde over hende, saa hun ikke kunde falde i Søvn. Hun laa og vendte sig paa sit Leje og følte sig saa ulykkelig og forladt. Det var hende en Vederkvægelse at komme til at græde; men det vilde ikke altid lykkes hende. Det var stadig

de samme Tanker fra hendes Sygdom, som hun tærede paa.

Hun havde ikke den samme Følelse for ham som tidligere; men selv naar hun i sit Hjærte var vred paa ham, kunde hun dog ikke undvære ham. Hun følte, at nu hørte hun selv til dem, for hvem Kærligheden er en Nydelse; hun var nu af samme Slags som han; men hun følte tillige, at det var det værste for hende, en ubodelig Skam, at hun kunde sige sig selv dette og dog tilhøre ham. Saa trøstede hun sig med, at det jo altsammen kom til at hvile paa ham; hun havde ingen Skyld. Hun havde været saa ung, saa uskyldig, saa barneren; saa kom han, og hvad var hun nu?

Naar han undertiden skændte paa hende, naar han bebrejdede hende, at hun havde forandret sig, at hun ikke var den, han havde lært at kende, at hun var heftig og saa underlig hidsig, — saa kunde hun undertiden med en kort, skarp Latter, der skar ham i Hjærtet, svare, at det vidste hun godt; men hun brød sig ikke om det; han havde jo Skylden; for Resten beklagede hun sig ikke; var hun ikke ung? hun vilde mere sig, saa længe hun kunde. Hun vilde ikke tage de Sorger og Pligter op, som han havde givet hende med

Barnet. Saa kunde hun give sig til at danse rundt i Stuen med ham, le ad ham og drille ham.

Men det kunde ogsaa hænde, at hun efter et saadant Ordskifte pludselig kastede sig i Sofaen eller paa Gulvet og græd, græd ustandselig, samtidig med at hun anklagede sig selv; men det endte altid med Forsoning, det hændte aldrig mere som tidligere, at hun gik bort i Vrede. —

Saa havde hun faaet saadan en Lyst til at danse.

Hun vilde have ham til at gaa med sig til Dans paa et offentligt Sted, der laa i Byens Anlæg.

Det vilde han ikke. Han kunde og turde ikke for sin Uniform. Saa kunde han jo være civil. Nej, alle kendte ham i Byen. Det kunde paa ingen Maade gaa an. —

En Søndagften tog hun Mod til sig og gik alene derud.

De mange Lys blændede hende. Hun var ellevild, gjorde stormende Lykke og stiftede en Mængde Bekendtskaber.

Der var en ung Styrmand, hvem hun gjorde stærkt Indtryk paa. Hun syntes ogsaa bedst om ham af alle dem, der var der, og dansede næsten udelukkende med ham, og da han en-

gang efter en hurtig Galop trak hende med ud, for at de kunde afkøles, trykkede hun sig i overstrømmende Livslyst saa tæt og fast op til ham, at han slog Armen om hendes Liv og kyssede hende.

Hun viklede sig ud af hans Arm og saa' helt rød i Hovedet, baade kærlig og bedrøvet paa ham og sagde:

— Fy skam Dem! jeg troede ikke, jeg behøvede at tage mig i Agt for Dem, De, som ellers er saa god! —

Saa blev han rød i Hovedet, gjorde en Mængde Undskyldninger, bad hende inderlig om Forladelse og sagde, at han vidste ikke, hvorledes det var kommet, og bandte paa, at han ikke kunde gøre ved det. Han maatte gøre det.

Saa saa' han saa sød og inderlig god ud, at hun ikke kunde lade være at se paa ham og smile; men da han saa kyssede hende igen, løb hun afsted, alt hvad hun kunde, og han bag efter; da han havde fanget hende, var hun vred og næsten grædefærdig. Det maatte han aldrig gøre mere, sagde hun; for ellers vilde hun ikke komme der og aldrig danse med ham mere.

Saa ofte der var Dans, kom hun derud. Hun sagde det ikke til Løjtnanten; men for

Resten kunde hun slet ikke finde, at der var noget ondt i det.

Hver Gang traf hun Styrmanden, og hver Gang dansede de næsten hele Tiden med hinanden, saa at de andre lagde Mærke dertil og lavede alle Slags Rygter om dem.

Kun én Gang til kyssede han hende; men da kom hun der ikke de næste to Gange; han var meget angergiven, og for Fremtiden havde de intet at skjule. —

En Gang havde en Ven af Løjtnanten været derude og truffet hende dansende med Styrmanden og havde hørt, hvad der blev hvisket om dem.

Den næste Dag fortalte han Løjtnanten, hvad han havde set og hørt.

Hun havde ogsaa i den senere Tid forekommet ham at være noget adspredt og ikke saa livlig som ellers, — hyppig ogsaa umedgørlig og heftig, saa han ikke havde kunnet blive klog paa hende.

Dér var altsaa Forklaringen. Han udmalede sig strax det hele, og saa fordærvet var Forholdet mellem ham og hende allerede, at han næsten troede, hvad der blev fortalt.

Han blev rasende. Hun, der saa tit havde beklaget sig over ham, havde nu selv den Frækhed, ikke alene at danse offentlig med,

men endog ligefrem staa i Forbindelse med en anden end ham.

Saa skrev han et ganske kort Brev til hende — for at forskrække hende, hvori han meddelte hende, at da han havde erfaret hele hendes skændige Opførsel, var alt forbi imellem dem, med mindre hun strax kom op til ham og aflagde en fuldstændig Forklaring om Forholdet mellem den anden og hende.

Dette Brev bragte hans Oppasser hende.

Da hun havde læst det første Gang, forstod hun ikke rigtig, hvad han sigtede til, saa lidt ond Samvittighed havde hun med Hensyn til Styrmanden. Men da det saa gik op for hende, hvad han mente, havde hun vanskelig ved at holde Graaden tilbage, medens Oppasseren stod der.

Aldrig nogensinde i sit Liv, syntes hun, at hun var bleven saaledes fornærmet — og det af ham, hvem hun havde ofret saa meget. Dertil kom, at han uden at vide det kastede Smuds paa et Forhold, hvis Uskyldighed havde været hende til saa megen Glæde og Trøst i den sidste Tid.

Der kom en saadan Harme op i hende, at hun et Øjeblik rystede af Vrede og tilbage-trængt Graad.

Saa tog hun en Beslutning, gav Oppasseren det aabne Brev og bad ham levere det til sin Herre og sige ham, at han for Fremtiden ikke skulde gøre sig nogen Ulejlighed med at faa hende i Tale. Hvad Forklaringen angik, kunde han tro, hvad han fandt for godt.

Men da hun havde gjort det, kastede hun sig paa Sengen og græd, som om hendes Hjærte skulde briste.

Det var ikke, fordi hun havde brudt Forholdet; det var ikke af Harme over ham eller over, at han havde troet saa slet om hende. Det var over sig selv, over sit Liv.

Det steg op for hende med dets utallige skiftende Øjeblikke, baade mørke og lyse, — da hun legede som Barn, da hun saa' ham, da han kyssede hende første Gang, da hendes Fader tabte Troen paa hende og behandlede hende som en af sine Hunde, da hun laa og kæmpede med Døden, og hendes Moder plejede hende saa kærligt — aa saa kærligt!

Hendes Forældre! deres Sorg stod klar for hende.

Med Hovedet i Pudren, som hun knugede med sine Arme, bad hun om Forladelse og hviskede saa ømt: Mo'r, Mo'r!

Saa dukkede den gamle Tanke op, at det jo var hans Skyld altsammen. Derfor var hun ulykkelig; og nu stødte han hende bort fra sig paa en løs Formodning, paa Snak af Venner.

Hun rejste sig.

Det skulde ikke lykkes ham at faa al hendes Livslykke tilintetgjort. Endnu var der Redning. Styrmanden elskede hende; han var ærlig og god. Han vilde ikke bedrage hende, og han tilhørte hendes Stand.

Og han elskede hende. Derom tvivlede hun ikke. Flere Gange havde hun med Vilje forhindret ham fra at fri til hende.

Med ham skulde hun endnu blive lykkelig! —

Der gik nogle Dage.

Løjtnanten blev angst. Dette havde han ikke ventet. Og saa hendes Hævn med at give hans Oppasser det aabne Brev tilbage. Han maatte have gjort hende Uret, ellers var hun kommen op og havde bedt om Forladelse.

Denne Stolthed — denne forbandede Stoltshed, som det slog ham, at hun havde fra Faderen — tydede stærkt paa en god Samvittighed og et krænket Sind.

Tilsidst kunde han ikke vente længer; det

pinte ham mere og mere, at han havde saaret hende saa dybt uden Grund.

Saa skrev han atter et Brev.

Hvorfor hun dog ikke kom op til ham? han længtes saa usigelig meget efter hende. Hun kunde da nok vide, at det ikke havde været saa slemt ment. Hun maatte jo vide, at hun paa en Maade var hans virkelig Forlovede. Naar hans Moder var død, vilde han gifte sig med hende. Det havde han jo lovet hende saa mange Gange. Jeg venter Dig Klokken fem, sluttede det.

Hun kom ikke.

Derimod kom der en lille Dreng med et Brev.

»Alt er forbi mellem os. Siden jeg fik Barnet, har jeg ikke elsket dig, og jeg skammer mig over, at jeg alligevel er bleven ved med at besøge dig. Det første Brev, Du sendte mig, tilgiver jeg Dig aldrig. Farvell!

Emma Jonsson.«

Andet stod der ikke. Ikke saa meget som en Hilsen eller et Løfte om at ville mindes ham.

Hun slog altsaa ligefrem op med ham. Hvad mon hun bildte sig ind? Han, en rig Mand, der stod langt over hende.

Dog bedrøvede det ham mere, end det krænkede hans Stolthed. Han holdt meget af hende, og Barnet var da ogsaa hans. Han gjorde flere Forsøg. Han tiggede hende endogsaa i flere Breve om ikke at forstøde ham. Men alt var forgæves. —

Hun klamrede sig fast til sit sidste Haab — til sin ny Kærlighed. For Bruddet havde aabnet hendes Øjne og rensset hendes Sind.

Hun fordømte nu virkelig sit Forhold til Løjtnanten, og hendes Forhold til Styrmanden havde altid haft Renhedens Tilløkkelse.

Hun tænkte sig ind i Fremtiden som hans Kone; han vilde bære hende paa Hænder, og hun vilde være ham saa god og tro.

Hvor vilde hendes Forældre ikke blive glade. De vilde tilgive hende al den Sorg, hun havde gjort dem.

Og saa vilde hun kysse sin Fa'r; hun fik saadan en Længsel efter sin Fa'r. Siden den Dag, da han behandlede hende saa haardt, havde han ikke haft en Spøg eller et mildt Ord tilovers for hende.

Alt skulde blive saa godt, saa godt.

Hun længtes efter den første Aften, der skulde være Bal igen derude. Saa vilde han komme; det havde han sagt sidst; saa skulde han faa Lov at tale ud. —

Balaftenen kom endelig.

Hun havde taget sin bedste Kjole paa og pyntet sig med nogle Sløjfer, ja havde endogsaa sat en Blomst i Haaret. Og hun vidste, at hun saa' godt ud. Det havde i saa lang Tid været én af hendes bedste Glæder.

Som sædvanlig gik hun alene derud.

Lysene straaledede hende i Møde fra Vinduerne, og hun mærkede en Følelse saa ren og salig, som hun længe ikke havde haft. —

Han var endnu ikke kommen.

Hun gik omkring og saa' paa de dansende. Der blev flere Gange inklineret for hende; men hun vilde ikke. Hun syntes ogsaa, de maatte kunne se paa hende, at hun havde noget bedre i Vente end Dans. —

Han var endnu ikke kommen.

Hun satte sig paa Bænken langs Væggen og begyndte at blive utaalmodig.

Saa kom der én ind i Salen, som hun kendte og havde danset nogle Gange med, en anden Styrmand, der var en god Ven af hendes.

Han kom hen imod hende, saa' hun.

Skulde der være tilstødt ham noget, siden han ikke var med? —

Da han var naaet hen til hende, hilste han — saa meget høflig, syntes hun, og med et underligt Smil — og saa gav han hende et

lille Brev »med Hilsen til Jomfruen fra hans Ven Styrmanden«.

Han drejede sig om paa Hælen og uden at oppebie noget Spørgsmaal, gik han den Vej, han var kommen.

Hun tog sig til Brystet. Det var, ligesom hun tabte Vejret.

Der var sket noget, det vidste hun. Men hvad?

Hun turde ikke læse Brevet inde i Salen, for hun følte, det var intet godt.

Saa gik hun ud bag Pavillonen og begyndte at læse Brevet ved Lysskæret fra Vinduerne.

Kl. 2. Ombord paa »Haabets Anker«.

Ærede Jomfru!

Undskyld den Dristighed, som jeg har, at skrive til Dem. Men Sagen er den, at jeg syntes, at jeg skyldte Dem at forklare min pludselige Bortrejse. Lige fra den første Gang, jeg havde den Ære at byde Dem op til en Svingom (det var en Masaarka med 2 Spring, som jeg aldrig glemmer), til den Aften, da jeg ikke fik sagt Dem, hvad jeg vilde have sagt Dem sidste Gang, jeg havde den Ære at være sammen med Dem, har jeg — undskyld min Dristighed — elsket Dem, maaske mere end De troer. Den Gang at jeg uden Forlov til-

lod mig at tage fire Kys fra Dem, som De nok husker — dengang gik det som et Vindstød igennem mig, at De var den Pige, jeg vilde gifte mig med og ikke med nogen anden Pige i hele Verden. Naar jeg nu skriver til Dem og beder min Ven, som De nok husker, om at give Brevet til Dem egenhændig for ikke at indkalde nogen Fejltagelse, da jeg nemlig ikke kender Deres Adressering, da De jo aldrig vilde have, at jeg maatte besøge Dem, som De nok husker, hvad De ikke havde behøvet at være bange for; — for det vil jeg sige Dem, at aldrig har noget Mandfolk ment en Pige det riælere og bedre, end jeg mente det med Dem. Men medens jeg elskede Dem, saa godt jeg kunde, saa bedrog De mig og holdt mig for Nar; og det er det, som jeg aldrig kan glemme Dem. Den Gang, jeg kyssede Dem for første Gang, og aldrig har jeg følt saadan en Salighed — havde De et Barn med en anden; men ikke skulde det have bekymret mig; der er saa mange, som kommer galt afsted, og det synes jeg slet ikke, der er nogen Skam i — og havde De slaaet til, saa havde jeg giftet Dem, om De saa havde haft hundrede; — men medens De lod mig kysse Dem og dansede med mig alle de mange Gange, saa at jeg maatte tro, at De vilde, som jeg

vilde — og saadan en Glæde, De forvoldte mig derved — saa, jeg skammer mig næsten ved at sige det paa Deres Vegne, var De ogsaa Kæreste med Løjtnanten, som De ogsaa narrede, og saadan blev De ved. Jeg var saa glad. Jeg havde fast bestemt, at jeg vilde spørge Dem, om det skulde blive det faste for hele Livet mellem os to; — og da jeg ikke fik sagt det sidste Gang, saa var det min Agt, at jeg vilde have sagt det til Dem i Aften, hvis ikke Forsynet og andre uforudsete Omstændigheder havde lagt sig imellem; — og jeg hører ellers ikke til dem, som sviner omkring paa Knejper; men jeg var travrig anbelangende den ny Livsbestemmelse; for jeg havde jo ikke farlig meget at gifte mig paa; — og saa sad jeg en Eftermiddag inde i Kælderen paa Hjørnet af Strandgaden, og der kom jeg i Snak med saadan en Oppasser, og han fortalte mig bare for Grineri en Historie om hans Løjtnant; men da han saa nævnede Deres Navn, blev jeg flintende gal og bandte paa, det var Løgn. Men saa beviste han mig over ved Udskriften paa et Brev, som han skulde bringe Dem fra sin Herre. Og da var det, som om én havde sparket mig i Ansigtet, da jeg fik det at vide, og det var kun med stor Møje, at jeg holdt mig fra at slaa et Øje ind paa Oppasseren til

det Asen af en Løjtnant — undskyld jeg siger det; men det mener jeg. Og aldrig har jeg været saa bedrøvet. Jeg drev op ad Gaden og kom ned ved Havnen, uden at jeg véd af hvordan. Der mødte jeg en Kaptejn, som jeg kendte. Han slog Klo i mig, og saa lod jeg mig hyre som anden Styrmand paa »Haabets Anker«, der farer paa Ostindien — og naar De i Aften faar dette Brev, er »Haabets Anker« ikke mere her.

Nu er jeg færdig, og da De vel skal op til Løjtnanten, kan jeg sagtens tænke, saa vil jeg ikke længer spille Tiden for Dem -- dog det mener jeg ikke, at jeg gør.

Naar jeg tænker paa de glade Timer, da jeg troede at have fundet det Sted, hvor to kunde blive lykkelige ved hinanden i Ærbarhed, saa sidder det mig lige som paa tværs oppe i Halsen af Sorg — og ikke skal De tro, at det er Storsindethed af mig, naar jeg siger, at det ikke er for min egen, men for Deres Skyld.

For naar jeg tænker paa dine Øjne — saa har jeg aldrig set noget saa rart. Og derfor vil jeg ønske, at Gud vil bevare Dig — og skulde jeg nogentids høre, at Du er kommen paa de rigtig galeste Veje, saa tror jeg, at jeg tager min Død derover, for hvad Du end har

gjort mod mig og Dig selv, saa siger dit Ansigt mig, at dertil er Du meget, meget for god.

Farvel og Tak for den Tid, som jeg aldrig kan glemme.

Jacob Anderson.

Tænk en Gang imellem paa mig, hvis Du kan have Glæde deraf.

Styrmanden og en anden Sømand fandt hende liggende udenfor Vinduet med Hovedet ud fra Muren og Brevet fast knuget i Haanden.

De fik hende rejst op og bar hende ind i Køkkenværelset bag Estraden. De hældte Brændevin i hende; saa kom hun til sig selv.

Hun kyssede Brevet og græd stille; saa puttede hun det i Lommen og faldt hen i en underlig Sløvhedstilstand.

Styrmanden gav hende Kognak at drikke for at stramme hende op. Det brændte hende i Halsen; men det var, ligesom det derved døvede de smærtelige Tanker.

Hun greb begærlig efter Glasset og drak det helt ud.

Musiken og de dansendes Trin, Livet og Lyset skinnede og lød ind fra Pavillonen.

Hun forlangte mere af den stærke Drik, der dulmede og lindrede.

Hun rejste sig op. Øjnene skinnede med en egen tinagtig Glans. Hun slog ud med Armene; saa greb hun Styrmanden i Armen, saa' ham ind i Ansigtet og sagde med et underligt, halvt fjollet, halvt opmærksomt Blik:

— Jeg er meget, meget for god! ikke sandt? —

Og da han saa' forundret paa hende, slog hun en høj Latter op, tog hans Arm og trak ham med ind for at danse.

Hendes Bevægelser var slingrende. Der stod et Smil midt mellem Latter og Graad om hendes Mund. Øjnene var ualmindelig skinnende, og alle saa' forundret paa hende.

Hun dansede vildt og slog med Hovedet fra den ene til den anden Side i Takt med Musiken.

Imellem Dansene forlangte hun hele Tiden det samme, som de havde givet hende at drikke for lidt siden; hun vidste ikke, hvad det var.

Hun talte meget højt og nynnede uafsladelig. —

Da Dansen var forbi, aftalte de to Mænd, der havde fundet hende, at følge hende hjem, da hun ikke var ædru. Men hun vilde intet have med dem at bestille, og medens de be-

talte, hvad de havde nydt, var hun forsvunden. De ledte, men fandt hende ikke. Saa blev de kede deraf. —

Hun var gaaet bag om Anlæget, hvori Pavillonen laa, ad en lille Sti langs med en Grøft.

I Begyndelsen gik hun og talte højt med sig selv, gjorde Dansetrin og nynnede dertil.

Men lidt efter lidt blev hun mere stille; og tilsidst gik hun med bøjet Hoved, medens Taarerne trillede ned ad hendes Kinder.

Nu var alt forbi!

Og nu var der stængt for Lykken!

Det kunde han aldrig glemme hende! — aldrig —!

Var hun da saa vidunderlig slet?

Ja det var hun!

Hvor skulde hun gaa hen?

Hjem? og lægge sig ulykkelig og forladt i det mørke, kolde Kammer hos de fremmede Folk, som imorgen vilde skænde paa hende?

Hun havde ikke et Sted, hvor hun kunde støtte sit Hoved til i Kærlighed — ikke et Sted!

Hun kom til at tænke paa alle de Smaapiger, der laa indenfor disse kolde, graa Mure, og som alle havde en kær Haand til at klappe dem paa Kinden.

En kær Haand til at klappe paa Kinden!
— Lille Mo'r! — hviskede hun og spid-
sede Munden til Kys som et lille Barn.

Og Fa'r, hvor længe var det siden, at han
havde kysset hendel over to Aar.

Kære, gode, lille Fa'r! hun ønskede, at
han vilde prygle hende, piske hende, gøre alt,
naar han bare vilde kysse hende, bare ganske
fint, eller lægge sin Haand paa hendes Hoved.

Uden at tænke derover var hun slaaet ind
paa den Gade, der førte til hendes Forældres
Hus, i Stedet for til det Hus, hvor hun tjente.

Hun huskede, hvor mange Gange hun som
lille Pige var gaaet denne Vej fra Skole, og
hun fandt intet mærkeligt i, at hun befandt
sig her paa denne Tid.

Med usikker Gang skraaede hun over
Gaden:

— Bare et lille Kys! — hviskede hun frem
for sig.

Kun et lille bitte Kys! — eller blot et
venligt Blik.

Gennem Revnerne i Skodderne kunde hun
se, at der endnu var Lys i Stuen.

Saa bankede hun paa. Intet Svar.

Hun bankede tre Gange. Saa hørte hun,
at Inderdøren blev aabnet.

— Nu kommer han, nu kommer han! —

tænkte hun, og Salighed gennemstrømmede hele hendes Legeme.

Saa blev Yderdøren lukket op.

Hun kunde lige skimte hans Ansigts Omrids, belyst af Sneen paa Gaden, og hun syntes, at han saa' mildt paa hende.

Hun hørte hans Stemme:

— Hvad vil Du? — sagde han.

Hun syntes, den lød saa mildt.

Og idet et saligt Smil lagde sig over hendes Ansigt, løftede hun Armene i overstrømmende Glæde for at lægge dem om hans Hals, trykke sig op til ham og kysse ham for alt i Livet, Medgang og Modgang.

Han saa' hende hæve Armene, hendes Hoved komme ham nærmere. Hendes varme Aande berørte hans Ansigt — Herre Jesus! hun havde drukket — —!

Ogsaa han havde været mildt stemt. Nu blev alt ham saa skærende klart: hans Datter — beruset!

Sorg, Kærlighed, Modgang — alt hvad han havde lidt for hendes Skyld, samlede sig og blussede op i én stor Indignation. Det svulmede i hans Hjærte, saa han knap kunde holde sig oprejst.

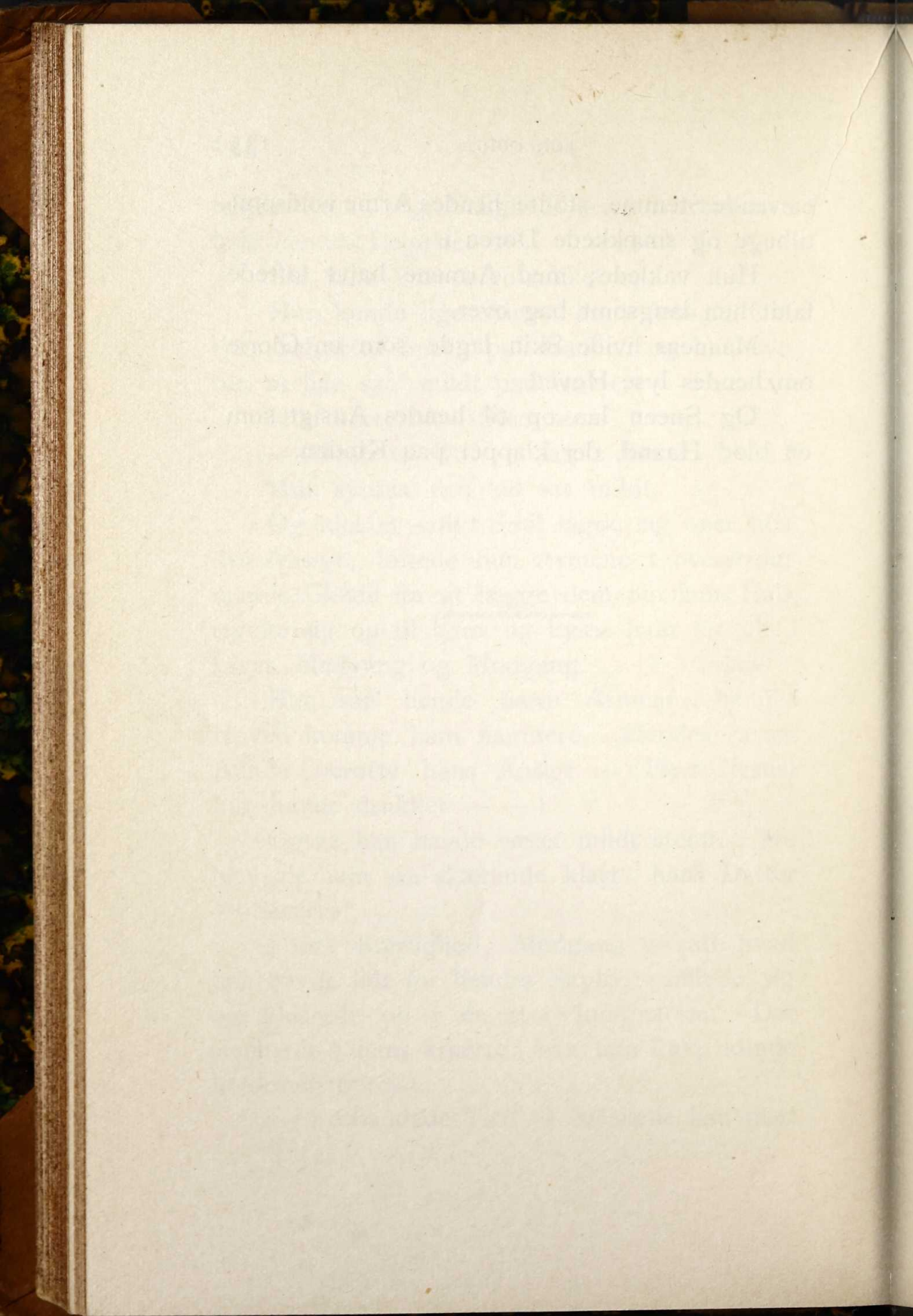
— Forbandede Tøs! — hviskede han med

bævende Stemme, stødte hendes Arme voldsomt tilbage og smækkede Døren i.

Hun vaklede; med Armene halvt løftede faldt hun langsomt bag over.

Maanens hvide Skin lagde som en Glorie om hendes lyse Hoved.

Og Sneen laa op til hendes Ansigt som en blød Haand, der klapper paa Kinden.

BEFRIET.

(1885.)

Kusken og Forkarlen havde om Eftermiddagen været nede i Granskoven efter et kønt lille Grantræ, saa højt, at det lige kunde staa i Folkestuen. Nu var Mejersken og Pigerne i Færd med at pynte op med Grankviste, og hvad de ellers kunde forefinde i den Bunke, de havde faaet af Gartneren.

Inde i Folkekøkkenet, hvor Julegrøden blev kogt, gik Karlene omkring i Feststemning med klaprende Træsko paa det ujævne Murstensgulv og talte højt med ensformigt Tonefald og ensformig Latter.

Gaarden eller »Slottet« kunde ikke ses fra Landevejen. Først kom Granplantagen; derefter et Stykke aaben Vej og tilsidst en Allé af gamle Popler, der pludselig gik stejlt ned ad med et stærkt Sving til venstre — saa stejlt, at man uvilkaarlig kom til at tænke paa, hvor vanskeligt det maatte være at køre dér om Vinteren, naar Føret var glat.

Godsejeren — »Han selv« — kom gaaende ned ad dette Sving. En stor Pels med op-

smøget Krave havde han om sit spinkle Legeme, lodden Hue og lange, skindforede Trækstøvler.

Det var stille Frost med koldt Snelys over Landskabet.

Han gik langsomt ned ad Skraaningen med en brun, langhaaret Jagthund i Hælene. Dér laa Aaen, hvid og tilfrossen — og Møllen, der var bygget i Schweitzerstil, halv skjult af Poplernes forarmede Grene. Tæt forbi gik Vejen over Aaen; saa løb den op ad lige saa stejlt, som den før var gaaet ned, blev smallere og smallere, indtil den med et pludseligt Sving til højre drejede ind ad den lave Indkørselsport.

Her paa Toppen af den anden Skraaning laa Slottet med en gammel, forfalden Have, der strakte sig terrasseformet ned i Dalen. —

Han var Ungkarl og beboede kun tre af Værelserne i Hovedfløjens Stueetage.

Gennem en Forstue, hvor der stod en mægtig Kommode med blankt poleret Sølvbeslag, kom man ind i Spisestuen med de store, udskaarne Møbler og plettede Kobberstik paa Væggene.

Sælhundeskindsstøvlerne trak han af, gik ind, varmede de valne Fingre ved Kakkelovnen og satte sig alene ved det store Spisebord, hvis snehvide Dug gjorde et koldt, næsten uhyggeligt Indtryk.

Han ringede. En gammel Pige med et stort Forklæde kom ind paa lydløse Filtsko med Julegrøden, og idet hun satte den for ham, ønskede hun ham glædelig Jul uden festlig Betoning, som af gammel Vane.

Saa hentede hun Rødvinen fra Kakkelovnskrogen, trak den op, satte den paa Bordet og gik ud.

Da hun var gaaet, faldt han i Staver; men lidt efter vaktet han af Støjen fra Folkestuen i den højre Fløj, og med trætte Bevægelser gav han sig til at spise.

Og den gamle Pige kom atter ind, lydløs med sit store Forklæde, tog bort og satte Julegaasen for ham.

Saa spiste han lidt, drak et Glas Vin, rejste sig og sparkede let til Hunden, der laa i Vejen for ham paa Dørtærskelen ind til Studereværelset. Der satte han sig i Sofaen og stirrede ind i Kakkelovnens røde Kulild. Sagte listede Hunden sig hen til ham over Gulvtæppet og lagde sit Hoved med de mørke, fugtige Øjne paa hans Knæ. Han klappede det og beholdt det mellem sine Hænder.

Pigen kom ind og bragte ham Kaffen, som han drak med det samme. Gennem den aabenstaaende Dør lyttede han efter Tallerknernes

ensformige Klirren og fulgte hendes Bevægelser, medens hun tog af Bordet.

Saa gik hun ud, lukkede sagte efter sig — og han var alene med sin Hund og sine Tanker og Støjen, der i denne Stue lød fjærnt op fra Folkestuen. —

Han begyndte at spasere op og ned fra det ene Vindu omkring Bordet til det andet. Gulvtæppet kvalte hver Lyd af hans Fodtrin, og han hørte kun, naar hans Hund, der fulgte ham langsomt logrende, med Halen stødte mod et Bordben eller en Stol. Men hver Gang Lyden af klaprende Træsko, højrøstet Latter, Pighvin med smaa Mellemrum dæmpet naaede hans Øre fra det fjærne, gik han hurtigere eller traadte lidt stærkere med Foden eller gjorde en og anden uvilkaarlig Bevægelse med Haanden.

Han stod stille foran Vinduet og saa' ud: lysere graat og mørkere graat, klumpet graat og sribet graat — og saa helt nede i Hjørnet lige over Aaen et enkelt tindrende Lys fra Møllerens Dagligstuvindu.

Et Julelys! — Juleaften! — den treog-tredivte, han havde oplevet. —

Minder, vakte af Julestemningen, løste sig ud som i Bølger — fra hans Barndoms tidligste Dage. Naar et af dem kom stærkere,

med større Magt, standsede han et Øjeblik, som bunden ved Tanken; — og Baggrunden for dem var Stemningen over Værelset, Hunden, hans hvileløse Gang og Drejningen omkring Bordhjørnet; — og naar Støjen naaede op til ham, blev Gangen ustadigere, søgte sig nye Baner, bag om Skrivebordet hen imod Kakkelovnen. —

Hvor han huskede den Tid, da han som lille Dreng hjemme hos Bedsteforældrene sad og ventede paa, at Juletræet blev pyntet inde i det grønne Kabinet! der var ganske mørkt i Stuen, kun lidt lysere henne over Vinduerne, og Ilden knitrede i Kakkelovnen, skinnede ned paa Ildstellet og Gulvtæppet og op paa Oldefaders Portræt med den skæve Mund, lagde en graa Lystone over alle Møblerne.

Det var hans Lyst at lægge sig i de skjulteste Kroge, han kunde finde — Kroge, der var lukkede af Møbler som et lille Hus for sig, allerhelst med Tæpper omkring, helt oppe under Flyglet i det inderste Væghjørne, med Pedalen foran sig ligesom et Vindu eller under Bedstefaders gamle Lænestol, hvor man kunde ligge, saa lang man var, og have Sædet lige over sit Hoved; — og alle Mennesker var saa gode, og Julen hellig og herlig.

Og saa Juleballet, da han fik sin første Forelskelse!

De var lige gamle, tolv Aar. Hun var en lille stiltfærdig én med sort Haar og mørke Øjne. Han havde aldrig kysset hende; men han havde inklineret for hende og friet til hende i Frierleg, meget rød i Hovedet og med bedende Blik. Han var lykkelig, blot han kunde se paa hende, tage hende i Haanden til Goddag og Farvel, sidde ved Siden af hende under Legene og frygtsom med en hellig Følelse lægge sin Arm om hendes Liv, saa forsigtig og ømt, naar de dansede sammen.

Han sloges med en Dreng for hendes Skyld. De legede Panteleg, og den anden var falden i Brønden, som det hed; saa vilde han frelses af hende. Det skete ved et Kys; med knyttet Haand og sammenbidte Tænder saa' han hende, rød i Kinderne, række ham Munden til Kys. Bagefter traf han ham, den lyksalige, ude i Entréen, saa' sit Snit og gav ham et Slag i Hjærtekulen; men han fortrød det strax, bad om Forladelse og saa blev de Venner. Det var en lille, lyshaaret Fyr med store, trofaste Øjne, men kun daarlig begavet; og alt som de blev ældre, skred hans egen Udvikling hurtig frem; men den lille kunde ikke følge med — og en skøn Dag opdagede han

til sin Forfærdelse, at Vennen var dum. Han skammede sig næsten og var bange for, at andre skulde gøre den samme Opdagelse. Til sidst slog han op med ham, som de kaldte det i Skolen. Det var en Hjertesorg for hans dumme Ven. Om Eftermiddagen kom han hjem til ham og bad ham med taarefyldte Øjne om at tage ham til Naade.

Det pinte ham at tænke paa denne Drenges grusomhed mod den lille lyshaarede. Han stod saa levende for ham med det frygtsomme, bedende Blik, rystende af tilbagestrængt Graad. Men saadan var jo hans Natur — troløs kaldte man ham. Han havde læst det i deres Ansigt, som havde holdt af ham; han havde set det i Taarer saa mange Gange senere.

Det var maaske netop det — ja det var vel Troløsheden, som nu hævnede sig i et ensomt, glædesløst Liv!

De vilde tage Magten fra ham, disse Minder; han stansede brat som paa Trods.

Var det ikke Jul? — den store, hellige — Glædesfesten!

Og han, som stod Døden saa nær — dens fortrolige Ven — skulde ikke føle dens Jubel?

Kaldtes den dog Forløsningens Fest.

Hvor de støjede dernede! halve Skrig og skingrende Latter — og alt imedens Klappen og Trampen i Takt med en aandeløs Harmonika og en hæs Violin — det var ubunden Glæde, Lysten og Livets Kraft.

Aa — Livet!

Han stod et Øjeblik tvivlraadig. Saa ringede han, og den gamle Pige, som kom ind, fik Ordre til at hente en Flaske Champagne af dem til højre i nederste Hylde. Hun saa' forbavset paa ham. Det var jo galt, imod Diæten. Utaalmodig viste han mod Døren; saa gik hun.

Medens han tændte to Lys, der stod paa Bordet i høje, massive Sølvstager, talte han gode Ord med sig selv. Én Gang er ingen Gang. Forsigtig skulde man være — han havde været det saa længe — men ikke ufri Mand, ingen Slave af sit Helbred.

Champagnen knaldede; han holdt den skummende, klare Veuve Cliquot op imod Lyset, tømte det saa i et berusende Drag; og medens han i stille Glæde nød Vinens iskolde, perlende Strømmen, kom Minderne tilbage, et efter et, lyse og mørke. —

Han tænkte paa den første Gang, han havde smagt denne Drik. Det var ved Studenterfødslen — Middagen paa Hotellet for de

nybagte, Lærerne og Byens Honoratiores — da havde han vovet, midt mellem Filistrene, at holde en alt sønderknusende Tale for Frihed, Lighed og Broderskab.

Maanedsdagen derefter var han i Kjøbenhavn for første Gang. Da vidste han ikke, at han havde levet sine lykkeligste Aar.

Han var svag af Helbred og letsindig af Karakter — men havde stærke Lyster og mange Penge.

De blev et helt Kompagni. Det smigrede hans Forfængelighed, at han fik Lov at betale; thi han var den yngste af dem alle, rutinerede Garder- og Husarløjtnanter og enkelte velstaaende Studenter og Grossersønner.

Og Gælden, der løb op til to Tusind Kroner!

Hvor han huskede den solhede Dag i Sommerferien, da han kom hjem fra Bad, saa livsfrisk og munter — og Bedstefaderen stod og ventede ham i Døren med Regningerne i Haanden, som Kreditorerne havde sendt. Han viste ham dem uden at sige et Ord, saa' kun paa ham med et smærteligt og forbavset Blik, som han ikke kunde udholde.

Ja, da brast han i Graad. Men Regningerne blev betalte. —

Saa gik de bort omtrent samtidig, de to

gamle — og med dem alt hvad kært, han havde paa Jorden — foruden sig selv.

Han stod ganske ene i Verden med den glimrende Fremtid, som hans Rigdom spaaede ham. Det dyssede ham i Dvale. I et halvt Aars Tid lukkede han sig ind i sig selv, skyede alle Venner og Fornøjelser. Dagene tilbragte han med at drømme og tænke; af og til fik han Anfald af feberagtig Flid.

Men Pengene og de Goder, som kan kjøbes for dem, lod ham ikke i Ro. Ungdommen gjorde sig gældende; Sorgen lettede som en tung Taage og forsvandt. Det pirrede og lokkede. Det laa i Luften, i Blodet.

Og det begyndte igen dette Liv — planløst vildt, jagende, uden Søvn om Nætterne og uden Arbejde om Dagene.

Men ogsaa dette fik Ende. Der gik halvandet Aar; saa blev han træt. Hans sidste Kræfter samlede sig om den faste Beslutning, at dette maatte og skulde nu være forbi — og en skøn Dag var han forsvunden fra Vennerne, paa Vejen til Udlandet. Hans Formynder var en frisindet Mand, maaske for frisindet. De Penge, han ønskede, lod han ham faa, og saa raadede han ham som fremtidig Godsejer, maaske endog Diplomat, at uddanne sig i det franske, at rejse til Paris.

Et prægtigt Raad fra en Formynder!

Blot han maatte slippe for at tænke det om. Hvor hen i Stuen han vendte sit Øje for at bortlede Tankerne, blev hans Blik til en tom Stirren uden Indtryk.

Ja i Paris — dér skete det første Gang!

Han havde haft Middag for franske Damer og gode Kammerater. Alt var udsøgt, Maden fra Restaurant'en og Vinene. De sad ved Champagnen og havde alle drukket meget. Damerne laa tilbagestrakt i Stolene og røg Cigaretter. En høj, mager Brunette med glødende Øjne trak en Bonbonknallert af med sin Genbo. Midt under Støjen af nervøs Latter og klirrende Glas følte han pludselig en forunderlig Hjemve snige sig over ham og fylde hans Sind. Den tog Magten fra ham og gennemstrømmede ham med Begejstring. Han rejste sig med Glasset i Haanden. De skulde ogsaa føle det — de andre! Han maatte tale for Hjemmet, for Danmark; men Ordene vilde ikke frem. Det var, som om noget skød sig op i hans Bryst og vilde snøre Struben sammen. De troede, han famlede efter en Begyndelse, og tilraabte ham ironiske Bravo.

Saa fyldtes Brystet og Halsen, som om han skulde kvæles; han saa' dem alle pludselig holde inde og stirre maalløs paa ham. Det

naaede Svælget — Munden. Saa svimlede det for ham. Det sidste, han saa', var Brunettens store, ildfulde Øjne, der glødede ham i Møde; og han kunde huske, at det sidste, han havde tænkt, var, at det var underligt saa gode, saa ømme de Øjne pludselig blev.

Det var Blodstyrtingen første Gang! —

Han mindedes Reconvalescensens blide Dage, da han sad Timevis i sin Sygevogn i Klosterhospitalets solbeskinnede Have uden at tage sig noget for. Han nød kun den rene, klare Luft og forfriskede sit Øje ved alt det foraarsgrønne; — og lidt efter lidt listede der sig en Følelse over ham, som han aldrig før havde kendt, en forunderlig Mildhed i Sindet, en stille Glæde ved Naturens og Livets mest dagligdags Ting. —

Det var Troen paa Livet — og han fik den af den blaa Luft og de grønne Træer. Det begyndte med fine, let tømrede Luftkasteller; men det endte med faste Forsætter og bestemte Planer. Han var jo endnu saa ung. Han vilde begynde et nyt Liv, og det skulde love meget. —

Vinteren tilbragte han i Nizza for Helbredets Skyld. Hans Læge havde givet ham Haab om fuldstændig Helbredelse, hvis han vilde føre et regelmæssigt Liv og være meget forsigtig.

Den Sommer blev han myndig. Da Bøgen var sprungen ud, vendte han tilbage for at overtage sit Gods, fuld af det lyseste Haab. Myndighedsfesten blev fejret hos hans Formyn-der. Egnens bedste Folk fra mange Miles Omkreds og Kjøbstadens Embedsmænd var til Stede. En Masse Taler blev holdt; der var først og fremmest hans egen. Han havde været ganske bleg; hans Haand rystede, saa han næppe kunde holde paa Glasset; saa vanskelig var det ham at tvinge sin Stemme, som det stærke Haab fik til at vibrere..

Hvor var han livsglad og munter den Dag, og dog gik han omkring med Tanken om Livets alvorlige Gerning, om det store Ansvar, der var givet ham, som han nu skulde tage paa sig. Den næste Morgen tidlig skulde han afrejse til sit Gods, hvor Fremtiden ventede ham.

Hen paa Aftenen blev Glæden ubunden.

Der var arrangeret Dans paa den store Plæne i Haven til Musik af Kjøbstadens Klub-orkester. Tjenerne var i uafbrudt Bevægelse med Forfriskninger gennem den lange Kastanje-allé, der førte fra Huset ned til Plænen.

Hvor han havde moret sig den Aften! Han følte sig saa usigelig let til Mode. Frisk og glad bevægede han sig mellem de andre. Han drak og dansede meget uden at mærke det,

og beruset af Vin, Dans og Glæde, gik han endelig til Ro Klokken tre, for om Morgenens Klokken sex at køres til Jærnbanestationen og naa det længselsfuldt ventede.

Om Natten Klokken fire vaagnede han ved, at han ikke kunde faa Vejret. Det brændte ham i Brystet. Han kendte den Fornemmelse. Han forsøgte at rejse sig op i Sengen, men faldt tilbage med et Skrig, kvalt af Blod. —

Da blev alt forbi.

Han fór op af Sofaen. Hunden, som troede, at de skulde ud, rejste sig logrende og bevægede hele Kroppen af Glæde. Han smækkede Døren op til Spisestuen, og ustadig spaserede han rundt i de to Stuer, snart holdende sig med Hænderne mod Tindingerne, hvor Blodet bankede stærkt, snart støttende sig til et Bord, dødtræt med Sved over Panden. —

Hvor han huskede det!

Det ramlede sammen. De laa dér — alle Forsætterne, alt Haabet, Fremtiden, og tilbage havde han Bevidstheden om et uigenkaldelig ødelagt Liv.

Af sin Læge forlangte han at faa Sandheden at vide. Den lød, at hans Liv var afhængig af smaa Tilfældigheder. En simpel Forkølelse — det var tilstrækkeligt.

Et Liv paa Vejrets Naade, en saadan Henslæben med tunge Skridt var bleven ham budt — og han havde taget imod det.

Han vilde have skudt sig strax, da han fik det at vide. Han købte sig en lille, énløbet, amerikansk Revolver af dem, hvis Løb man let kan putte i Munden. Han ladede den og lagde den paa sit Natbord, og flere Gange i Løbet af Natten havde han fat i den, spændte Hanen — holdt paa Aftrækkeren; men Livet paa Naade blev ham dog for kært, som det stod for ham i disse ensomme Timer. Saa græd han længe og tungt. Det gentog sig hver Nat i den første Uges Tid; men lidt efter lidt øvede Livets daglige Gang sin mildnende Indflydelse; kun blev Revolveren liggende for alle Tilfældes Skyld.

Han havde taget imod det — dette Liv i Kamp med alt, med Vejret, med Fugtigheden, med Føden, uden Arbejde og uden Glæde — dette Liv, hvor enhver Hosten var et Dødsteegn, enhver Forkølelse en Sygdom til Døden.

Og han havde tæret det nu i otte Aar!

Hvad Gavn havde han gjort, til hvis Glæde havde han saa levet disse kvalfulde Aar?

Det var lige nemt at gøre ondt som at gøre godt. Han havde hjulpet sine Husmænd.

Hans Folk holdt af ham. Lønnen var jo god, og naar Forvalteren ikke forklagede dem, kunde de gøre, hvad de vilde. —

Han aandede dybt. Det klemte ham for Brystet og i Tindingerne. Luften laa saa trykkende tung over de tætte Tæpper. Thermometret viste ogsaa atten Grader, to mere end der skulde være.

Han lukkede et af de dobbelte Vinduer paa Klem, og langt i Afstand indaandede han med Begærlighed den forfriskende Luft. —

Nede fra Folkestuen tonede Lystigheden vildere end nogensinde. Højrøstet Tale og Latter blandede sig med skrattende Toner fra den hæse Violin og halvkvale Lyde fra den aandeløse Harmonika — faste og regelmæssige Dansetrin, Klappen i Hænderne og Trampen i Gulvet. Mekanisk nynnede han Melodien — den gamle, taktfaste, som han kendte saa godt fra dengang, han som Barn var med ved Høstgilderne om Sommeren.

Hvor det lød heroppe i Stilheden! — berusende, dragende, et Pust fra det levende Liv — det Liv, der ikke skulde passe Temperaturer. Han maatte lukke Vinduet; thi det blæste koldt; — og atter sad han ganske alene med sin Hund og sine Tanker og dannede sig levende Billeder af Lystigheden dernede.

Hvad om? —

Tidligere havde han altid sagt nej, naar Forvalteren kom op og skulde hilse fra Folkene, om han vilde komme ned og drikke glædelig Jul med dem. Han havde skyet Anspændelsen og undskyldt sig med sit Helbred. Nu havde Champagnen gydt Ild i Blodet.

Hvad om han —?

Ja! — han vilde se det, være midt imellem dem, nyde deres Glæde, disse Livets udkaarne. —

Der var han, Forvalteren. Han hørte hans Trin ude i Entréen.

Det var en høj og kraftig Mand med svært Fuldskæg. Han stod paa Dørtrinet og ventede paa Svaret.

— Sig til dem, at jeg strax skal komme! —

Øjnene røbede, hvor forbavset han blev; men han sagde intet.

Der blev ganske stille dernede. De blev vel alle forundrede. Han stod et Øjeblik og samlede Kræfter; saa smøgede han Frakkekraven op om Ørerne, tog Pelshuen og gik ned.

Alle stod op, da han kom ind i den stærkt oplyste, støvede Sal, og de saa' alle paa ham med store, forbavsede, men ærefrygtsfulde Øjne. Han var stærkt rød i Kinderne og smilede lidt forlegen til dem alle. Da han saa havde taget Plads paa en Bænk, der var gjort ryddelig til

ham, traadte Forkarlen frem og sagde, at det glædede dem allesammen meget, at han nu var saa rask, og han haabede, at han maatte leve længe til Gavn for sig selv og dem alle. Saa sang de alle den gamle Vise:

— Og dette skal være — —!

og Sangen bragte Humøret tilbage imellem dem.

Han tog Forkarlen i Haanden og takkede ham, og Folkene trængte sig om ham, Piger og Karle, for at klinke med ham. Saa ønskede han dem alle en glædelig Jul, takkede dem for deres Arbejde og gode Forhold i alle de Aar, de havde tjent ham.

— Nu er det otte Aar siden, at Lægen dømte mig til Døden, og mange Juleaftener har jeg vel næppe tilbage; derfor vil jeg more mig sammen med Jer. Livet og Lystigheden leve! Raab et Hurra for det! —

Hurraerne blev raabte, og han befalede Musiken at spille op. Øjnene skinnede, og hans Kinder var røde. Folkene mente, at de aldrig havde set ham saa rask.

Han tog den første, den bedste Pige, der stod i hans Nærhed, om Livet og svingede hende som i sine unge Dage med ungdommelig Lidenskab, næsten Vildhed i Bevægelserne. Nogle Karle glemte Turene blot for at se paa ham; ikke fordi en Godsejer dansede med en

af sine Piger; det var Skik overalt, hvor Godsejeren var en ung Mand. Men han, den lille, blege med det trætte, bedrøvede Ansigt, som de var vant til at se slæbe sig med tunge Skridt over Gaarden — han dansede som den livligste af dem alle. Mon de imorgen skulde se ham saaledes — eller var han saa atter den blege, duknakkede Mand med den smalle Mund og de trætte Øjne, som de kendte saa godt?

Han dansede uden at ænse deres Forbavelse, og hver Gang Dansen krævede, at en Pige skulde tages om Livet af ham, standsede hun halvt frygtsom, halvt ærbødig og saa' ned i Gulvet; saa greb han hende om Livet med et hurtigt Tag, og der var Kraft i hans Arm, naar han svingede dem. Lidt efter lidt tabte Undseelsen sig, og bagefter talte de om, hvor sikkert han havde taget fat, og hvor godt han havde ført. —

Blodet løb ilfuldt omkring i Aarerne. Det brændte lidt og slog ham stærkt i Hovedet — den gamle Svaghed. Kun et flygtigt Øjeblik tænkte han paa, hvor letsindigt det var. Blot leve — endnu en Gang — denne ene Aften!

Og selv om det værste skulde ske, hvad var saa Døden for ham? For første Gang i hans Liv slog det ham, hvor liden Betydning Stand og Dannelse havde. Var ikke Livet det

første og det sidste? — og det havde de endda forud for ham!

Det lød, som om Musiken med de urene, taktfaste Toner fjærned sig mere og mere, indtil han tilsidst kun hørte Takten. —

Saa blev der pludselig ligesom en Standsning i Dansen. Det var en af Pigerne, der holdt sig tilbage enten af Undseelse eller for at vinde hans Opmærksomhed.

Han ventede lidt; saa gik han frem i Takt med Musiken, og da hun endnu ikke kom, saa' han op, halvt vred, halvt forbavset. —

Et ovalt Ansigt med lysgult Haar omkring et Par store, blaa Øjne — og saa en Mund med to store Læber, stærkt røde og stærkt bøjede i Linjerne, halvt aabne, aandende Hengivelse i Dansen og al Livets Lyst!

Hans Øjne kunde ikke slippe dette Ansigt. Han mærkede ikke, at de dansende stod stille rundt om og betragtede dem opmærksomt. Han saa' intet uden disse Læber.

Hun slog Øjnene mod Gulvet og blev rød i Hovedet.

Og jo mere han saa', desto mere samlede sig al den Livslyst, der var kommen op i ham iaften som en Erstatning for otte ulevede Aar — samlede sig og blussede op i Lyst til disse Læber, til et Kys — en dragende Lyst til Livets

kortvarigste og reneste Nydelse. Denne Mund stod for ham som en af Efteraarets sidste Roser, som Livet bød ham, som han maatte skynde sig at plukke, inden det var for silde.

Han ænsede ikke Omgivelserne. Han havde en Fornemmelse som en dødsdømt, der paa Vejen til Galgen plukker en Rose, der fra en Have hænger ud over Vejen.

Saa plukkede han Rosen.

Strax da han havde gjort det, var det, som vaagnede han af en Drøm. Han blev vár, at Musiken var holdt op, og da han betragtede de dansende — nogle skjulende deres Latter, andre seende paa ham med den løsslupne Forbavselse malet i alle Træk, da han saa' hende blive staaende, højrød i Ansigtet, midt paa Gulvet uden at turde røre sig og — bag ved Folkene, henne ved Væggen — Forvalteren, der ikke kunde skjule et halvt haanligt, halvt bebrejdende Blik — da slog det ham med ét, at han havde prostitueret sig, gjort sig umulig for sit eget Tyende.

Han greb sig om Hovedet som for at samle Kraft til at handle; saa tog han Pels-huen paa, som han havde i Lommen, og med ét var han ude af Døren —

Ude i Haven, i Kulden, i de lange, snirk-

lede Gange, hvor rimfrosne Kviste slog ham i Ansigtet, uden at han lagde Mærke dertil.

— Umuligt! —

Dette Liv, i Forvejen saa indholdsløst, kunde efter dette ikke leves, burde ikke leves, umuligt!

Hvorledes var det kommet? — pludselig havde han set dem; de var dukkede op for hans Øjne, disse Læber — og atter følte han dette Kys gennem hele sit Legeme.

Nu var det altsaa forbi. Det var jo ogsaa det bedste. Hvem vilde vel savne ham? Det maatte ske inat!

Men Døden lod sig ikke kommandere. Saa skulde han dog faa Brug for Revolveren — tage den i Munden, trykke løs og være færdig.

Han tænkte rolig alle Bevægelserne igennem, og det forundrede ham, at han kunde være saa ligegyldig. —

Han var atter naaet op til Huset. De lo højt og støjede i Folkestuen. Han kunde ikke værge sig mod den Tanke, at det var ad ham, de lo. Han trykkede Pelshuen ned over Ørerne, og som en Forbryder listede han sig op ad Trapperne, at ingen skulde høre ham, ind i Entréen; dér stod han lidt stille og tænkte sig om — gik saa ind i Sovekamret. Til Trods for, at Sneen lyste op, kunde han kun daarligt

se. Champagnen, Dansen i den varme, støvede Luft, den pludselige Overgang fra den haarde Decemberkulde uden anden Beklædning end en almindelig Stuefrakke og Pelshue, alle disse Omstændigheder — hver for sig farlige — havde skudt Blodet op i Hovedet, saa at det blændede for Øjnene og slog med korte, haarde Slag i Tindingerne.

Han gik hen til det lille Bord bag Sengens Hovedgærde, hvor Revolveren havde sin Plads. Men da han med sine hede Hænder greb om det kolde Staal, som gemte Døden, kom han til at ryste over hele Legemet, saa han nær havde tabt den. Han maatte gribe fat i Sengekanten for ikke at falde om. Han stod et Øjeblik og snappede efter Vejret; saa greb han fast om den og gik ud af Værelset gennem Spisestuen ind i Studereværelset.

Hunden kom farende imod ham, sprang op ad ham, og da han klappede dens Hoved, fik han Taarer i Øjnene — det kæreste, han havde — det eneste kære!

Saa saa' han, at det ene Lys forlængst var brændt ned, og af det andet var kun en lille Stump tilbage. Det slog ham som et Varsel, og han kom atter til at ryste.

Dér stod han med Mordvaabnet i Haan-

den; tage den i Munden, trykke løs og være færdig!

Men Ladningen maatte først ses efter. Da han havde taget den ud og atter skulde lade, stod han længe og famlede, før det vilde lykkes ham.

Hvert Sekund, der gik, var jo fravristet Døden. Hærskarer af Tanker, lyse og mørke, myldrede frem, jagne af Dødstanken — gamle Tanker, han kendte saa godt, men ogsaa mange, han ikke havde tænkt i lang Tid — fra hans Barndomsdage, dukkede op og jog hinanden i vild Forvirring.

Nu var den ladt. —

Hvor hedt der var! Det var dog vist bedst —; han saa' paa Thermometret; ja der var altfor varmt; saa gik han hen og drejede til paa Magasinovnen. Men da han rejste sig op af den bøjede Stilling, pressede Blodet ham for Brystet med en saadan Kraft, at han nær var styrtet, og ganske udmattet vaklede han hen til Lænestolen.

Han sad med Revolveren i Haanden og Blikket stift fæstet paa Lyset, der brændte længere og længere ned; — saa knyttede han sin Skæbne til Lyset og tiggede sig selv om Liv saa længe som det.

Den øverste Halvdel af den brændende Tande, der var bleven meget lang, knækkede af, faldt ned paa Lyset og brændte det i Kanten. Den kolde Sved piblede frem paa hans Pande; med Anstrængelse naaede han Papirsaxen, der laa paa Bordet og skyndte sig at tage det bort.

Lyset blev mindre og mindre. Rystende med feberglinsende Øjne hang han fast derved.

I næste Øjeblik vilde det brænde igennem, falde ned i Stagen og gaa ud.

Nu altsaa — skulde det ske.

Putte den i Munden — trykke løs — være —!

Tanden begyndte at bevæge sig, og Flammen blussede op. Da med Fortvivlelsens Kraft bøjede han sig forover og pustede det ud. Men strax da han havde gjort det, blev han forfærdet.

Her sad han i Mørke. —

Hvad var det — der henne i Krogen?

Et ovalt Ansigt, lyslevende med store, røde Læber; det kom nærmere, ganske langsomt, saa' truende paa ham, som ikke havde Mod til at gøre Ende paa Livet.

Der var flere. Der sad et henne paa Blækhuset og stirrede paa ham — og henne over Sofaen og rundt om paa Væggene. Han maatte

dreje Hovedet. Han kunde mærke dem i Nakken.

Og alle disse Munde blev større og større, og stirrede stadig paa ham.

Hvad var det —? Pistolmundinger blev de med ét, som gabede ham i Møde, alle sigtede mod ham. Hans Haand knugede sig fast om Revolveren. Sveden samlede sig i store Draaber.

Nu var de ganske nær, lige for — ved Tindingerne og bag i Nakken — alle Pistolmundingerne, og det var, som om de sagde:

— Skyd, skyd! ellers gør vi det! —

Med en fortvivlet Anstrængelse fik han sig rejst op i Stolen; langsomt hævede han Revolveren op mod sit Ansigt —

Han vilde trykke løs. Fingeren nægtede ham sin Tjeneste. Aarerne spændtes i forfærdelig Kamp — et Øjeblik — da syntes han, at alle Pistolerne blev fyrede af imod ham paa en Gang.

Han gav et højt Skrig fra sig. Han mærkede en stærk Hede i Brystet. Han fik lige Tid til at føle, at det var Blodstyrtingen for tredje Gang. Saa følte han intet mere.

Det gav et Slag i ham. Han slyngede Revolveren fra sig. Saa faldt han tilbage i Stolen — forløst, uden Liv.

Medens en tyk Blodstrøm flød ham ud af Halsen, lød Knaldet af Revolveren, der var gaaet af ved at falde med spændt Hane mod Skrivebordets Kant. —

Et Skud! der blev dødstille dernede.

Pigen og Forvalteren kom ind med Lys. De saa' ham sidde tilbagelænet i Stolen med Hovedet bøjet skraat ned imod venstre Skulder, medens Blodet stadig strømmede ned i Skødet.

Ved Siden af Stolen sad hans Hund; den drejede Hovedet op imod dem med de vaade, trofaste Øjne; saa slikkede den sin Herres nedhængende, hvide Haand.

Maalløse stod de et Øjeblik og stirrede paa ham. Da Forvalteren havde set, at hans Øjne var brustne, gav han sig til at søge. Da han havde fundet Revolveren henne ved Væggen, brast den gamle Pige i Graad og gik langsomt ud af Stuen. Hele Natten laa hun vaagen og tænkte paa, at hun havde bragt ham Champagnen.

Julemorgen tidlig straaledede frostklar og stille, og Klokkerne ringede Forløsningens store Fest ud over Land og By.

Stor og fin var Begravelsen for den rige Godsejer, der var død af Blodstyrtning.

Folkene bar Kisten i deres bedste Stads ud paa den gamle Kirkegaard med de mange hvide Kors — og da de kom hjem, talte de om, hvor godt de havde haft det under ham, som havde skudt sig selv.

Blodstyrtning! — det vidste man nok — saadan hed det for Præstens Skyld.

HJÆRTESORG.

(1885.)

Hans, Præstens yngste Søn, en lille, rødhusset Fyr med et klogt, spidst Ansigt kom løbende ned ad en lang Stikkelsbærgang i Præstegaardens forsømte Have.

Han klatrede op ad den skæve Flagstang ved Enden af Gangen med en lang Vimpel, som skulde hejses — og medens han behændig gik til Vejrs i lange Tag, tænkte han med Jubel paa, hvad der forestod.

Det var en Hjemkomstdag — og den, der kom hjem, var ingen anden end Legekammeraten, den kære, gamle Broder Frits, som han ikke havde set i et Aar. Han kom ganske bestemt med Diligencen Klokken elleve for at holde Sommerferie — kun i fem Dage.

De var voxet op sammen i den landlige Ensomhed; de tre Aars Forskel i Alder mærkede man ikke noget til, og det var i Grunden Hans, der havde staaet Fadder til de værste af Gavtyvestregerne. De havde fisket sammen i Tørvedammen, plukket Nødder sammen, stjaalet

Blommer sammen i Skovriderens Hegn og faaet Prygl sammen, da det blev opdaget. Det var dengang — han lo, saa det klukkede i ham ved at tænke derpaa, medens han havde sit Mas med den lange Vimpel, som slog ham om Ørerne og vikled sig helt omkring ham — det var dengang, den gamle, stivbenede Skovløber var efter dem. Han fik fat paa Hans; men da Frits saa' det, kom han tilbage og skældte ham ud for en »gammel Æsel« — at tænke sig — Skovløberen selv! Hans havde rigtignok faaet to Lussinger i Kommission, da han ikke kunde faa fat paa hans Broder; men det gjorde ikke noget. »Æselen« blev siddende.

Ingen i Skolen havde det Mod og de Kræfter som Frits. Saadan som han havde dunket den lange Røgterdreng, der gik og kneb ham i Benene og kaldte ham »forlorent Buxeben«, fordi han havde Knæbenklæder!

Ja, den Frits! — hvordan skulde han dog faa den halve Times Ventetid til at gaa? Han skulde lære ham det ny Rygtag nede om Lænderne, som han havde givet Høkerens Jens en Slynge og en gammel Kridtpibe med Lak paa Mundspidsen for at lære sig. Det var nu lige

meget, det Tag kunde man ikke staa for; det kunde bevises efter Mekanikens Love.

Se saa! nu vejede Vimplen lystig og slog smaa Smæld for Vinden. Han rutsjede ned, fik et Par Splinter i Hænderne — hvad brød han sig om det, idag kom jo Frits hjem. Saa fór han ned gennem Haven over i Stalden for at se til Duerne, om al Ting var i Orden.

Præstekonen stod i Døren med stort, hvidt Køkkenforklæde paa og spejdede ud over Landevejen, men holdt alligevel Øje med Pigen, der gik inde i Spisestuen og raslede med Tallerknerne. Præsten havde Konference med Sognefogden inde i sit Studereværelse, og i Dagligstuen sad den ene Søster og spillede en Polka, medens den anden sad ved Vinduet og trippede Takten med Fødderne og kiggede hvert Øjeblik ud i Haven, hvor den ældste Broder laa i Hængekøjen mellem de to Pæretæer, der aldeles ikke var at formaa til at bære Frugt og egenlig skulde være huggede og kastede i Ilden — efter Textens Ord, men nu fik Lov til at gøre Gavn paa denne Maade.

Lige da Frits var kommen ud af Skolen, var han bleven konfirmeret, og strax efter var han bleven sendt til en Kjøbstad i Jylland paa Sagfører Jespersens Kontor og Skrivestue,

der gav juridisk Vejledning i alle Sager, lige fra Konsulens Arveproces til det Spark, som Kjøbmand Madsen med egen Fod havde givet sin Tjenestekarl med ned ad Trappen. I den første Tid var det hans Bestilling at skrive Regninger, tage mod Penge og Grovheder af Bønderne, naar de kom til Byen om Lørdagen og skulde høre, hvordan det gik med »den her Søgemaal«. Sidste Gang, han skrev hjem, var han bleven forfremmet til at skrive en Stævning og selv gaa med den til bemeldte Kjøbmand i Sparkesagen.

Det maatte være »Sjov«, tænkte Hans, mens han for Tidsfordriv gik og slog de umodne Æbler ned. Han, Frits, »gamle«, kunde befale Folk at møde i Retten, sige: Vrøvl! — værs'artig! — op i Retten med Dem! og saa tage dem i Kraven, naar de mukkede. Han maatte lige godt have faaet nogle svære Kræfter, hvis han kunde knubse den tykke Kjøbmand.

Halløj! — hvad var det? — jo min-sanden! — der var Vognen i Luntetrav oppe paa Bakken.

— Fader, Moder, skynd jer! der er han! — Hurra! —

Han var ganske rød i Hovedet af Anstrængelse, Øjnene flød over af Glæde; Munden trak

sig op til begge Øren og vidste ikke, om den skulde le eller græde. Saa løb han Diligencen i Møde saa hurtig, han kunde, og da han opdagede Broderens Ansigt, trykket fladt mod Ruden, svingede han med Huen; men Hurraet blev siddende i Halsen.

Vognen standsede. Kusken smed Pisken paa Ruffet, lettede gemytlig paa Kasketten og sagde:

— Ja, her er vi med Præstens! —

Og saa — der var først Fader og Moder, som omfavnede den kære Dreng og bag efter tørte deres Øjne. Saa var der ældste Broder, som slog ham paa Skulderen og sagde:

— Sikken en Karl, han er bleven! —

Og Søstrene: et Smækkys til hver og stor Jubel over Dunet paa Hagen.

Og — næ — der var jo lille Hans! — ham havde han nær glemt. Tænkte Hans da aldrig paa at blive lidt større?

Han rakte ham Haanden og smilede til ham, og Hans stod mellem Latter og Graad, højrød i Ansigtet og kunde slet intet sige. Han svingede bare voldsomt hans Haand flere Gange frem og tilbage; saa løb han sin Vej, alt hvad han kunde; for det var saa flovt.

Han vilde ønske, at der ingen andre havde været; for han vilde saa gerne have hængt sig om hans Hals, saadan rigtig vildt med Knæene paa hans Ryg og rigtig knuget ham, som i gamle Dage. Nu tog han ham bare i Haanden, og Hurraet, som var paatænkt, blev siddende i Halsen. Han var en tosset Dreng, at gaa og tænke over saadant noget, naar han skulde more Frits i de fem Dage; det var jo slet ingen Tid.

Allerførst — ja først skulde de nu have Frokost; men saa skulde de gaa dem en rigtig, lang Tur omkring i Skoven og forbi alle Bøndergaardene, for at alle Folk kunde se, hvad Frits var for en Karl, der kunde stævne Folk lige op i Retten — uden Vrøvl.

— Hurra! — denne Gang kom det med Lungernes fulde Kraft.

Ved Frokostbordet var der en Talen og Snakken, saa man knap kunde høre Ørenlyd.

Det var rædsomt, tænkte Hans, som de Søstre kunde sidde og plage stakkels Frits, lige som han var kommen hjem, med alt det Tøsesnak om Klubballet og Skøjteløberforeningen, som han havde været med til at stifte. Sad de ikke oven i Kjøbet — han maatte rigtig le indvendig — og drillede Frits med Byens

unge Damer? Hvad Pokker bildte de sig ind, at han brød sig om Damer!

Han ønskede, at de snart kunde blive fri for alle de Dumheder, saa at de kunde faa dem en rigtig gammel Passiar om Karusserne, og hvordan Nøddehøsten vilde blive iaar. Skulde han byde ham op i Sommeræblerne? nej, de var dog vist for sure endnu; han kunde let gaa hen og faa Mavepine og lægge sig de sidste Dage, han var hjemme. Det var nu pænt af ham, som han fandt sig taalmodig i alt det Pjat.

Hver Gang Frits tilfældig saa' over paa ham, spillede hans Øjne skælmsk, og det gav et Forstaaelsens Kluk i ham, som endte nede i Kaffekoppen.

Da de havde rejst sig fra Bordet, betroede Hans ham, at han havde en Mængde Ting at vise.

Frits mente, at det kunde han altid se. Nu skulde han hvile sig.

— Naa ja — efter Rejsen. —

Og saa ryge en Cigar med Fader.

Det var ikke daarligt! gik han ogsaa og røg Sagføreren lige op i Næsen? Frits blæste fornemt ud i Stuen. Det var ogsaa noget at spørge om. Det manglede bare, at han skulde komme med Vigtigheder oven i Kjøbet, naar

man sad og sled paa hans Kontor den hele, lange Dag.

Hans undrede sig i sit stille Sind over, at Frits endnu ikke havde spurgt til den brunes Føl, som var kommen, lige før han rejste; men han var naturligvis træt endnu, det var Sagen!

Ganske tidlig den næste Morgen kom Hans ind og tog ham paa Sengen for at faa ham med ud, inden de andre fik lagt Beslag paa ham. Han kastede sig over ham og rykkede ham i Haaret, den kære Broder, som han endelig havde alene og kaldte ham uafsladelig »du gamle«. Saa fortalte han ham, hvordan han havde længtes; hele den sidste Maaned havde han slet ikke kunnet more sig med nogen Ting af bare Længsel.

Saadan som de nu skulde more sig!

Kunde han ikke narre den gamle Sagfører og blive lidt længere? han havde en Overraskelse til ham, som han ikke maatte faa at vide, førend han selv fandt den. Men han kunde ikke dy sig — og saa fortalte han, at han havde gaaet og samlet alle de Biller, som han kunde finde, i de sidste Par Maaneder, og sat dem paa Knappenaale i en Æske med Glaslaag og Korkbund, som han selv havde

lavet; dem vilde han forære ham til hans Samling.

Frits laa og vendte og drejede sig og gned Søvnene ud af Øjnene.

— Biller! saadanne Narrestreger; dem bryder jeg mig rigtignok ikke om mere. Det er kun for Børn. Naar man begynder at arbejde for Føden, faar man andre Ting at tænke paa. —

Saa gabede han lige saa højt, han kunde, og spurgte ganske ligegyldig, om de ikke havde et Føl. Han syntes, den brune havde faaet et, lige før han rejste. Levede det endnu?

Ingen Biller! Drengestreger! om Føllet levede? Hans kunde slet ikke forstaa sig paa ham. Det var bare grusom bedrøveligt; han mærkede, at der var noget, som pibledede frem i Øjnene ligesom Taarer; saa løb han ud af Stuen; græde — det var dog for flovt.

Han løb ud og gav Duerne Ærter og ind i Stalden til Føllet, som snusede ham i Ansigtet, medens han strøg sine Fingre gennem dets tæt sammenfiltrede Manke. Saa saa' det paa ham, akkurat som om det forstod det hele, og han sagde, at det ikke skulde bryde sig om, at Frits ikke endnu havde været inde og hilst paa det. Han var bare morgengnaven og træt efter Rejsen; det var saadan en

lang Rejse. Imorgen, naar han fik sig hvilet ud, skulde de bare se, hvor der kom Liv i ham.

Dagen gik. Søstrene spaserede i Skoven med den nyvoxne Broder, som de pludselig havde faaet. Hans fulgte med, enten foran eller bagved og lyttede opmærksom til hvert Ord, Frits sagde; men han kunde ikke lide, at han kaldte ham »den smaa«.

Den ene Dag gik som den anden. Hver Gang, han havde faaet Frits alene for sig og vilde have ham med ud, saa havde de lovet at besøge Forpagterens med ældste Broder, og der kunde de virkelig ikke have Drengene med. »Lille Hans« maatte blive hjemme. Eller ogsaa skulde han lige til at spasere ud med Søstrene i Skoven, og de kunde virkelig ikke altid have ham med, for Børn havde ikke godt af at høre alt, hvad de voxne talte om — og hver Gang de sagde »voxen«, smilede de helt stolt til Frits. Hans blev vred og appellerede; men Frits mente, at det maatte Søstrene bestemme. Det var saa voxent at være galant.

Saa gik Hans alene omkring i sort Humør, slog Sten efter Hønsene, fik Skænd af Fader, spiste nogle Kirsebær og lagde sig tilsidst omme i Stakhaven. Men lidt efter rejste han sig og tørrede sine Øjne.

Saa løb han, alt hvad han kunde, en lang Omvej for at møde dem ganske tilfældig inde i Skoven, spejdede og kiggede, og pludselig dukkede han op inde fra Krattet, forsoren med Huen ned over Ørerne, varme Kinder og spillende Øjne af det hurtige Løb med et frejdigt

— Her er jeg! —

De var midt i en af Byens Smaahistorier. Der blev slet ingen Glæde ved hans Tilsynekomst, og da han fór hen imod Frits og vilde springe op paa hans Ryg, en Vane fra gamle Dage, saa stødte han ham vredt bort.

— Lad dog være, for Pokker! Du er en rigtig uartig Dreng! —

Det gav et Sæt i ham. Uartig! han som ikke vilde andet end holde af ham og more ham, saa godt han kunde.

Han gik et Par Skridt ind i Græsset, stod saa stille og saa' paa ham, medens han pillede Barken af en Kæp, han havde i Haanden. Det begyndte at stramme oppe i Halsen.

— Hvorfor er jeg uartig? — spurgte han sagte.

— Aa, fordi Du kommer løbende, naar vi har sagt, at Du ikke maa gaa med! — sagde den ene Søster.

— Hele Tiden gaar Du og hænger over Frits. Det er rigtig en Skam af Dig, at Du ikke kan lade være at plage ham i de Par Dage, han er hjemme! — sagde den anden, og saa gik de videre.

Han stod et Øjeblik og saa' efter dem med store, forbavsede Øjne. Men da det saa tog paa rigtig at klemme og stramme i Halsen og dugge for Øjnene, løb han saa hurtig, han kunde, ind i Krattet, hvor Kvistene piskede ham i Ansigtet og slog ham om Ørerne, indtil han naaede en aaben Græsplet. Dér kastede han sig med Ansigtet ned ad.

Ja, han maatte skamme sig! At plage ham i den korte Tid, han var hjemme. Gaa og hænge over ham! men at Frits sagde, at han var uartig — det skar ham lige ind i Hjærtet. Hvor kunde det være? han vilde jo bare more ham og holde af ham. Var det da uartigt?

Han skulde ikke gøre det mere. Han skulde nok tie stille; bare han fik Lov til at gaa ved Siden af ham og høre ham tale.

Frits havde alligevel forandret sig meget. Monstro han virkelig var bleven voksen? Kunde det forandre ham saa meget? »Voksen« vilde jo bare sige, at man røg Tobak, naar éns Fader saa' paa det, og bandte, naar ældre

Folk hørte paa det; kunde man ikke spassere med sin yngre Broder, fordi man var voxen?

Det var mest, naar Søstrene og ældste Broder var til Stede, at Frits var saa voxen. Han var maaske bange for, at de skulde tro, at han ikke var andet end en Dreng.

— Pyt! de skulde saamænd ikke tale med. Frits sad paa et Kontor; det var noget med det allervoxneste! —

Der var nu for Exempel igaar, da de stod ganske alene nede i Stalden, og Frits sprang Buk over Vognstolen og sagde:

— Du Hans! er Du med paa Sjøv? —

Akkurat ligesom i gamle Dage. Men da saa ældste Broder kom i det samme, standsede han midt i et Tilløb og stillede sig op med Hænderne i Lommen og fløjtede.

Men iovermorgen tidlig, naar han skulde rejse, vilde han følge ham helt ned til Stationen ganske alene og saa — Hjærtet bankede stærkt ved Tanken — saa skulde han sige Farvel til ham og ikke se ham i et helt langt, utaaleligt Aar; og naar de var ganske alene paa Landevejen lige før Stationen, vilde han blot en eneste Gang klynge sig op til ham og kysse ham til Farvel — blot ingen saa' det,

for ellers var det flovt for Frits, som var voxen. —

Den næste Dag var der Selskab med Skovtur og Chokolade. Han fik næsten ikke talt med Frits, som skulde vises frem og var meget efterspurgt, da de legede »to Mand frem for en Enkemand« ude i Skoven.

Saa kom den sidste Aften. Hele Familien var vemodig stemt. Moderen sad ved Klaveret og sang og spillede de gamle, kendte Sange.

Præsten, Frits og Hans spaserede Haven igennem for sidste Gang, sad saa et Øjeblik paa Bænken under Kirsebærtræet i det hvide Maanelys, Hans saa tæt op ad Frits som muligt med sin Haand paa hans Ryg.

Sangen lød saa dejlig der ude gennem de aabne Vinduer, syntes han. Hele Tiden sad han og tænkte paa den næste Morgen, naar de blev ganske alene.

De andre vilde følge Frits ned til Stenten; men han vilde følge ham helt over til Jærnbanestationen. Hans Ferie var rigtignok forbi iaften. Imorgen tidlig skulde han være i Skole ovre hos Proprietærens; men naar han ikke talte om det, var der vist ingen, der tænkte paa det. Han havde skulket saa mange Gange; skulde han saa gaa i Skole den Dag, hans Broder

rejste, som han ikke skulde se i et helt langt Aar? —

De sad saa fredelig og godt der ude paa Bænken. Søstrene var inde i Stuen hos Moderen.

Præsten rejste sig og sagde, at det blev koldt; det var bedst at gaa ind. Han lagde kærlig sin Haand paa Frits's Skulder og sagde:

— Ja, min Dreng, nu varer det længe, inden vi ser Dig igen! —

Frits kunde intet sige, og Hans var til Mode, som om han skulde kvæles. Saa trykkede han sig tættere op ad ham og trøstede sig med imorgen tidlig.

De gik ind og satte sig i Stuen, ganske stille, og holdt Mørkning. Maanen skinnede gennem de hvide Gardiner ned paa Tæppets sexkantede Mønster og op paa den gamle ud-skaarne Stol, og lidt efter lidt blev Tavsheden næsten trykkende.

Pludselig lagde Frits sin Haand om Hans's Skulder, og saa sagde han blot for at komme til at tale om noget:

— Hvornaar begynder Skolen, Hans? —

Hans kendte af Erfaring Præstens Mening om Arbejde og Fornøjelse og kunde ikke tale Sandhed. Saa mumlede han noget, som ingen af dem forstod.

Det var jo nu altid noget at tale om; hellere tvære det ud end sidde og tie stille. Saa blev der spurgt, til Sandheden kom for en Dag.

Haabet var ganske knust, og Hjærtet lige ved at flyde over; men han maatte til det, bede om Lov.

Præsten var stræng som altid. Skolen gik frem for alt.

Det var et haardt Slag. Sagte listede han sig ud af Stuen; men da han var kommen ind i Spisestuen, lagde han Hovedet paa Bordet og brød ud i stille Graad.

Frits sad lidt og ventede. Saa gik han ind til Broderen.

Hans opdagede ham ikke, før han mærkede hans Haand paa sit Hoved. Saa klyngede han sig ind til ham med et varmt lille Hjærtes hele inderlige Voldsomhed, slog sin Arm om hans Hals og lagde sin vaade Kind op til hans.

I denne Stilling blev han siddende et Øjeblik. Saa kom han i Tanker om, at han ikke maatte plage ham. Hurtig tørrede han sine Øjne, tvang sin lille, bedrøvede Mund og de vaade Kinder til at smile og sagde saa hørligt som muligt:

— Lad os nu gaa ind til de andre. Jeg skal i Seng! —

Ind i Stuen kom en lille, stilfærdig Dreng med Graaden voldsomt trængt tilbage i Halsen og gik omkring og sagde Godnat. Sidst kom han til Frits.

Han rakte ham Haanden og hviskede:

— Farvel Frits — og lev —!

Han tumlede ud af Døren, op ad den mørke Trappe, som førte til Sovekamrene.

Da han var kommen ind paa sit Værelse, kunde han ikke holde det ud længer for Sorg. Han kastede sig paa Sengen med Klæderne paa, trak Knæene op under Brystet, klamrede sig fast til Hovedpuden, og medens Graaden kom dybt nede fra i smaa, hulkende Stød, der rystede hele hans Legeme, laa han og hviskede:

— Ikke plage Frits — ikke plage Frits! —

Og da Trætheden tilsidst havde lukket hans Øjne, kaldte han endnu i Søvn ganske sagte:

— Frits! — Frits! —

ET MINDE.

(1886.)

ET MINDE

(1880)

Rettens Folk havde været der og forseglet alt. Intet maatte røres.

Moderen havde skændt hele Dagen, og om Natten vaagnede den lille, femaars Pige ved, at hun jamrede sig og hulkede haardt og stødvis. Faderen var ikke kommen hjem den Aften, for Konen taalte ikke at se ham.

Han var fallit. Hun havde om Formiddagen været hos sine rige Slægtninge, Kancelliraadens og faaet alle de gamle Bebrejdelser gentagne med forøget Vægt. Havde de ikke altid fraraadet hende at tage den fattige Postfuldmægtig? Nu indsaa hun, at de havde haft Ret. Havde hun vidst i Forvejen —! men hvor kunde hun ane, at hun skulde faa saa liden Magt over hans Liv og Vaner.

Fallitten havde hun endda kunnet bære; men at han drak —!

De foreholdt hende at gøre det om, at gribe Lejligheden, medens det endnu var Tid for hende at fange Lykken for Livet. Ja, hun

kunde ikke leve sammen med ham. Hun vilde skilles, aldrig se ham mere.

Og Børnene maatte sættes ud, i det mindste det ene; thi hvem skulde føde dem. Kancelliraaden hjalp allerede saa mange af Familjen. En Ende maatte der være ogsaa paa Godgørenheden, hvis man ikke selv vilde paa Fattiggaarden. Der var mange gode Menne-sker, der ikke selv havde Børn, som nok vilde tage sig af de ulykkelige smaa.

»Ham« — Manden skulde Kancelliraaden gennem sine store Forbindelser se at skaffe en lille Naadesbestilling i en anden Landsdel — Subjekt, som han var.

Det blev da til, at hun fik Lov at beholde Drengen; saa kunde hun søge at ernære sig selv og ham ved Syning og Timer i Musik. Pigen, Faderens Øjsten, maatte man se at faa anbragt.

Hun var en guldløkket, blaaøjet og hvidbrynet, lille Pige med en nedringet Sirtseskjole, der sad stramt over det høje Bryst og den faste Hals.

Hun gik omkring fra den ene Stue til den anden og saa' paa alt med store Øjne og røde Kinder uden at forstaa noget af det hele. Hun saa' sin Moder gaa omkring, forgrædt med uredt Haar, talende

om en »han«, jamrende og beklagende sig over en »han«, og der kom gode Veninder og hjalp hende dermed, den stakkels Kone. Ude i Køkkenet hørte hun Pigen fortælle Urtekræmmerkarlen om en »han«, der ikke turde komme hjem, det fejge Mandfolk.

Hun gik hen og satte sig i Krogen mellem Sofaen og Chatollet, uden Ord. Alt hvad hendes Forstand kunde magte var, at den, som alle talte om, ikke kunde være nogen anden end hendes Fader — han, som altid blev alvorlig og tyssede paa hende, naar hendes Moder kom ind i Stuen, men krøb omkring paa Gulvet og legede med hende, naar de var alene.

Moderen kom gaaende gennem Stuen. Hendes Øjne faldt tilfældig paa det lille Ansigt henne i Krogen, der spørgende og forskræmt fulgte hendes Bevægelser. Hun gik hen, satte hende paa sit Skød og talte halvt til hende halvt for sig selv om hendes Fader, at hun aldrig kunde tilgive ham og begyndte paa ny at græde. Men da hun vilde trykke hende op til sig og kysse hende, satte den lille Hænderne mod hendes Bryst, strammede Hovedet tilbage, stemte Benene imod og lod sig glide ned paa Gulvet, gik saa hen til sin Krog,

skjulte Ansigtet bag Sofaens fremspringende Arm og græd stille.

Da hun havde siddet en Stund saaledes, hørte hun Døren gaa og derefter Moderens vrede Stemme:

— Gaa, gaa; jeg vil ikke se Dig! —

Saa gik hun ud af Stuen og smækkede Døren i.

Ængstelig tittede hun frem fra Sofakrogen. Der stod han, hendes Fader!

Et Skrig af Glæde. Hun hang om hans Hals. Han trykkede hende i sine Arme. Hun puttede sig op under hans Skæg og Hage, og to Par blaa Øjne, der lignede hinanden som to Draaber Vand, knugede sig ind til hinanden saa tæt — saa tæt, som om intet kunde skille.

Dagen efter var der mange Mil imellem dem. Kancelliraadens vilde det saa.

Det var anden Pinsedag.

Der var Konfirmation hos Præstens. Hun havde ligget af Skarlagensfeber i to Maaneder, medens hendes Præstekammerater »stod« ved Paasketider.

Hun var sytten Aar. Hovedet var let foroverbøjet paa Grund af det svære Haar, der

sad i en tung Knude i Nakken. Det var saa langt, at hun kunde sidde paa det. De klare, blaa Øjne lyste op i det runde Ansigt, der endnu var blegt efter Sygdommen; og det var, som om de søgte efter noget, de engang havde knuget sig op til og dybet sig ind i — næsten vemodige!

Nu var det tolv Aar siden, hun kom fra Hjemmet — tolv lange Aar, som hun havde tilbragt hos Plejeforældrene, den »verdslige« Præst, som hans Kolleger kaldte ham, fordi han kørte med Blodsheste og holdt et kostbart Rosenflor og hans stille, blege og forknytte Kone, der aldrig kunde gøre ham det tilpas.

Hun var hans Øjsten, og hun elskede ham som den, hun skyldte alt — kun ikke Livet.

Der var et helligt Punkt i hendes Minde, langt tilbage og dunkelt, om en anden, der havde hørt hendes første spæde Raab om Mad, der havde leget med i hendes første Lege, der havde elsket hende over alt, men pludselig havde forladt hende og var gaaet langt bort i den vide Verden — hvorfor? for at hente Lykken til hende? — nej; de havde sagt, at han havde været styg mod hendes Moder og dem allesammen, gjort noget grumme slemt, som de kaldte Fallit.

Intet kendte hendes Erindring saa godt som hendes Fader. Hvorfor havde han dog forladt hende? sit Barn — Kød af hans Kød og Blod af hans Blod. Dette Udtryk havde grebet hende første Gang, hun havde hørt det; ubevidst betegnede det for hende alt, hvad hun savnede i sit ny Hjem.

Saa tit havde hun følt sig alene mellem de gamle Folk, der ikke forstod hende. Ofte havde hun siddet omme i Vænget med Hovedet i sit Skød og tænkt, at der ingen var, som holdt af hende. I lange Tider havde hun gemt paa en Buxeknap, som hun havde faaet til Erindring af en fattig Dreng, der havde vogtet Præstens Faar og fortalt hende Ridderhistorier under en gammel Tjørn ude paa Marken, og hun havde saadan ønsket, at Gud engang vilde lade hende faa ham til Mand.

Tit, naar hun havde gaaet og drysset alene omkring i Skoven, havde hun drømt om sin Fader, lagt sin Kind op til en gammel, mosgroet Stamme og tænkt, at hendes egentlige Hjem var hos ham, og tit havde hun fantaseret om, hvorledes hun vilde rejse ud i Verden og søge ham op, naar hun blev voksen, og hvorledes han vilde komme hende i Møde, juble,

tage hende i Favn og se paa hende med de gode Øjne, som hun lige dunkelt kunde huske.

Nu var hun sytten Aar, og det var Foraar. Alting i Naturen trængte sig sammen i Kærlighed. Den ene Blomst bøjede sig mod den anden, Buskene trykkede sig op til Gærdet, de unge Træer saa' op til de gamle, mægtige Linde, der stod saa støt og tog Kampen op med de barske Vinde fra Nordost. Det var, som om de sagde:

— Tag os i din Favn og slip os aldrig. Vi tør ikke staa alene! —

Ogsaa hun længtes efter nogen at støtte sig til, at give sig i inderlig Vold; Vorherre var dog ikke nok. Hendes unge Hjærte vaandede sig under Savnet, og alle hendes Længsler droges mod et helligt Punkt i hendes Minde: Blot hun maatte finde sin Fader! — —

Vognene med de fremmede kom kørende en for en gennem den smalle Ladeport og rullede op for Døren.

Præsten stod selv ude paa Stentrappen med bart Hoved og tog imod Gæsterne: Provsten, Nabopræsterne med Familje og den nærmeste Omgang fra Kjøbstaden.

Lige indenfor Døren, af gammel Vane tæt bag Præsten, stod Degnen, »gamle Hansen« i sin blankslidte Kjole og bukkede dybt, lykkelig for hver højærværdig Haand, der blev ham rakt, taknemlig endog for to velærværdige Fingre. Hans Bolig laa lige op til Præstegaarden; han hørte næsten til Familien. Hende havde han kendt fra den første Gang, hun saa' sit ny Hjem, ja havde endog været med at hente hende i Kjøbstaden. Han var den første af de nye Omgivelser, der havde vundet hendes Hjærte, og i al sin Tid havde hun hos ham fundet Tilflugt og Trøst, naar Livet gik hende imod. Han havde lært hende at regne og skrive; hun havde til Gengæld hjulpet ham med at ordne til Gudstjenesten og bære Salmebøgerne hen paa deres Plads bag Altret, naar Folk var gaaet fra Kirke, og hans gamle Ben — gigt-svage af den slemme Træk i Kordøren, naar han læste Fadervor og sang for i Menigheden — nægtede at gøre Gavn. Han kunde ikke faa i sit Hoved, at alt dette nu skulde høre op, at hun med et var bleven voxen. Han havde spekuleret længe over det om Formiddagen, da hun stod paa Kirkegulvet; han kunde ikke faa sine Øjne fra hendes livsglade, velsignede Ungdom, der sad

indeklemt i den glinsende sorte Silkekjole, forskrevet direkte fra Hovedstaden; ja saa dybt havde han grundet derover, at han havde haft den Tort, at den unge Friskolelærer havde taget Tonen fra ham i Salmen: »Løgnens Fader vi forsage«.

Provsten, en ældre, jovial Herre med rødt Ansigt og hvide Haar hængte en Guldmedaljon om hendes Hals og kyssede hende paa begge Kinder, og bag ved stod »gamle Hansen« og straaled af Fryd paa hendes Vegne over den store Ære.

Blandt de sidste, der kom, var Kancelliraadens, de rige Slægtninge og med dem hendes Moder. De var rejst langvejsfra i Dagens Anledning. Sin Moder havde hun kun set de faa Gange, hun havde besøgt hende og været hos hende i otte Dage ad Gangen; men hun havde meget punktlig vedligeholdt en halv-aarlig Korrespondance, hvori hun maatte fortælle om sin Fremgang i Skolen og Huset. Der var ingen Kærlighed imellem dem; Mindet om hendes Fader stod som en usynlig Skillemur. Nu var hun en ældre Kone, forkuet af Næringssorg og nedtrykt af Taknemlighed mod sin rige Familje.

Hun velsignede hende i alle Gæsternes Nærværelse; men da hun højtidelig vilde kysse

hende, følte Datteren det pludselig som en Synd, at hendes Fader ikke var tilstede, og levende saa' hun for sig de blaa Øjne, hvis Billede hun gemte i sin Sjæl. Hun vendte Kinden til. Moderen blev forvirret, og Gæsterne tænkte deres derved. —

I Salen var der dækket til tredive Personer. Dørene ud til Haven stod paa vid Gab. Den rene, friske Luft og kvidrende Fuglestemmer fra det nærmeste Buskads trængte sig ind over Bordet og forenede sig med Duften af Stegen og den gode Vin til et lifligt Krydderi.

Hun sad ved sin Plejefaders højre Side og turde ikke se op fra sin Tallerken; hun følte alles Øjne hvile paa sig med Velvilje og Glæde men ogsaa med den forunderlige Nysgerrighed, som hun kendte saa godt.

Den muntre Stemning ved Bordet forvandlede sig til dyb Tavshed, da Provsten, den fornemste, rejste sig med Glasset i Haanden og talte for hende — Festens velsignede Blomst, der paa denne Dag havde udfoldet sine unge, lyse Blade. Efter de første søgende Sætninger tog Stemningen Magten fra ham, og medens hans velvillige Sind udgød sig i brede, varmtføjte Ord, blev han mere og mere be-

væget. Med Sorg saa' Præstekonen, hvem han havde til Bords, hvorledes han spildte af det fulde Glas paa hendes Damaskes Dug med det blomstrede Mønster, og behændig listede hun sig under den almindelige Opmærksomhed til at brede sin Serviet over det faretruede Sted. Som Modsætning til Livets Modgang og Sorg mindedes han Barnetidens gyldne, fredelige Dage og takkede alle de kærlige Hænder, der havde hjulpet til at holde ethvert urent Gran borte fra Blomstens fine Blade. Saa talte han om Plejeforældrene og alt, hvad de havde været for hende, hvor taknemlig hun maatte pleje deres Alderdom. Han mindede om hendes kære, stræbsomme Moder, hvem Gud havde ladet kæmpe med Nød og Elendighed og Livets trangeste Kaar, forladt som hun var af den, der skulde være hendes Trøster og Støtte — den Mand, som —

Der var ganske stille. Ingen turde se op fra Tallerknen. Da rømmede Præsten sig højt og lydt og flyttede sin Stol. Provsten saa' forbavset paa ham, blev saa meget forlegen, standsede midt i Sætningen, stammede, og da han ingen Ord kunde finde, brød han pludselig af med en Velsignelse over hendes Fremtid.

Det føltes som en Befrielse, da han var færdig, og alle rejste sig støjende for at klinke med hende.

Hun havde siddet og kæmpet med Graaden. Den trængte paa saa voldsomt, at hun flere Gange listede Lommetørklædet op til Øjnene og lod, som om hun pudsede sin Næse eller viskede en Krumme af sin ny Kjole. Men da saa Præsten, hendes Plejefader rejste sig, vendte sig imod hende og med bævende Mund paa en Gang højtidelig og kærlig bøjede sig hen over hende, takkede hende for Barndomstiden og sagde:

— Mit Barn — min velsignede Datter! —

Da kunde hun ikke mere. Hun vendte sig om til Siden og kom saa voldsomt til at hulke, at hun maatte skynde sig fra Bordet.

Medens Gæsterne fortsatte Maaltidet og talte om det kære Barn, der var saa overvældet af Dagens hellige Handling — hun var jo endnu Rekonvalescent og meget nervøs — laa hun oppe paa Sengen i al sin Stads med Hovedet trykket ned i Pudren.

Hun vidste ikke selv, hvad der fejlede hende. Det var jo kun, hvad der saa tit var sket. Provsten havde villet tale om hendes Fader; saa var der bleven ganske

stille, og Plejefaderen havde rokket paa Stolen. Hun kendte det saa godt, at der pludselig blev stille i Stuen, naar hun kom ind, og der blev talt om noget, som hun ikke maatte høre. Dette »noget«, som laa i alles Blik, naar det hvilede paa hende, velvilligt, men nysgerrigt, ja næsten medlidende — kunde det være andet end hendes Fader? Hvor var han henne? Hvorfor søgte han hende ikke op paa denne Mærkedag i hendes Liv ligesom alle de andre? Vidste han det slet ikke? Ventede han maaske paa hende? — eller blev han med Vilje holdt uvidende om alt, hvad der angik hende? Hun følte det som et Forræderi, en ubodelig Synd af alle disse gudhengivne Mennesker, med Magt og Fordølgelse at rive dem fra hinanden. Kun én Gang havde hun spurgt sine Plejeforældre — nu var det længe siden —; da havde hun set Forfærdelse i deres Ansigter, ikke faaet noget Svar, og Præsten havde rejst sig og var gaaet ind i sit Studerekammer.

Nej — nej — hun vilde ikke være med til det! maaske var han ulykkelig, uden nogens Kærlighed og her levede hun i Sus og Dus, fik kostbare Kjoler, fine Retter, Guldstads — aa, hun forraadte ham ogsaa, hun fornægtede ham ligesom alle de andre —

hans eget Barn, som han havde knuget op til sig og set paa med de Øjne hin ulyksalige Dag for mange Tider siden. Hun spurgte sig selv, hvor hun med rent Hjærte kunde bekende sin Tro og nyde Guds hellige Blod med den største Synd af alle paa sin Samvittighed.

Hun rejste sig, lyttede, om nogen kom efter hende, rettede paa Kjolen og Haaret og listede sig forsigtig ned ad den stejle Trappe forbi Køkkendøren, gennem Gaarden ud i Haven.

Det var blikstille. Himlen var blaa. De mørke Skyer var dreven over; kun enkelte hvide, iturevne Slør hang ud over Skoven. Guldregnen og Syrenen fyldte Luften med bedøvende Duft, medens Duggen begyndte at falde over Græsplænen og Buskene og lagde sig klamt over Kjolens glatte Silke.

Inde fra Salen, hvortil Dørene nu var lukkede, hørte hun højrøstet Tale og Latter. Lidt efter lød der pludselig Skraben med Stole, da de rejste sig fra Bordet, og Præstens hvide Skjortebryst kom til Syne i Døren, som han lukkede op for at se, om Vejret var til at drikke Kaffen ude i Haven.

Hun skyndte sig afsted, inden de kom, ned i den anden Ende af Haven ad en

lang, mørk Gang, der løb langs med en Skrænt og førte ud i Marken. I Skrænten var der et lille Indhug, overplantet af unge Hasseltræer med en ganske smal Indgang, som næsten var skjult. Her var der sat et Bord med naturlige Bænke og indrettet med Tag af overbygget Træværk og Slyngplanter et lille Lysthus, som hun havde udset sig til Yndlingsplads og døbt »Abrahams Skød«.

Hun satte sig med Armene paa Bordet, Hovedet støttet i Hænderne og stirrede op i Luften. Gennem en Aabning i Løvtaget kom et Stykke klar Himmel til Syne med en enkelt dæmrende Stjerne.

Hun gennemgik i Tankerne sin Barn-domstid og mindedes den Morgen, da hun sejlede over Vandet med de fremmede Folk, hendes Plejeforældre, der var kommen for at hente hende. De havde ikke kunnet faa hende til at glemme sit Hjem, og kun langsomt vandt de hendes Hjærte. Hun var inderlig taknemlig for alt, hvad de havde gjort for hende; men Følelsen af at være mellem fremmede, som hun havde faaet som ganske lille Pige, havde aldrig rigtig forladt hende. Stundom, naar hun morede sig allerbedst, i Marken eller sammen med Naboens

Smaapiger, kunde den falde over hende — pludselig, som et Sting i Hjærtet. Saa blev hun tavs og alvorlig; hendes Glæde var forsvunden, og hun kunde ikke tage Del i de andres Lege; de sagde, at hun blev sær. Og naar hun besøgte dem i deres Hjem, blev hun forbavset ved at høre dem bede om mere, være ubeskedne ved Bordet og ulydige. Hun kunde misunde dem dette at have Forældre, der talte frit med dem, bankede dem, naar de var uartige, men hvis Kød og Blod de var.

I flere Dage kunde Ensomheden overvælde hende. Saa gik hun omkring med røde Kinder og drømmende Øjne, og naar man spurgte hende, svarede hun ikke. Hun drømte om sin Fader, og undertiden troede hun at se ham for sine Øjne. Han var stor, med mægtigt Skæg og dybe, blaa Øjne, men først og fremmest med utrolige Kræfter til at bære gennem alt i Livet — saa stor, at hun blev borte under hans Skæg, naar han løftede hende i sine Arme, og naar hun lænede sit Hoved til hans Kind — som en gammel, mosgroet Stamme.

Længe sad hun ensom og drømte. Rundt om i Haven hørte hun Stemmer fra Gæsterne, der spaserede, røg Cigar og drak Kaffe —

runde, behagelige Stemmer, der smeltede sammen med Naturen, men ogsaa haarde og kantede Stemmer, der brød Harmonien og fik Smaafuglene til at flyve op fra de nærmeste Grene. Flere Gange syntes hun at høre sit Navn nævne; hun lod det altsammen summe forbi sine Øren og forstod ikke Indholdet deraf.

Hun blev reven ud af sine Drømme ved, at nogen i Nærheden kaldte højt paa hende, flere Gange. Hun gav sig til at lytte, men kunde ikke bekvemme sig til at svare. Der blev atter raabt. Nu kendte hun Provstens velklingende Røst, ledsaget af Degnens spinkle Stemme. Hun hørte dem oppe i Gangen tale sammen, om hvor hun vel kunde være. Degnen bad hans Højærværdighed om endelig ikke at ulejlige sig; der var saa mange sorte Snegle i den mørke Gang og meget fugtigt. Han skulde sagtens finde hende alene. Provsten tyssede paa ham og trak ham med. Saa hørte hun dem komme gaaende sammen op imod hende. Med et blev hun fuldt opmærksom og sad med aaben Mund og Øret vendt imod dem.

Hun hørte Provsten sige, at det var ham kært, at de var bleven alene. Han vilde gerne bede ham om nogle Oplysninger; han var jo

kommen saa galt afsted i sin Tale ved Bordet. Saa spurgte han om hendes Fader.

Stakkels Mand! Han levede i Kost hos nogle Husmandsfolk ovre paa en af Øerne. Det var gaaet meget til Agters for ham. Den lille Bestilling som Postexpeditør havde han heller ikke kunnet passe. Sorgen over at være skilt fra Kone og Børn havde vel ogsaa gjort sit. For faa Aar siden var han bleven alvorlig syg, han havde faaet et Anfald — et meget betænkeligt! To Gange var det kommet. Provsten forstod ham: letsindige Mand! Nu levede han ussel og elendig, fjærnt fra Slægt og Venner. Ingen fik at vide, hvor han var, og Præsten var meget angst for, at hans Datter skulde faa nys derom. Hun havde saa heftigt et Sind og undertiden saa besynderlige Tanker.

— Stakkels Barn! — sagde Provsten — en vanskelig Arv! —

Saa blev der ham for fugtigt. Han takkede Degnen; hun hørte ham vende om, overladende det til ham at søge videre i den mørke Gang.

Hun sad et Øjeblik stille uden Tanker. Saa gik hun hen til Indgangen og lyttede, og da hun hørte Degnen lige uden for, nævnte hun ham ved Navn.

— Er det Dig? — spurgte han — har Du ikke hørt os kalde? —

Hun svarede ikke. Hendes Hjærte havde fattet en Beslutning, der var saa stærk, at den tog Vejret fra hende.

— Hvad fejler Dig, Barn? er Du syg? — spurgte han bekymret og bøjede hendes Hoved op mod det sparsomme Dagslys, der faldt ned gennem Løvtaget. Saa mærkede han forfærdet, hvor hun rystede. Han saa' hendes klare Øjne med de store Pupiller fyldes af Taarer. Hendes lange Haar faldt ned over Kinden, og Graaden brød frem.

Han trykkede hende ned paa Bænken, tog hende om Hovedet, klappede hende som i gamle Dage og blev mere og mere ulykkelig.

— Mit lille Barn — mit stakkels lille Barn! —

Medens han tørte hendes Øjne med sit Lommetørklæde, førend hun endnu var kommen til Ro, brød det frem under Taarer:

— Hvorfor har I skjult det for mig? Det er stygt af Jer! —

Han blev forbavset og ledte efter i sin Hukommelse, naar han vel kunde have været med til at skjule noget for hende. Saa dæmrede det for ham, og lidt efter lidt, alt som

Taarerne styrtede ud af hendes Øjne, blev det ham klart, hvad der var hændet. Han søgte at forestille sig alt, hvad der ved hendes heftige Sind vilde ske ud af dette. Men bedst som han sad og tænkte, kastede hun Hovedet tilbage, rejste sig op i Sædet, greb hans Haand mellem begge sine og sagde:

— Hvor er han? hvor bor han? jeg vil vide det! —

Han tav forfærdet. Hun greb ham heftig i Armen, slog med Hovedet og forlangte snart truende, snart bedende at faa at vide, hvor han var.

Han forsøgte at komme bort fra det, tyssede paa hende og sagde, at han ikke kendte hans Adresse. Der var ingen anden end Præsten og saa hendes Moder, der vidste, hvor han boede. Men da hun fór op og truede med at løbe midt ind mellem alle Gæsterne og højt og lydt forlange Vished for alt, saa stod Velærværdighedernes Forfærdelse levende for hans Øjne, og den gamle Mand bøjede sig for den haarde Nødvendighed. Kun ét maatte hun love ham: aldrig at røbe — ikke for nogen, af hvem hun havde faaet det at vide. Han turde ikke bære Ansvaret overfor Præsten.

Hun blev stille og hævede Ansigtet op mod Himlen. Dagens sidste Skær lagde gennem den lille Aabning i Løvet en forunderlig Højhed over hendes Pande; Haaret faldt i to brede Strømme ned over Kinderne. Han kom til at tænke paa et udskaaret Madonna-billede, der havde siddet i Sacristidøren i den gamle Kirke, men var taget bort ved Ombygningen for mange Aar siden. Hun tog et højtideligt Løfte af ham, om at han vilde være hende behjælpelig i alt og intet røbe, før hun var rejst. Han foldede uvilkaarlig Hænderne og bøjede Hovedet uden Kraft til at sige nej.

Saa fortalte hun — for første Gang til noget Menneske — med Taarerne endnu perlende i de lange Øjenvipper, højtidelig som en gammel Legende, om hendes Længsel efter sin Fader. Hun betroede ham, at dengang hun var falden i Vandet og kun med Nød og næppe blev reddet fra at drukne, da havde hun, lige før hun mistede Bevidstheden, set sin Faders Ansigt under Vandet nærme sig tæt op til hendes, hans blaa Øjne komme hende nærmere og nærmere, saa nær, at hun bøjede sig frem for at kysse dem; men saa kunde hun ikke huske mere.

Hun vilde finde sin Fader! Endnu i denne Aften vilde hun rejse for ikke at blive hindret

i sit Forsæt. Mellem Gæsterne kunde hun lettere smutte bort uden at blive savnet. Og Penge manglede hun ikke. Hundrede Kroner havde hun faaet sendende fra sin Gudmoder til at anvende paa bedste Maade i Anledning af Konfirmationen. Kunde hun anvende dem bedre? Medens hun talte om sit Forsæt, baade græd og lo hun.

Gamle Hansen sad stille og turde næsten ikke tænke. Hvad havde han gjort? Hvad vilde der ske ud af dette? Skulde han kalde paa Provsten, den højærværdige, skulde han —?

Det var, som om hun kunde føle hans Tanker, eller han viste dem i sine smaa, urolige Bevægelser med Hænderne og sit tunge Aandedræt. Hun greb ham fast i Haanden, drejede Hovedet helt om imod ham, saa han trods Mørket troede at se hendes store Pupiller lyse sig i Møde; saa sagde hun med en Stemme, stærk i sin Tro:

— Vil Du sætte Dig imod det gode? —

Han sagde intet mere, men bøjede Hovedet som for Guds Vilje.

Saa rejste hun sig op, gik ud af Lysthuset og listede sig op ad Gangen, medens han fulgte efter som et villigt Redskab.

Det var nu ganske mørkt. Selskabet havde for længe siden forladt Haven; af og til hørte

man Stemmerne trænge dæmpet ud gennem de lukkede Døre og Vinduer. Medens de gik op ad den fugtige Gang, ængstelige for at træde paa de sorte Snegle, der laa og strakte sig tværs over, lagde de Planer op, om hvorledes de skulde bære sig ad, hvorledes hun skulde slippe op paa sit Værelse og vente, til han kaldte paa hende nede fra Haven. Han skulde saa følge hende over til Stationen, der laa en halv Fjerdingvej borte, saa at hun kunde naa at komme med Aftentoget.

Kunde han dog blot rejse med for at beskytte hende! Hvad skulde det føre til? Hun kom dog vel tilbage eller — tænkte hun paa at forlade dem for bestandig? Han standsede forfærdet. Hun slog det hen i Spøg og vilde intet bestemt love eller sige. Hun vilde se sin Fader, det var alt.

Da de var naaet op til Huset, maatte Degnen vente ude i Gaarden, til hun var kommen ind den anden Vej, at intet skulde synes paafaldende. Hun gik omkring og talte venlig og fornøjet med flere af dem. Men en Stund efter gik hun hen til sin Plejemoder og sagde, at hun ikke var rask. Hun havde ondt; de mange fremmede Ansigter og Stemmer virkede paa hendes Nerver,

saa hun ikke kunde holde det ud og maatte have Ro. De omkringsiddende Damer beklagede hende meget, talte om hendes Sygdom og Reconvalescens og fandt alle, at hun saa' bleg og anstrængt ud. Dagens hellige Handling havde grebet hende for stærkt. Hun maatte endelig gaa til Ro. Naar hun fik hvilet ud, vilde hun nok komme sig.

Saa gik hun omkring og sagde Farvel til de fremmede, der skulde afsted samme Aften, deriblandt Provsten, som sad og spillede L'hombre. Han rejste sig op fra Stolen, kaldte hende sit kære Barn, og maaske for at gøre godt igen, hvad han havde forbrudt ved Bordet, begyndte han paa en lille Tale om Nødvendigheden af ogsaa at pleje Legemet; saa rykkede Herredsfogden, der sad i Uheld, ham gnavent i Kjoleskødet og bad ham passe sine Kort. Hun kyssede sin Plejefader paa Munden. I sit stille Sind bad hun ham om Forladelse for al den Sorg, hun stod i Begreb med at gøre ham.

Da hun var kommen ovenpaa, stod hun raadvild et Øjeblik. Saa gik hun ind i Plejeforældrenes Soveværelse og tog Præstens Haandkuffert ned fra Klædeskabet. Hun pakkede de nødvendige Klædningsstykker imellem hinanden, en Klædebørste og halvt i Tanker en Roman af

Bulwer, som hun havde læst i Smug og syntes saa godt om. Sine Guldsmykker tog hun af for at gemme dem i sin øverste Kommodeskuffe; men saa faldt det hende ind, at hun maaske kunde faa Brug for saa mange Penge som muligt — han var jo fattig; og et for et lagde hun dem forsigtig ned i et særligt Rum i Haandkufferten, at de ikke skulde tage Skade. Saa tog hun Silkekjolen af, hentede en gammel Kjole frem af Skabet, og medens hun tog den paa, lyttede hun angst og sukkede af Længsel og stampe i Gulvet med de nye Gedeskindsstøvler, naar det ikke vilde gaa hurtig nok med at knappe Kjolen bag i Ryggen.

Hun saa' paa Uret. Der manglede endnu ti Minuter. I aandeløs Spænding lagde hun sig i det aabne Vindu, hvor den kolde, fugtige Luft kølede hendes hede Kinder og tog fat i de lange Haar, som faldt ned over Øjnene og som hun i et væk maatte stryge om bag Ørerne. Hendes Blik svævede ned over Haven, ud paa Marken, og helt nede til venstre, langt borte, kunde hun skimte Lygternes Skin nede ved Jærnbanestationen.

Hun blev utaalmodig, gav sig til at spasere op og ned ad Gulvet, blev saa angst for, at nogen skulde høre hende, standsede og lyttede spændt, fór forskrækket sammen, hver Gang

nogen gik med Køkkendøren og troede hele Tiden at høre sin Plejemoders Trin ude paa Trappen — og alt imedens saa' hun i det fjærne et Billede af en ulykkelig og forladt Fader mellem fremmede Folk — og hendes Længsel voxede med hvert Minut, der gik.

Tys, en Lyd nede fra Haven. Hun hørte Degnen hoste ganske svagt. Hun listede sig hen til Vinduet og kiggede ud. Der stod han med Frakkekraven smøget op om Ørerne, saa man lige kunde skimte det hvide Slips, rystende af Angst og Kulde, gnidende de gamle gigtsvage Ben imod hinanden. Hun vinkede til ham, gav ham ved Tegn at forstaa, at han skulde gaa i Forvejen ned ad den lange, mørke Gang, der førte ud over Marken, ad en Sti gennem Skoven, som hun kendte saa godt.

Hun tog sit Regnslag om Skulderen, Haandkufferten i Haanden, listede sig med tilbageholdt Aandedræt ned forbi Køkkendøren, der stod paa Klem, tyssede paa Hundene, der begyndte at knurre, om i Haven, og faa Minuter efter havde hun indhentet ham, der gik foroverbøjet, bærende hendes Kuffert og en gammel Paraply af Præstens, som han havde været saa forsynlig at tage ude i Entréen. Han havde ogsaa set sit Snit til at stjæle et stort Stykke Søsterkage,

der laa paa en Sølvbakke inde i Kabinettet. Det puttede han i hendes Lomme, at hun ikke skulde sulte i Kupéen.

En halv Time efter stod de ude paa Perronen og ventede paa Toget. Nu da hun var saa nær ved Maalet, overfaldt der hende en pludselig Angst for, at nogen skulde standse hende i sidste Øjeblik og føre hende tilbage med Magt, men ogsaa for alt det ny og ukendte, hun gik i Møde. Et Øjeblik trykkede hun sig op til sin gamle Ven, og da hun saa' Toget bruse frem fra Skoven, var hun lige ved at give fortabt og bede ham om at tage hende med sig tilbage.

Da saa Toget standsede, og Degnen i sidste Øjeblik vilde holde hende tilbage og tiggede hende om at opgive sit Forsæt, medens det endnu var Tid, da samlede hun alt sit Mod, tog Kufferten fra ham, kyssede ham til Farvel og bad ham om ikke at være be-
drøvet.

Signalet lød, og Toget satte sig i Bevægelse. Han saa' Omridset af hendes Hoved i Kupévinduet, og da Vognen passerede Lygten, hendes hvide Ansigt belyst af Skinnet.

Saa opdagede han, at han havde glemt at give hende Paraplyen. Han gjorde et Par Skridt efter Toget, som om han vilde sende

den efter hende. Saa mindede Gigten ham, og medens han møjsommelig slæbte sig ind gennem Ventesalen, følte han sig som den elendigste af alle Forbrydere. Da han om Aftenen var kommen i Seng og som sædvanlig havde læst et Kapitel af Holbergs Epistler, slukkede han Lyset og bad foruden det reglementerede, endnu et Fadervor, særlig for hende.

Det var Morgen.

Diligencen holdt udenfor Postkontoret i Landsbyen. Hun steg ud med Kufferten i Haanden. Ligeoverfor i en Ladeport stod et Par Bønderkarle og betragtede hende, og inde fra Kontoret belejredes hun af Expeditørens og hans Hustrus nysgerrige Blikke. En lille Dreng trykkede Næsen ganske flad imod Ruden.

Hun gik et Stykke op ad Vejen. Saa mødte hun en gammel Kone, som hun standsede og spurgte om Besked. Hun gik ned ad Gaden med Hjærtet fuldt af de forunderligste Følelser. Hun var dødtræt, udaset af at køre hele Natten i Kupéen, hvor hun ikke havde lukket et Øje, og sidst de to utaalelige Timer i Diligencen, hvor Støvet fra Landevejen stod som en tæt Sky ind ad Vinduerne, dryssede fint ned over Klæderne og

fylgte Øje, Næse og Mund. Hun havde intet spist, og hun følte, at hun vilde faa ondt af den mindste Smule Mad, hun puttede i Munden.

Hun skulde altsaa se sin Fader. For første Gang dukkede den Tanke op i hende: hvorledes han vilde tage imod hende, om han huskede hende og vilde blive glad. Hun forestillede sig hans jublende Ansigt. Hun tænkte sig i hans Arme, op til de blaa Øjne, hun lige kunde huske.

Han vilde holde hende saa fast, saa fast. Maaske vilde han forlange, at hun skulde blive hos ham med det samme. Et Øjeblik følte hun Medlidenhed med sine Plejeforældre; men det var strax forbi. Han var jo hendes Fader, som alle havde forstødt, som hun vilde trøste for al Livets Sorg. —

Der laa et lille, hvidt Hus højt oppe til venstre med et mosgroet Straatag og store Rygtræer, omgivet af en Have med mange Buske og to store Frugttræer; lige ved Siden af stod Skolen ud til Vejen med en Skraastang mellem to Bjælker, to Klatrestænger og et Tov med tykke Knuder, alt fastgjort i den samme Ramme.

Hendes Hjærte bankede stærkt. Det maatte være Stedet. Det lille, hvide Hus lige ved Skolen, havde Konen sagt.

Hun nærmede sig ganske langsomt. Mellem de to Frugttræer var der trukket en Snor til Vasketøj; der hang et Par falmede Vadmelsbuxer og en ulden Kofte og bevægede sig tungt for Vinden.

Ved Indgangen til Huset sad en midaldrende Kone og stoppede en Barnestrømpe, og ved Siden af hende laa en lille solbrændt, femaars Pige og pjaskede i en Balle med Vasketøj.

Hun standsede udenfor Haven og kunde ikke faa et Ord over sine Læber. Længsel og usigelig Angst afløste hinanden og snørede sig sammen om hendes Hjærte, saa hun gispede efter Vejret.

Konen saa' op fra Strikketøjet og betragtede hende opmærksomt. Saa spurgte hun med en lidt syngende Kjøbstadsdialekt:

— Hvem søger De efter? —

Hun tog Mod til sig og kom nærmere. Konen rejste sig og gik hende i Møde. De saa' lidt paa hinanden. Saa nævnede hun ganske sagte sin Faders Navn.

Jo, det var rigtigt nok! Han var i Kost hos dem. Men hvis hun vilde have ham i Tale, saa var hun kommen i en uheldig Stund, for han var syg og laa til Sengs. Hun tog hendes Kuffert, og medens de gik op mod

Huset, fik hun at vide, at det var hans Datter, der var kommen langvejsfra for at besøge ham.

Saa gav Konen sig uopfordret til at fortælle. Nu havde de haft ham til Mortensdag i fem Aar. Det var kun smaat med Betalingen; i Begyndelsen gik han og puslede om i Haven, hjalp til med at bære Vand og Brænde, naar han var til det. Og dengang fik han fri Tobak hos Skolelæreren inde ved Siden af for at hjælpe ham med Gymnastiken. I de senere Aar var han bleven slem aflægs; nu kunde de ikke bruge ham til nogen Ting. Han gjorde ingen Fortræd, men de havde et farligt Mas med at passe paa, at han ikke løb væk. Bedst var det, naar han i den varme Tid kunde ligge ude i Haven og lege med Tøsen, den femaars. Den var han gladest ved; og hun gjorde ogsaa farlig meget af ham; de kunde ikke faa hende vænt fra at kalde ham Bedstefader. Han kunde lege helt barnagtig og ligge og krybe omkring med hende paa den bare Jord.

Men en anden én skulde jo ogsaa have til Føden, og naar én ikke gjorde nogen Gavn, var det grumme lidt, der blev betalt for én. Det var jo nok bedrøveligt, at han var syg; men det var da lige godt det sikreste, naar han laa og passede sig selv. Doktoren havde jo ogsaa været

der og sagt, at det var snart forbi med ham; men nu havde han haft den Sygdom to Gange før og var kommen sig alligevel; saa man kunde aldrig vide, hvor længe han kunde gaa og holde Livet endda. Hun havde kendt en Røgter, der havde haft den baade fire og fem Gange og vogtede Køer den Dag idag ovre hos Per Olsen.

De standsede udenfor Døren til det lille, lavloftede Værelse. Igennem den utætte Dør kunde man høre den syges tunge Aandedræt. Konen spurgte, om hun ikke skulde gaa ind og sige ham, hvem der var og vilde besøge ham. For Resten troede hun ikke, at han var rigtig klar. Han laa saa underlig og rokkede med Hovedet og kiggede efter Fluerne oppe i Loftet med saadan sløve Øjne.

Hun kunde intet sige. Hun betegnede hende, at hun skulde lukke op og selv blive derude.

En indelukket, fordærvet Luft slog hende saa stærkt i Møde, at hun maatte sætte sig paa en Stol lige ved Døren for ikke at faa ondt. Solen skinnede ind gennem de smaa, grønne Ruder, ned over en støvet Avrikel hen paa en Servante paa tre skæve Ben med en klinket Vandkande og en Skaal, der var sort af Støv og gammelt Sæbeskum.

Op til den modsatte Væg med bortvendt Ansigt laa den syge med Kroppen strakt lige ud under det vatterede Sengetæppe, hvor snavse Uldtotter stak ud af Hullerne. Tæppet bevægede sig krampagtig op og ned med Aandedrættet, og de skindmagre Fingre krummede sig i samme Takt og pillede febrilsk i Lagenet ved Sengekanten.

Hun kunde ikke sanse eller tænke. En forfærdelig Tomhed sneg sig op i hendes Hjærte, gjorde hende kold paa Hænder, Læber og Pande. Stuen, Sengen, alt løb i ét for hendes Øjne, og en usigelig Træthed tog hende i sine Arme, saa hun overvældet sank sammen.

Hendes Fader! —

Med en Kraftanstrængelse rejste hun sig op, gik hen til Sengen og betragtede ham tavst.

Dette var Maalet for hendes Drømme, for hendes Barndoms varme Længsel, for alle de tunge Tanker i ensomme Timer — hendes Kød og Blod!

Ansigtet var graablaat med dybtliggende, udslukte Øjne, tørre, blege Læber og slappe Folder omkring Munden. Ganske langsomt drejede han Hovedet, og pludselig stirrede Øjnene glansløst paa hende.

Hun stod stiv af Rædsel og turde ikke røre sig.

Han mærkede, at der var nogen. Der kom røde Pletter i Tindingerne og under Øjnene, som begyndte at bevæge sig i deres Hulning. Et svagt Liv vibrerede i Ansigtsmusklerne; hans Haand famlede hen over Tæppet og søgte hendes. De magre Fingre klamrede sig om den, og næppe hørligt hviskede han:

— Hvem er De? —

Af en uimodstaaelig Kraft blev hun trukken ned imod ham — og uden at hun vidste af det, laa hun paa Knæ ved Sengen med hans Haand trykket op mod sin Pande.

Det var, som om han samlede sine Kræfter. Af yderste Evne drejede han Hovedet helt om for at betragte hende.

Taarerne styrtede ned ad hendes Kinder paa hans Haand. Hun var sig ikke længere mægtig.

En Stund betragtede han hende uden Bevidsthed i de glansløse Øjne. Saa bevægede Munden sig krampagtig, og hans Haand begyndte at bæve. —

Det var, som om et dunkelt Minde ganske langsomt arbejdede sig op i hans sløve Erindring, lagde Beslag paa alle Sjælens Kræfter og skærpede hans Øje. Hun følte et svagt Tryk af hans Haand. Hun saa' op paa ham. Om hans indfaldne Mund svævede noget, der gik

lige til hendes Hjærte — noget som et gammelt Minde, der vandt Sejr, noget som et Smil — stille og lykkeligt, som naar man endelig genser det kære, der har levet i éns Sjæl, som man har ventet saa længe. —

Den Nat døde han med hendes Haand i begge sine.

Konen havde Medlidenhed med hende og lagde hende paa sin Seng, medens hun selv blev siddende Natten over i en gammel Lænestol. Hendes unge Legeme hvilede tungt og længe til næste Dags Middag efter de sidste Dages voldsomme Anspændelse.

Hun blev hos Husmandsfolkene til Begravelsen. Da de var kommen hjem fra Kirkegaarden, fortalte Konen paa sin simple, naturlige Maade, om hvorledes han havde kæmpet og listet sig til at drikke, hvorledes de tilsidst havde opgivet at passe paa ham, og sluttede med en Bemærkning om al den Skade, som Brændevin kunde volde — det var den anden, hun havde set, der var død af Drik.

Da blev meget, næsten alt, hende klart, og samme Aften skrev hun hjem til sin Plejefader et kærligt og ydmygt Brev, hvori hun bad ham om saa snart som muligt at komme og hente hende.

